

ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေး နှင့် သစ်တော်ရာဂျာနယ်

Environmental Conservation and Forestry Journal

၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ

(၅) ကြိမ်ပြောက် မဲခေါင်ဒေသခွဲနယ်စပ်ဖြတ်ကျော် မီးရိုးမြှေးနှေ့ပြောဆိုရာဝန်ကြီးအသင့် ဦးဆောင် ကော်မတီအစည်းအဝေးကျင်းပခြင်း

ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် သစ်တော်ရာဝန်ကြီးဌာနနှင့် အာဆိယ်အတွင်းရေးမှူးချုပ်ရဲ့ (ASEAN Secretariat) တို့ ပေါင်းစဉ် (၅) ကြိမ်ပြောက် မဲခေါင်ဒေသခွဲ နယ်စပ်ဖြတ်ကျော် မီးရိုးမြှေးနှေ့ပြောဆိုရာ ဝန်ကြီးအသင့် ဦးဆောင် ကော်မတီအစည်းအဝေး (Fifth Meeting of the Sub-Regional Ministerial Steering Committee on Transboundary Haze Pollution in the Mekong Sub-region) ကို ၂၀၁၅ ခုနှစ် ဧပြီလ ၂၀ ရက်နေ့နံနက် ဥ နာရိတွင် နေပြည်တော်၊ The Hotel Royal ACE နဲ့ ကျင်းပေါ် ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် သစ်တော်ရာဝန်ကြီးဌာန၊ ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံ၊ ဦးဝင်းထွန်းတက်ရောက်၍ အမှာဆိုးပြောကြားခဲ့ပါသည်။

စာမျက်နှာ - ၄ ဘီ

သစ်တော်ရာဝန်ကြီး၊ ဘဏ္ဍာဏ္ဍာ

ပြန်လည်စီးပွားရေး သစ်တော်ရာဝန်ကြီး၊ ဘဏ္ဍာဏ္ဍာ

စာမျက်နှာ - ၁

သာမဏေ၏။ သာမဏေ၏။

ჭრაშინაურ သင်တေသနများ ဘဏ္ဍာရိစွဲ နှစ်ခုပါမီ(၆၁-၅၂) % ရှိ အောက်ဖြစ်ပါသည် (၇၇-၉၆) % ရှိခဲ့ပါ ကျွန်ုပ်ပသော်လည်ပို့ကြန် ပို့ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါ၏ (၅) နှစ်တေသနပြီးအောင်ရှိခဲ့သူ သင်တေသနပြည်သံမာနများအား ၂၀၁၁ခုနှစ်(၁၃၁-၁၄၅) % ရှိခဲ့ပါ ၂၀၁၂ခုနှစ် (၁၃၈-၁၅၅) % ရှိခဲ့ပါ ၁၀၁၃ခုနှစ်(၁၄၁-၁၅၇) % ရှိခဲ့ပါ ၁၀၁၄ခုနှစ်(၁၄၅-၁၅၉) % ရှိခဲ့ပါ ၁၀၁၅ခုနှစ်(၁၄၇-၁၆၁) % ရှိခဲ့ပါ ၁၀၁၆ခုနှစ်(၁၅၁-၁၆၅) % ရှိခဲ့ပါ ၁၀၁၇ခုနှစ်(၁၅၃-၁၆၇) % ရှိခဲ့ပါ ၁၀၁၈ခုနှစ်(၁၅၅-၁၆၉) % ရှိခဲ့ပါ ၁၀၁၉ခုနှစ်(၁၅၇-၁၇၁) % ရှိခဲ့ပါ ၁၀၁၁၀။

မြန်မာနိုင်ငံ၊ ပူရေးနှင့် စွဲ၏ ၈၀% ကျော်သည် ကျောက်အောက်ဖွဲ့စည်း ရှိခိုး၏
အသက္ကရာဇ်တွင် ပုဂ္ဂန်များသည် လမ်းယဉ်ချို့ဝါဒများ၊ သစ်ထောက်သာတော် ပုံမှန်စွဲ အပိုက
မြို့အာဏာနှင့် ပြောသည့် သစ်ထောက်ပုဂ္ဂန်များ၊ မြို့များနှင့်အတူ ကျွန်ုပ်သီဥချွန်ပြုမြှင့်
တစ်မျိုးသာ အမျိုးပြုခြင်းပုဂ္ဂန်များ၊ ဘဏ်သာမ်းအောက်ပြုသီဥချွန် ကျွန်ုပ်
ကျော်ပိုင်းပြောဆုံးကောင်၊ ကောင်စုစုများအောက်ပြုသီဥချွန် ကျွန်ုပ်
ပြုစုစုများအောက်ပြုသီဥချွန် ပုဂ္ဂန်များ၊ မြို့အာဏာပြုများထိန်း စွဲသုန်းပြုခြင်း ပိုင်းအော
က်ပါ/ပြုများမှ ၁၂၇၅၄ ဧပြီ ၁၉၆၃ ခုနှစ်တွင် မြို့များအောက်ပြုသီဥချွန် အောက်ပြုများ။

သဘေးကျွန်ုပ်မှတ်စွဲမြန်မာသည် အငြောင်အစ်များအနက်
ကျွန်ုပ်သိတ်ပြုပဲဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ပြုပဲဖြစ်သော အိန္ဒိယ်သိတ်မြော်၊ အိန္ဒိယ်သိတ်မြော် ပုဂ္ဂိုလ်
ပုဂ္ဂိုလ်မြော်သိတ်မြော်၊ ရွာသိတ်မြော်သိတ်မြော်၊ ပုဂ္ဂိုလ်မြော်သိတ်မြော်၊ သဘေးကျွန်ုပ်မြော်
ပုဂ္ဂိုလ်မြော်သိတ်မြော်၊ သဘေးကျွန်ုပ်မြော်သိတ်မြော်၊ တော်စွဲမြော်၊ တော်စွဲမြော်
ပုဂ္ဂိုလ်မြော်သိတ်မြော်၊ ပုဂ္ဂိုလ်မြော်သိတ်မြော်၊ တော်စွဲမြော်၊
ပုဂ္ဂိုလ်မြော်သိတ်မြော်၊ ပုဂ္ဂိုလ်မြော်သိတ်မြော်၊ တော်စွဲမြော်၊

သင်ကျေမှုပါန်ပြုစီမံခွင့် သင်ကောဇ်အသေး အဆင့်တော်းပို့ကျေရှိ ကျေးမှု
ရရှိသည့် သင်ကောဇ်ပုံမှုအပြုအနေရှိ သက်လက်ထိန်းသိမ်းပည်များကဲ့သို့ သင်ကော်ရှိ ပို့နှင့်သွေး
ပြုမှုသွေးနှင့် အောင်တွေ့ရှိ ပြုလုပ်မှုပေါ်၏ ပေးစနစ်နှင့်အောင်ပုံမှုရှိ ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှုရှိ
ပေါ်၍နှင့် စာမျက်စွာပြုစီမံခွင့် စိုက်ပေးပို့ဆောင်ရွက်ရန် ဖို့ကျေမှု ဖူးစွာများ
တို့ပေါ်၍သော်။

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ୍ (୧) ୮:

- පුද්ගලික අංශයෙහි
 - තිරින්දරීනා සඳහා මැයිසුරුත් පුද්ගලික අංශයෙහි
 - ශබුද්ධ ආචාර්යානා තැන්තු අධිකාරී පුද්ගලික අංශයෙහි

សេចក្តីថ្ងៃទី ០២

(a) *cooperative*

ဒေါ် ပြော တော်မြင်းတိရဲ့လွှာနဲ့ ဒိဝမ္မာစိနှင့် သဘာဝ
အနီးကျင်ကို တာကယ်ရမည်။

(1) සාම්පූර්ණ පෙනීම් කිරීමේ මිත්‍ර

သင်တောု့မှာမူ ရရှိနိုင်သည့် တိဘဏ်ပိုက်နှင့် သွယ်
ပိုက်သောအကျိုးများကို စုလေဆင်ပြတ် ဖော်လိုက်
ကြပေါ်ရန်၊ သင်တော်သယ်အာဇာရှင်းအမြော်များ
ကို ထာဝင်းတည်ထဲမီဒေဝါရီအတွက် ထိန်းသိမ်း
ပေည့်။

(၃) အာမြိုင်အောင်အနာဂတ်လိုပါသည်ဟုပြုသူများ မြတ်စွဲလည်း
ဆောင်ရွက်ခြင်း

ପ୍ରମାଣ୍ୟବିଦ୍ୟାକୁ ଲେଖନକୁ ଫୁଲିବି ଅବସାନ
ତଥା ଅବସାନକୁ ଆପଣଙ୍କ ପ୍ରକାଶକୁ ତାଙ୍କୀ
ବାହ୍ୟ ଅଭିଭାବକରୁଣ୍ୟ ଏବଂ ଅଭିଭାବକରୁଣ୍ୟ
ହାତ୍ୟାକାନ୍ତରେ ପରିଚାଳନା କରିବାକୁ ପରିଚାଳନା
କରିବାକୁ ପରିଚାଳନା କରିବାକୁ ପରିଚାଳନା

(c) ඉත්තා සාක්ෂි අතුරු තෝරා යොමු කිරීම්

(၅) ပြည်သူတိုက မူးဝပ်စီးပေါင်းဆောင်ရွက်လောက်ခြင်း
သစ်တော်များပြုရ ထိန်းသိမ်းဓရနှင့် သစ်တော်
သယေသနများ၊ အပို့မျော့လုပ်ငန်းတို့တွင် ပြည်သူ
တိုက ပူဇော်ပါဝင် အောင်ကို သားမေများ

(၆) မြည်သူ့စွဲတွင်း နို့ကြားထက်ဖြေဆုညွှန် အထိရှင်သန အခြေခံပါ၏။

କିମ୍ବା କରନ୍ତି ଲୁହାରୀଙ୍କର ପାଇଁ ଯାଏନ୍ତି ତାଙ୍କିରୁ ଶେଷ
ଜୀବନରୁ ତାଙ୍କର ବାନ୍ଦିଗାନ୍ତିରୁ ଅନ୍ତରେ ଅନ୍ତରେ ଅନ୍ତରେ
ପିଠିକାରୀଙ୍କରୁ ପିଠିକାରୀଙ୍କରୁ ଅନ୍ତରେ ଅନ୍ତରେ ଅନ୍ତରେ
ଏଣ୍ଟି ଯେବେଳେ ଯାଏନ୍ତି ।

မျက်နှာပါး

- (၅)ကြိမ်ပြောက် မခေါင်ဒေသဆွဲနယ်စပ်ပြတ်ကျော်စီးခိုင့် ဆိုင်ရာဝန်ကြီးအဆင့် ဦးဆောင်ကော်မတီအောင်ညွှန်းအဝေးကျင်း။

၁-၄

ဒေသပြီး

- သဘာဝကေးအန္တရာယ်များနှင့်သစ်တောထိန်းသီမံုပ်နှင့်

၂

သစ်ပျောက်လုပ်

- သစ်တောသတင်း၊ သစ်ဖမ်းဆီးသတင်း ၄၁-၂၂

၃၇

- မကွဲ့တိုင်ဒေသကြီး နတ်မောက်မြှုံးနယ် ပဲ့ခြုံမာတွင်း မှုနယ်ကျောင်ရောက်လာသောတောဆင်ရိုင်းများအား မူလကျက်စားရာပဲခွဲ့ရှုံးမထောအတွင်းပြန်လည်ပို့ဆောင်ခြင်း ၁၃

၁၃

သစ်ပျောက်လုပ် နောက်ပါး

- သစ်တောသမာနခရီးသွား ၁၈-၂၁
- ဆည်များနှင့် ပြည်သူတို့၏အနာဂတ် ၂၂-၂၃
- လွမ်းမော့ဖယ် စိမ့်ရောတာစိုက်ခင်းများဆီသို့ ၃၅-၃၈
- ပုံတွေ့ပြာနေ့ ကျိုးမားတို့မြောက်ဒေသခံအစုအပြုပိုင်တောများ အား ကွင်းဆင်းလေ့လာခြင်း ခရီးစဉ်မှတ်တမ်း(၃) ၃၂-၃၄
- တစ်ခုနှစ်တိုင်းက အင်ပင်ထရီအမှတ်တရများ(၂) ၃၉-၄၂

သစ်ပျောက်လုပ်သီးနှံမြေပို့ဆောင်ရေး

- ကျွန်းကော်တို့ရှုံး၊ လျှော့သုံးကြပါ့၌ ၁၄-၁၇

၁၇

သစ်ပျောက်လုပ်

- သတင်းမှတ်တစ်းစာတို့များ ၂၅-၂၇

၂၇

ဝန်ကြီးဌာနတော် တွေ့

- သင်းခွေ့ချုပ် ၂၈-၃၀

၃၀

ကျွန်း ကျွန်း

- သဘာဝပတ်ဝန်ကျင်ဆိုင်ရာ ကာတွန်း/ကျွော် ၂၄

၂၄

ပုံစံ တွေ့

- REDD-Plus INFORMATION-24 ၆၃-၆၅

၆၃-၆၅

မာတိကာ

ပုံစံနှုန်းကြော်

- ဒေါက်နိုင်ငံ၏ အကြောင်းဆုံးရင်နှုံးပြိုင်သည့် Oraumieh ရေကန်ခန်းမြောက်တော့မည် အန္တရာယ်နှင့် နောက်ဆက် တဲ့ စိန်ခေါ်မှုများ ၄၈-၄၉

၄၈-၄၉

မြန်မာ့သစ်လုပ်နှင့် တွေ့

- MTE တင်ဒါဇာုနှင့် ၅၀

၅၀

နာက်ကျော်

- ရုံးတန်းပျောက်ကွဲယ်မသွားရအောင် ထိန်းသီမံုပ်းဆောင်ရွက် နေသော မြန်မာ့နိုင်ငံမှာကျော်ပါများ ၅၁-၅၂

၅၁-၅၂

တတည်ချုပ်နှင့် ထုတ်ဝေသူ

ဦးကျော်လွင်
ဇူးကြားရေးမှုများ၊ တိုးကြားပညာပေးရေးဌာန
စုံအမှတ်(၃၉)၊ သစ်တော်းစီးဌာန၊
ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသီမံုပ်ရေးနှင့် သစ်တော်ရေးရာဝန်ကြီးဌာန
နှင့်ပြည်တော်
ထုတ်ဝေချုပ်အမှတ် - (မြို့ - ၀၀၄၀၀)

တတည်းအုပ်စုံများ

ဦးခေါင်းမှုများ၊ ခုပုံးမှုများ၊ ခုပုံးရေးမှုများ

ဦးအောင်းစီးဌာန၊ ဦးစီးအောင်းစီးဌာန

ပြည်တော်းစီးဌာန၊ ပြည်တော်းစီးဌာန

သမိတ္တရာ့ပဒ

သင်တော်ပဒေကို ၁၉၉၂ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ(၃)ရက်နေ့၌
ပြုလုပ်ခဲ့သည်။

ବ୍ୟକ୍ତିଗତ

କ୍ରମାବଳେ ରୂପରୂପ ଅନ୍ତର୍ଭାବୀ ଆଗର୍ବିଜାତିରେ ଉଚ୍ଚବିଷ୍ଣୁ-

ကြောင်း၊ အဆိုပါဒေသခွဲနိုင်များတွင် အမိန့် ပတ်ဝန်းကျင် ဆိုင်ရာ ပြဿနာများအနက် နယ်စပ်ဖြတ်ကျော် ပါးခိုးမြှေတွင်ဆိုင်ရာညွှန်းမှုသည် သိသာထင်ရှားလာပါကြောင်း၊ တော်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ပါးခိုးမြှေတွင်ဆိုင်ရာညွှန်းမှုသည် လွန်ခဲ့သည့် ဆယ်စုနှစ်စုနှစ်စုအတွင်း ပြောက်သွေ့ရာသီများတွင် အရွှေ့တောင်အာရွှေ့နိုင်များအပေါ် မကြောက်သတ်ရောက် မှုများ နှိမ်ခဲ့ပါကြောင်း၊ ဒေသခွဲနိုင်များအတွင်း ပါးခိုးမြှေတွင်ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းပြဿနာများအား အမိန့်ပြောရှင်းရန် လိုအပ်လာကြောင်း သဘောပေါက်နားလည်လူမှုနှင့်အတူ ၂၀၀၂ ခုနှစ်တွင် ရေးထိုးခဲ့သည့် နယ်စပ်ဖြတ်ကျော် ပါးခိုးမြှေတွင်ညွှန်းမှုဆိုင်ရာ သဘောတူညီချက်နှင့် ၁၉၉၃ ခုနှစ်တွင် လက်မှတ်နေ့ထိုးခဲ့သည့် ဒေသအဆင့်ပါးခိုးမြှေတွင်ဆိုင်ရာ ဆောင်ရွက်ချက် အပိုအစဉ်အား အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရန် ၁၉၉၅ခုနှစ်တွင် ASOEN-Haze Technical Task Force အား လည်း ကောင်း၊ ၂၀၁၀ ခုနှစ်တွင် Sub-regional Ministerial Steering Committee အားလည်းကောင်း၊ အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ ပုံပေါင်းဆောင်ရွက်ခဲ့ပါကြောင်း၊ ပိမိတို့ မဲခေါင်ဒေသခွဲနိုင်များတွင် ကဗ္ဗာပေါ်ရှိ သစ်ဆွဲးမြေများ စုစုပေါင်း (၆၀%) ရှိ သစ်ဆွဲးမြေများ ပါဝင်သည့် သစ်တောာများအား ပိုင်ဆိုင်ထားသည့် အားလုံးရွား သစ်ဆွဲးမြေများ ပါဝင်သည့် သစ်တောာများ ပါးလောင်ကွမ်းမှုများကြောင့် နယ်စပ်ဖြတ်ကျော်ပါးခိုးမြှေတွင်ညွှန်းမှုပြစ်ပေါ်လာနိုင်သူပြင် နယ်စပ် ပြတ်ကျော်ပါးခိုးမြှေတွင်ညွှန်းမှုများဖြစ်ပေါ်လာမှုများ ကာကွယ်နိုင်ရန် အာဆီယံနိုင်ဆိုင်ရာ သစ်ဆွဲးမြေစီမံခန့်ခွဲမှုနည်းပူးယူယာ (၂၀၀၄-၂၀၂၀)ကို ချမှတ်ခဲ့ပါကြောင်း၊ ယင်းနည်းပူးယူယာသည် ရွှေရှည်ဝှက်မှတ်ပြတ် သစ်ဆွဲးမြေစီမံခန့်ခွဲမှု ရရှိရေးအတွက် လမ်းညွှန်ချက်မှုသောင်တစ်ခုဖြစ်ပါကြောင်း၊ နယ်စပ်ဖြတ်ကျော် ပါးခိုးမြှေတွင်ညွှန်းမှုဆိုင်ရာ အာဆီယံ သဘောတူညီချက်အား အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရန် ရည်ရွယ်၍ တော်းလောင်ကွမ်းမှုကြောင့် ပြစ်ပွားသည့် နယ်စပ် ပြတ်ကျော် ပါးခိုးမြှေတွင်ညွှန်းမှုကို ကာကွယ်နိုင်မည့်အစဉ်များအား ဥပဒေများတွင် ထည့်သွေးနေဖွံ့ခြုံး လုပ်ငန်းစီမံချက်နှင့် မဟာပူးယူယာမှုတောင်များ ရေးဆွဲဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် စောင့်ကြည့်စစ်ဆေးသည့်အစဉ်များ ဆောင်ရွက်လျက် ရှိသကဲ့သို့ နယ်စပ်ဖြတ်ကျော် ပါးခိုးမြှေတွင်ညွှန်းမှုများကို လျော့နည်း စေသည့်လုပ်ငန်းများကိုလည်း အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါကြောင်း၊ ပိမိတို့ဒေသခွဲနိုင်များတွင် ကလွန်အေးကြီးသည့်ဒေသတွင် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ

ပြဿနာဖြစ်သည့် ဤနယ်စပ်ပြတ်ကော်မီးမှုပြုငွေလှစ်ညမ်းမှု ထိန်းချုပ်ခြင်းလုပ်ငန်းအား အရှင်အဟန်ဖြင့် စဉ်ဆက်ပြတ် ကြိုးပမ်းအားထုတ်ဆောင်ရွက်သွားရမှုဖြစ်ပါကြောင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံသည်လည်း အခြားမဲခေါင်ဒေသခွဲနိုင်ငံများနှင့် တူသွေးတော်ပြန်တော်ခြင်း၊ တော်မီးလောင်ခြင်း၊ မြေထုအရှင်အသွေးကျဆင်းခြင်း၊ စွန်ပစ်ပစ္စည်းအစိုင်အခဲများ စပုံခြင်း၊ လေထုညစ်ညမ်းခြင်း၊ ရေထုညစ်ညမ်းခြင်းစသည့် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ စိန်ခေါ်မှုများနှင့် ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့နေရပါကြောင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံတွင် တော်မီးလောင်ကျမ်းခြင်း၊ တောင်ယာချုပ်ထွင်ပိုးရန်အတွက် တော်မီးရှိ ခြင်းနှင့် အခြားမတော်တဆီးလောင်ခြင်း စသည်တို့ကြောင့် မီးခိုးမြှုပ်ဖြစ်ပေါ်ခြင်းဟာ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ပြဿနာများစွာထဲက ပြဿနာတစ်ရပ်ဖြစ်ပါကြောင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အတွေ့အကြုံအရ မီးဘို့မြှုပ်ပြဿနာသည် မိမိတစ်ဦးတစ်ယောက်တည်း တစ်စိန်းတည်း၏ စွမ်းအားဖြင့်ဖြေရှင်း၍ မရရှိနိုင်သောကြောင့် နယ်စပ်ပြတ်ကော်မီးမှုပြုဆိုင်ရာ အာဆီယံ သဘောတူညီချက်အား အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် မဲခေါင်ဒေသတွင်းနိုင်ငံများအကြား ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သွားကြဖို့ တိုက်တွန်းပါကြောင်း ပြောကြားပါသည်။

အစည်းအဝေးတွင် မြန်မာနိုင်ငံ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသီမီးရေးနှင့်သစ်တော်ရေးရာဝန်ကြီးဌာန၊ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးဌာန်းတွေနဲ့မှ အစည်းအဝေးသဘာပတ်အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ထိုင်းနိုင်ငံ သဘာဝသယ်ယူတန်းပတ်ဝန်းကျင်ဝန်ကြီးဌာန၊ ခုတိယဝန်ကြီး H.E. Mr. Sunan Arunnopparat မှ ဒုတိယသဘာပတ်အဖြစ်လည်းကောင်း ဆောင်ရွက်ကြောင်းသိန္ဓါရပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံရှိသောသယံဇာတများအားဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းဆိုင်ရာ နိုင်ငံအဆင့် အလုပ်ရုံးအေးနေးပါ အခမ်းအနား ကို (၆-၈-၂၀၁၅)ရက်နေ့ နံနက်(၉) နာရီအချိန်တွင် TheLake Garden Hotel ၌ ကျင်းပခဲ့ရာ ပတ်ဝန်ကျင် ထိန်းသိမ်းရေးနှင့်သောရေးရာဝန်ကြီးဌာန၊ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဦးဝင်းထွန်းတက်ရောက်၏ အဖွင့်အမှာကေားပြောကြားခဲ့ပါသည်။

ဖွင့်ပွဲအခမ်းအနားသို့ ဒုတိယဝန်ကြီး(ပတ်ဝန်းကျင်) အမြတန်းအတွင်း ဝန်ကြံး ဌာနဆိုင်ရာအရာရှိကြီးများ၊ ကိုရီယား သစ်တောင်း(KFS)၊ အာဆီယ-ကိုရီယား သစ်တေားပေါင်းဆောင်ရွက်မှုစီမံကိန်း (AFoCo) မှတော်ဝန်မြှုပိုဂိုလ်များ၊ ဆက်စပ်ဌာနများမှ ကိုယ်စားလှယ်များ၊ အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းများ၊ အရပ်ဘက်လမ်းအဖွဲ့အစည်းများမှ ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် စိတ်ကြားထားသော ဧည့်သည်တော်များတက်ရောက်ခဲကြပါသည်။

ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးမှ အမှာစကားပြောကြားရာတွင် သစ်တောသယ် အကဆန်စစ်လေ့လာခြင်း စီမံကိန်းသည် ကိုရိုးယားသစ်တော်ရာနှင့်အာဆီယံ-ကိုရိုးယားသစ်တော့ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုစီမံကိန်း (AFoCo) တို့၏ အထောက် အပံ့ဖြင့် အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများတွင် ၂၀၁၄ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လမှစတင်ပြီး အကောင်အထည်ဖော်ခဲ့သည့် ဒေသအဆင့်စီမံကိန်းတစ်ခု ဖြစ်ပါကြောင်း စီမံကိန်း၏အမိန့်ရည်ရွယ်ချက်မှာ အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ သစ်တောသယ်အတွက် ဆန်စစ်အကြဖြတ်နိုင်သောစွမ်းဆောင်ရည်တိုးတက်မြင့်မားစေရန်နှင့် ရာသီဥတ္တ

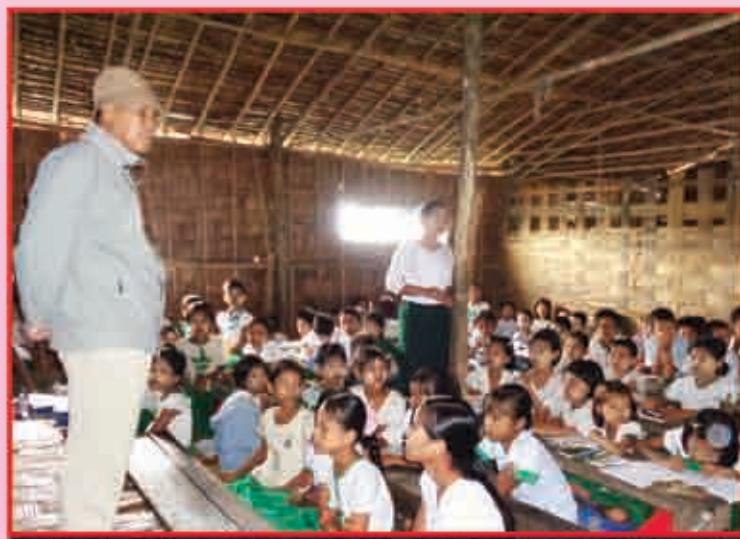
ပြောင်းလဲမှုအပေါ်ရင်ဆိုင်ပြီး ကျေး
လက်ဒေသပြည်သူများ၏ အသက်
မွေးဝင်းကျောင်းဆိုင်ရာ စွမ်းဆောင်
ရည် တိုးတက်လာရောင့် ဖြစ်ကြောင်း၊
ကဗ္ဗာ့နိုင်ငံအသီးသီး၌ ရာသီဥက္က
ပြောင်းလဲမှုများ၏ နောက်ဆက်တဲ့
အကျိုးဆက် သဘာဝဘေးအွန်ရာယ်
များကို ရင်ဆိုင် ကြံတွေနေရလျက်ရှိရာ
ဖြစ်မာနိုင်ငံ အနှစ်အပြားတွင်လည်း ဗို့
ရွာသွေးများနှင့်ရော်ခြင်း အွန်ရာယ်
များရင်ဆိုင်ကြံတွေနေရပါကြောင်း၊
အာဆီယံဒေသတွင်း နိုင်ငံများနှင့် အာရှ
နိုင်ငံအချို့တွင်လည်း သဘာဝဘေး
အွန်ရာယ်များ ဖြစ်ပွားလျက်ရှိနေပါ
ကြောင်း၊ အကောက်အကြောင်းအရှင်သည်
သစ်တော့များပြန်တီးမှု အပါအဝင်
အရှင်းအမြစ်အချို့အမျိုးမှ ထုတ်လုပ်
သည့် ဖန်လုပ်အိမ်စေတွေများ လေထူ
ထဲတွင် ပိုမိုများပြားလာခြင်းကြောင့်
ဖြစ်ကြောင်း၊ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ
ပြသောများကို အထိရောက်ဆုံး ဖြေ
ရွင်းနိုင် မည့် လုပ်ငန်းစဉ်သည်
သစ်တော့များ ထိန်းသိမ်းရေးပုဂ္ဂိုလ်
ပါကြောင်း၊ ကဗ္ဗာ့သစ်တောသယံဇာတ
အခြေအနေများနှင့် ပတ်သက်၍
ကုလသမဂ္ဂစားနှင်းရိက္ခာနှင့်စိုက်ပျိုး
ရေးအဖွဲ့ FAOမှ (၂၅)နှစ်တစ်ကြိမ်
အစီရင်ခံစာများ ထုတ်ပြန်နေပါ

ကြောင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ၁၉၈၀ခုနှစ်မှစ၍ အပူပိုင်းသစ်တော့များ ဆန်းစစ်ခြင်းစီမံကိန်းကို အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ခဲ့ကြောင်း၊ ဒုတိယစီမံကိန်းအဖြစ် ၁၉၈၁ခု ခုနှစ်မှ ၁၉၈၂ခု ခုနှစ်အထိ အမျိုးသား သစ်တော့သယံဇာတစာရင်း ကောက်ယူခြင်း စီမံကိန်းကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါကြောင်း၊ အဆိုပါစီမံကိန်းနှင့်အတူ သစ်တော့ပိုးငြာနတွင် ကောင်းကင် ဓာတ်ပုံငြာနစွာအသစ်တစ်ခု ဖွဲ့စည်းနိုင်ခဲ့ပြီး တစ်နိုင်ငံလုံး၏ သစ်တော့ပုံးလွမ်းမှုဆန်းစစ်ခြင်းလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက် နိုင်ခဲ့ပါကြောင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံ၏ သစ်တော့ပုံးလွမ်းမှုကို ၂၀၀၀ပြည့်နှစ်၊ ၂၀၀၅ ခုနှစ်၊ ၂၀၁၀ ခုနှစ်နှင့် ၂၀၁၅ ခုနှစ် အသီးသီးအတွက် သစ်တော့သယံဇာတအကြဖြတ်မှု (Forest Resource Assessment –FRA) ကို FAO နှင့်ပူးပေါင်း၍ ဆောင်ရွက်ခဲ့ရာ ၂၀၀၀ ပြည့်နှစ်တွင် ၅၁.၅၄% ရှိရာမှ ၂၀၁၅ ခုနှစ် ကနြီးတွက်ချက်မှုများအရ ၄၅.၀၄%ထိ လျော့ကျသွားသည်ဟုသိရှိပါကြောင်း

ယခုအချိန်တွင် ဂေဟစနစ်ဝန်ဆောင်မှုများကို ပိုမိုအသေးစုတ်ပြုလာကြပြီး ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုလျှော့ချေရေးပမ်းမှုများတွင် သစ်တောက်လွှာ၏အရေးပါမှုသည် တစ်နောက်ခြားတိုးတက်လျက်ရှိနေပါကြောင်း ထို့ကြောင့် သစ်တောက်လွှာ၏အားလုံးတိန်းသိမ်းရန် စိပ်အုပ်ချုပ်ရန် စဉ်ဆက်ပြုပြုဖြိုးတိုးတက်ရန်နှင့် နိုင်ငံရေးကတိကာဝတ်များ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ကုလသမဂ္ဂသစ်တော်ရုစ်(UNFF)မှုံးဆောင်၍ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိနေပါကြောင်း ဒီဇင်ဘာလတွင် ပြင်သစ်နိုင်ငံ၊ ပဲရံစြို့ခြုံ ကျင်းမာညွှဲ UNFCCC အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ ၂၁ ကြိုးမြောက်ညီလာခံ(COP21)တွင် ကဗျာ့ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု လျှော့ချေရေးဆိုင်ရာ နိုင်ငံတကာ သဘောတူညီမှုအသစ်တစ်ခုကို ခုံမှတ်ဖို့ စိစိုးလျက်ရှိပြီး မြန်မာနိုင်ငံအနေနှင့်လည်း Indented Nationally Determined Contribution (INDC)ဟူ၏သည့် ပိမိတို့သဘော ဆွဲအလျောက်လျှော့ချို့င်မည့် ကာွန်ထုတ်လွှာတုပ္ပနာ(သီးမဟုတ်) ကာွန်ထုတ်လွှာတုပ္ပနာ လျှော့ချေရေးလုပ်ငန်းစဉ်ကို တင်ပြနိုင်ဖို့ ပြင်ဆင်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါကြောင်း REDD+ လုပ်ငန်းစဉ်များဆောင်ရွက်ပြီး အထောက်အပံ့ဖြစ်စေရန် ကြိုးပမ်းသွားမှာဖြစ်ကြောင်း

ထို့ကြောင့် သစ်တော့ပုံးလွမ်းမှုနှင့် သယ်အတဆိုင်ရာ ကိန်းဂဏန်းများ တိကျုမှန်ကန်စေရန် နိုင်ငံဘာသိ သစ်တော့သယ်အတော့များ စဉ်ဆက်မပြတ် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်နိုင်ရန်နှင့် နှစ်ကာလအလိုက် သစ်တော့ပုံးလွမ်းမှု ပမာဏတိကျွွာ တွက်ချက်နိုင်ရေးနှင့် အဆိုပါလုပ်ငန်းများနှင့် ဆက်စပ်သည့် လွှာမြေးအားအရင်အမြစ်များ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရန် ရည်ရွယ်ပြီး ယခုအလုပ်ရုံးဆွေးနွေးပွဲကို ကျင့်ပမြဲးဖြစ်ကြောင်းပြောကြားခဲ့ပြီး အလုပ်ရုံးဆွေးနွေးပွဲကို အုပ်စု(၆)ရက်နေ့မှ (၇)ရက်နေ့အထိ ကျင့်ပမြဲ့ပါသည်။

ကျေးပက်ဒေသမြို့ရေးနှင့် သဘာဝဘေးအွန်စုံကြံးတင်ကြော်ရေး၊ ကျေးပက်ဒေသနှင့်ပျော်သမားနှင့် စွဲစွဲကြံးဆင်းဆင်းရှု

ဒေသနေပြည်သူလူထုနှင့်တွေ့ဆုကာ ကျေးလက ဒေသဖြူးရေးနှင့် သဘာဝကေးအစွမ်းရာယ်ကြိုက်ကာကွယ်ရေးတို့၏
ပတ်သက်၍ ဆွေးနွေးမှုကြားခဲ့သည်။

ဒုတိယဝန်ကြီးသည် ကျေးလက်ဒေသနေပြည်သူများနှင့်တွေ့ဆုံရာ၏ ယနေ့မျက်မှာက်ကာလုပ် ကဲ့သို့ ပူဇ္ဈာန် လာမှုကြောင့် ရာသိပုံတေသနပြန်မှုတိကိုဖြစ်ပေါ်စေ၍ ကဲ့သို့ မမျှော်မှန်နိုင်သည့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များ ပိုမိုတွေ့ကြခဲ့စားရလျက်ရှိကြောင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပဝါဒခွန်က ကြိုတွေ့ခဲ့သည့် နာဂတ်မှုန်တိုင်းနှင့် ယခုလတ်တလော

ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့်သစ်တောရေးရာ
ဝန်ကြီးဌာန၊ ဒုတိယဝင်ကြီး ဦးအေးမြင့်မောင်သည်
အောက်လဲ ၃ ရက်နွေတွင် ဘိုက်လေးမြို့နယ်၊ အမြိုး
သား လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်၊ မြို့နယ်ဘဏ္ဍာတွေတွေ
အုပ်ချုပ်ရေများ၊ မြို့နယ်ပွဲမြို့၊ တိုးတက်မှုအထောက်အ
ကွဲပြုကော်မတီဝင်များ၊ သစ်တော်းစီးဌာနနှင့်
မြန်မာ့သစ်လုပ်ငန်းတို့မှ တာဝန်ရှိပိုဂိုလ်များ လိုက်
ပါလျက် ဘိုက်လေးမြို့နယ်၊ ပြင်ဒရယ်ကြိုးစိုင်း အ
တွင်း နာဂါစ်မှုန်တိုင်းဒေသးခုခံစားခဲ့ရသော ဝေးလံခေါင်
ဖျားဒေသတစ်ခုဖြစ်သည့် ထော်ပိုင်ကျေးဆွာအုပ်စု
အေးချမ်းသာယာကျေးဆွာသို့ဟားရောက်၍ ကျွန်ုပ်

ဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိသည့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များသည် ရာသီဥတုဟောပြန်မှု၏ အကိုးဆက်များပင်ဖြစ်ပါကြောင်း၊ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကြော်တွေလာပါက နာဂါတ်ကာလအတွင်း ဘဝနှင့်ရင်း၍ တွေ့ကြုံခဲ့မှုများအပေါ် အခြေခံ၍ သင်ခန်းဘာရယူ ဆောင်ရွက်ပေါ်ရမှာ ဖြစ်ပါကြောင်း၊ မြန်မာ့အသံနှင့်သတင်းစာများမှ ထုတ်လွှင့်နေသားကော်ပြလျက်ရှိသည့် မိုးလေဝသသတင်းနှင့် ရာသီဥတုဆိုင်ရာ အရေးပေါ်သတင်းထုတ်ပြန်ချက်များကို အလေးထား၍ နားတောင်ယတ်ရှုမှတ်သားကြပေါ်ကြောင်း၊ ပိုမို တို့နေထိုင်သည့် ဒေသတွင် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကျေရာက်ပါက အရေးပေါ်အဆင့်အလိုက် ဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်းစဉ်များကို ကြိုတင်ချုပ်ယူလိုအပ်ပြောင်း၊ သက်ကြီးချွဲယူအိုများ ရင်သွေးငယ်များ သေးအန္တရာယ်မဖြစ်စေရေး အတွက် ကြိုတင်ရွှေပြောင်းမည့်အစိအဝ်များ၊ ရွှေပြောင်းဆောင်ရွက်ရာတွင် အသုံးပြုမည့် ရေယာရှုများ၊ ခရီးအကွာအဝေးအင့် လိုအပ်သည့် အချိန်ကာလများကို ကြိုတင်မော်ပုန်းတွက်ဆယားပြုရန် လိုအပ်ပြောင်း၊ မှန်တိုင်းဒေါက်ခဲ့အောက် အောင်ရှိနိုင် အကောအကွယ်များ အသုံးပြုခြင်းအပါအဝ် အရေးပေါ်အခြေအနေအတွက် ဆောင်ရွက်ရမည့်နည်းလမ်းများကို ကြိုတင်လေကျင့်အတ်တိုက်ပြင်ဆင်ထားကြရန် လိုအပ်ပြောင်း၊ ဒီဇိုင်ဘာများမှ ကျေးလက်ဒေသနေပြည်သူများအတွက် ထင်းမီးသွေး တိုင်း၊ မော်၊ ဆေးပက်ဝင်အပင်များနှင့် အခြားအသေးအဖွဲ့ သစ်တော်ထွက်ပစ္စည်းများ ထုတ်ယူရရှိရနိုင်ပြောင်း၊ စိုက်ပျိုးမြေများအား ပင်လယ်ဆားငန်ရေ ဝင်ရောက်ခြင်းမှကာကွယ်ပေးသည့်အပြင် သဘာဝအခြေခံခရီးသွားလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့်လည်း ဝင်ငွေရရှိရနိုင်ပြောင်း၊ ကျေးဇားအနီးဝန်းကျင်၌ ဒီဇိုင်ဘာများရှိခြင်းဖြင့် ဆုံးဖော်၊ မှန်တိုင်းကဲ့သို့သော သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များမှလည်း ကာကွယ်ပေးနိုင်ပြောင်း၊ ပိုမိုတို့နေထိုင်ရာ ပတ်အန်းကျင့်၌ ဒီဇိုင်ဘာများအား နေကာ၊ လေကာတန်းအဖြစ် စိုက်ပျိုးခြင်းမှသည် တစ်အုပ်တစ်မ စိုင်းဝန်းစိုက်ပျိုးထိန်းသိမ်းခြင်းဖြင့် ကမ်းရှိုးတန်းနေပြည်သူများ၏ လူမှုစီးပွားဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုသာမက ဘဝလှုပြုမှုကိုပါ တို့မြှင့်ဖော်ဆောင်ပေးနိုင်မည် ဖြစ်ပါကြောင်းတို့ကို ဆွေးနွေးမှာကြားပါသည်။

REDD+ လုပ်ငန်းယောက်ဆောင်ရွက်ရေး ကုသာ မ တန်ဖို့ပြုရေးသိမ်းစာ အပ်ပါ။

ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် သစ်တော်ရေးရာ ဝန်ကြီးဌာန၊ သစ်တော်အိုဒ္ဓာရာန၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာတော်တန်း ဒေသ ဘက်စုဖွံ့ဖြိုးတက်ရေးဌာန (ICIMOD)နှင့် ဂုဏ်နှင့် နိုင်ငံ၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးအဖွဲ့ (GIZ)တို့ ပူးပေါင်း၍ REDD+ လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက် ရာတွင် ကျေးမတန်းတူညီမျှရေးဆိုင်ရာ အလုပ်ရုံ ဆွေးနွေး ပွဲကို နေပြည်တော်ရှိ Lake Garden Hotelတွင် (၂၆-၂၂၀၁၁၃)ရက်နေ့၊ နံနက်(၈၃၃၀)နာရီတွင် ကျွေးပါးရေး ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် သစ်တော်ရေးရာဝန်ကြီးဌာန ဒုတိယ ဝန်ကြီးဌာနမြိုင်ဟောင် တက်ရောက်၍ အဖွဲ့အမှာစကား ပြောကြားခဲ့ပါသည်။

အခမ်းအနားသို့ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသီမ်းဇူးနှင့် သစ်တော်ရေးရာဝန်ကြီးဌာနမှ ဗုတ္တယဝန်ကြီး ဒေါက်တာ သက်သက်လောင်နှင့် ဌာနဆိုင်ရာအရာရှိကြေားများ (ICIMOD) နှင့် (GIZ)တို့မှ တာဝန်ရှိပုဂ္ဂိုလ်များ UN REDD Program မှ ကိုယ်စားလှယ်များ နဲ့ပေါ်နိုင်ငံ သစ်တော်ရေးရာ ဝန်ကြီးဌာနမှ ကိုယ်စားလှယ်များ၊ ဆက်စပ်ဌာနများမှ ကိုယ်စားလှယ်များ အဖွဲ့ရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများမှ ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် ပိတ်ကြေားသော ပည့်သည်တော်များ တက်ရောက်ကြပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ သစ်တော်ပြန်စီးခြင်းနှင့် သစ်တော်အတန်းအလားကျဆင်းခြင်းမှ ကာွုန်ထုတ်လွှတ်မှုလျော့ချုပ်မှုလမ်းပြော (REDD+ Readiness Roadmap)ကို အထောက်အကြေပြန်ရန်အတွက် ရွာမန်နိုင်ငံ(GIZ)အဖွဲ့အစည်း၏ အကုအညီအထောက်အပံ့နှင့် ICIMODနှင့် သစ်တော်းစီးဌာနတို့ ပူးပေါင်းပြီး REDD+ လုပ်ငန်းစဉ်များကို (၉)နှစ်စီမံကိန်းနားလည်မှုစာချွေနွော MOU လက်မှတ်ရေးထိုးနိုင်ရန်အတွက် စီစဉ်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါကြောင်း

စဉ်များတွင် အမျိုးသမီးများ၏ ပူးပေါင်းပါဝင်မှုနှင့် လုပ်ငန်း ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်မှုနယ်ပယ် ပိုမိုကျယ်ပြန်လာအောင် စိစဉ်ဆောင်ရွက်သွားရန်လိုအပ်ပါကြောင်း

ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှ အကြောင်းရင်းများကို ဆန်စစ်ကြည့်မည်ဆိုလျှင် လုပ်ငန်းကဏ္ဍ အသီသီးက ထုတ်လွှတ်သည့် Greenhouse Gas (GHG) ဟုခေါ်သော ဖုန်လုံးအိမ်တတ်ငွေများ အထူးသဖြင့် ကာွုန်ဒိုင်အောက်ဆိုင် ဓတ်ငွေများ လေထုအတွင်း အဆမတန် များပြားလာသော ကြောင့်ဖြစ်ပါကြောင်း၊ ၂၀၁၈ ခုနှစ်တွင် ထုတ်ဝေခဲ့သည့် Inter - Governmental Panel on Climate Change (IPCC) ၏အစိရင်ခံစာအရ ကာွုန်ထုတ်လွှတ်သည့် အရင်အမြစ်အမြှုံးမြှုံးအနက် သစ်တော့ပြန်စီးပွားရေးမှ ထုတ်လွှတ်သော ကာွုန်ပမာဏသည် ကဏ္ဍအသီသီးက ထုတ်လွှတ်သောပမာဏ၏ ၃၂.၄ ရာခိုင်နှုန်းရှိကြောင်း။

REDD+ လုပ်ငန်းစဉ်များ၏အရေပါမှိုကို ဆက်စပ်ပတ်သက်သူများအားလုံးက အလေးအနက် အသိ အမှတ်ပြုခြင်း၊ လုပ်ငန်းများတွင် ပြည့်ပြည့်ဝ ပူးပေါင်းလာရောင် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ကြရန်လိုပါကြောင်း၊ တက်ရောက်လာသည့် ကဏ္ဍအသီးသီးမှ ပညာရှင်များအာနေနှင့် ပိမိတို့၏ အသိပညာ၊ အတတ်ပညာ၊ အတွေ့အကြံ၊ ပဟုသုတများကို အသုံးခြုံခြင်း၊ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရမည့်လုပ်ငန်းများကို ဆွဲဆွဲဖော်ထုတ်ကြပါရန် ပြောကြားသည်။

အလုပ်ရုံးနေ့တွင် REDD+ လုပ်ငန်းစဉ်များတွင် အမြဲသမီးများ၏ ပူးပေါင်းပါဝင်မှုနှင့် လုပ်ငန်းပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်မှုနယ်ပယ စိန့်ကျယ်ပြန်လာစေနိုင်မည်ဖြစ်ကြောင်း သိရှိပါသည်။

ပတ်ဝန်ကျင်ထိန်သိမ်းရေးနှင့် သစ်ထောက်စုစုပေါင်းကြော်နှင့် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြော်ရေးဦးစီး ဒုတိယနှစ်ကြော်ဖြစ်ကြသော ဦးအောင်ဆင်ရွှေ ဒေါက်တော်ကိုလိုက် ကိုရှိယာသုတန္ထိုင်၊ ဘုသ်ပြုခြေ ပြန်တိုင်းစံ၏ ဂုဏ်စုံကြောင်းကိုလိုက် ဖြစ်သူ Mr. Won Bae Dahn သဲ့အဲ အောင်ဆင်ရွှေ၏

ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် သစ်တော်ရေးရာဝန်ကြီးဌာန၊ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးကိုယ်စား ဒုတိယဝန်ကြီးများမြှင့်ဖြတ်သော ဦးအေးမြှင့်မောင်နှင့် ဒေါက်တာသက်သက်လော်တို့မှ ဂိုဏ်ယား သမ္မတနိုင်ငံ၊ ဘုရားမြို့ရှိမြို့နယ်မြို့နယ်၊ ရွှေတိုင်းဒေသကြောင်စစ်ဝန်ချုပ် ဖြစ်သူ Mr. Won Bae Dahn နှင့်အဖွဲ့အား ၂၄-၈-၂၀၁၅ ရက်နေ့ နေ့လယ် (၂) နာရီတွင် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးရုံး ဧည့်ခွန်းမြှုပ် လက်ခံတော်ဆုံးဆွေးသည်။

ჰეს: ჰეს: ბრუნვილის მიერ და გამოცემული არის ეს ტექსტი, რომელიც დაუკავშირდება ეს ტექსტის განვითარების უკავშირის სახით. ეს ტექსტი დაუკავშირდება ეს ტექსტის განვითარების უკავშირის სახით.

ထိုသို့ တွေဆုံးနေ့ရာတွင် ရန်ကုန်မြှုတွင် အတိမိပရီဘောဂစက်ရဲတည်ယော်၏ ဖက်စပ်လုပ်ကိုင်နိုင်ရေး အတွက် ငင်းမြှုပ်နှံမြှုပြလုပ်ရေး၊ မြန်မာ့ကျော်သစ်ဖြင့် ပြလုပ်ထားသည့် အရည်အသွေးမြင့်ပရီဘောဂများ ကဗ္ဗာနွေးကွက်သို့ တင်ပိုစိုင်ရေးစသည် ကိစ္စပြုများနှင့်ပတ်သက်၏ အေးကြောင်း သိရှိရပါသည်။

ცუანების გული ვარ: ვარ დრო და მოგორ არ ცული ცხადა: ვარ კი აღმო გერგე სტრი:

မြေအသုံးချမှုမှတ်ဒေသုံးသပ်ရေးအထောက်အကြပ်လုပ်ငန်းအဖွဲ့အစည်းအဝေးကို(၆.၈.၂၀၁၅)ရက်နေ့နေ့လေယ (၁) နာရီတွင် သစ်တော်းစီးရုံးချုပ် အင်ကြင်းခန်းများ ကျင်းပရာလုပ်ငန်းအဖွဲ့ဝင်များဖြစ်ကြသော့တိယဝန်ကြီးများ ညွှန်ကြားနေ့ပုဂ္ဂဆုပ်များ ဦးအောင်ညွှန်ကြားရေးမှုနှင့် ကျမ်းကျင်ပညာရှင်များတက်ရောက်ကြပါသည်။

အစဉ်းအဝေး၏ မြေအသုံးချမှုမူဝါဒသုံးသပ်ရေးအထောက်အကျပြုလုပ်ငန်းအဖွဲ့တွေ၊ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်း၊ ရေးနှင့် သစ်တော်ရေးရာဝန်ကြီးဌာန၊ အာဏ်ယောက်မှု အာမှာစကားပြောကြားရာတွင် နိုင်ငံတော်၏ ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံပေါ်အောင့်အညီမြေသယ်လေတများကိုစနစ်တကျ စီမံခန့်ခွဲအသုံးချရေးဆောင်ရွက်ရာတွင် ပိုမိုထိရောက်မှုရှိစေရန် ရည်ရွယ်၍ ၏တိယသမ္မတ(၂)ဦးဆောင်သောအမျိုးသားမြေအရင်းအမြစ် စီမံခန့်ခွဲရေးပုဂ္ဂိုက်မတိတိဖွဲ့စည်းခြုံး၊ ပကာလ ရွှေလုပ်ငန်းစဉ်(၃)ရပ်ကိုအကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိရာ ရေရှည်တည်တဲ့သောအနာဂတ်အခြားအတိုက်ဖြစ်ပြစ် တည်စေမည့် မြေအရင်းအမြစ် စီမံခန့်ခွဲမူဝါဒသုံးဆိုင်ရာ အခြေခံများကို အများပါဝင်မှုဖြင့် ခုမှတ်ခြင်း၊ အဖွဲ့အစည်းများအကြား ဆက်စပ်ညီနှင့်၍ မြေအရင်းအမြစ် စီမံမှုဆိုင်ရာ အနာဂတ်အခြားအတိုက်ဖြစ်အတွက် ပြင်ဆင်ခြင်း၊ ပြည်သူကို ပုဂ္ဂိုပြုဖွံ့ဖြိုးမှုရလဒ်များ ဖော်ဆောင်ရေးကို ရှေ့ရှုသော စပ်သုတေသနများ ခုမှတ်အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းတို့ဖြစ်ပါကြောင်း

အမျိုးသားမြေအသုံးချွဲမှတ်နိုင်ရန် ပတိကော်မတီမှ မြေအသုံးချွဲမှတ်နိုင်သုံးသပ်ရေးလုပ်ငန်းကော်မတီနှင့် အထောက်အကြပ်လုပ်ငန်းအဖွဲ့ရှိစွဲည်းတာဝန်ပေးအပ်ခဲ့ပါကြောင်၊ အထောက်အကြပ်လုပ်ငန်းအဖွဲ့၏ အစိကကျသော လုပ်ငန်းတာဝန်မှာ နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံပေါ်နှင့် လိုက်လျောညီတွေ့ရှိပြီး နိုင်ငံတော်၏ အချုပ်အခြာအကာတည်တဲ့ နိုင်မြေရေးနှင့် အမျိုးသားရေးလက္ခဏာများ မပေါ်က်ပျက်အောင် ထိန်းသိမ်းရေးမှုများအပေါ်တွင် အခြေခံသည့် မြေအသုံးချွဲမှတ်နိုင်ရန်ဖြစ်ပါကြောင်း၊

အမြို့သားမြေအသုံးချမှုမှတ်ပေါ်နေရာများမှာ ၂၀၁၄ခုနှစ် လူလိုင်လတွင် အမြို့သားမြေအသုံးချမှုမှတ်ပေါ်(ပွဲမှုကြမ်း)ကိုရောဆွဲပြီးစီးခုပါကြောင်း၊ ငိုးမှုကြမ်းကိုပြည်သူများထံချုပြုပြီး ပြည်သူလှထု၏သဘောသနနှင့်အကြပ်ချက်များရရှိနိုင်နေအတွက် နေပြည်တော်ကောင်စီနယ်မြေ၊ တိုင်းဒေသကြီးနှင့်ပြည်နယ်အသီးသီးတွင် ဆွဲဆွဲ ပွဲမှုးကြုံးပေါ်ပြုချက်များရယူခဲ့ပါကြောင်း

အကြပ်ဖွေးနေးချက်များကိုအခြေခံ၍ အမျိုးသားမြေအသုံးချမှု မူဝါဒ အခြာသပ်ရေးဆွဲခြင်းကို ၂၀၁၅ ခုနှစ် ဇူလိုင်လမှ အောက်လာအထိ ကျပ်၏ကျင်ပညာရှင်များနဲ့ပေါင်းဆောင်ရွက်ခဲ့ပါကြောင်း၊ ပြည်သူများ၏ အကြပ်ချက်များနဲ့အညီရေးဆွဲဆောင်ရွက်ခြင်းပြစ်သော်လည်း လက်ရှိသတ်မှတ်ထားသော သစ်တော့မြေ၊ လယ်ယာမြေ၊ မြေလွှာတံ့ခြေလပ်နှင့် ပြ ရှိုင်းစသည့် မြေအမျိုးအစားများနှင့် နောက်သတ်မှတ်မည့် တိုင်းရင်းသားလုပ်စုများ၏နှစ်ရာစဉ်လေ့သုံးတစ်ဦးတစ်ဦးတို့အရ ကျင့်သုံးမည်မြေအမြို့အစားများအကြေား အငြင်းပွားမျှများဖြစ်လာနိုင်သည်ကို စိစစ်တွေရှိပါကြောင်း။

အမျိုးသားမြို့အသုံးချမှုမှတ်ဝင် အချောသပ်ရေးဆွဲပြီးစီးနိုင်ရေးအတွက် ဓမ္မဝဒ္ဓကြမ်းပါ တိုင်းရင်းသားလုပ္ပါးများ၏ မြို့အသုံးချမှုအခွင့်ဘဏ်များနှင့် အခြားအကြောင်းအရာများအပေါ် တက်ရောက်လာသည့်အထောက်အကြပြုလုပ်ငန်း အဖွဲ့ဝင်များမှ ပိုင်းဝန်းထုံးသပ်ပွဲများမှာ အချောသပ်ရေးဆွဲပြီးပါက မြို့အသုံးချမှုမှတ်ဝင်သုံးသပ်ရေးလုပ်ငန်းကော်မတီမတ်ဆင် အမျိုးသားမြို့ရင်းအမြစ် စီမံခာနဲ့ရေးပါတီကော်မတီသို့ တင်ပိုမာ်ဖြစ်ပါကြောင်း။

ရေရှည်တည်တဲ့သော အနာဂတ်အခြေခံအုတ်မြစ်ဖြစ်တည်စေလည် မြေအရေးအပြစ်စိမ့်ခွဲနေ့မှဝါဒဆိုင်ရာ အခြေခံများကို အများပါဝင်မှုဖြင့် ချုပ်ထိနိုင်ရေးလုပ်ငန်းစဉ်အား ပါပြင်ခိုင်မာစွာ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် မြေအသုံးချုပ်မှုဝါဒသုံးသပ်ရေး အထောက်အကြပ်လုပ်ငန်းအဖွင့်များမှ ဂိုဏ်ဝန်းပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ကြပါဟု တိုက်တွန်းပြောကြားသွားကြောင်း သိရှိရပါသည်။

ကျော်ပြည့်နယ်၊ အင်းတော်ကြံးကန်ဒေသ၊ မိုဝင်ဘာနှင့်နယ်များမှာ ပြည့်နယ်အသင့်အပျမ်းစွဲနှင့် ပြည့်နယ်

ကချင်ပြည့်နယ်၊ အင်းတော်ကြီးကန်ဒေသထိုဝှက်နှင့်နယ်မြေအသိပြုသတ်မှတ်နိုင်ရေးအတွက် ပြည့်နယ်အဆင့် အလုပ်ရုံးနေ့နှင့်မြိုက်ကြီးနားမြို့ City Park Royal ခန်းမြှေ (၂၈-၈၀၁၅)ရှင်နောက ကျင့်ပလဲပါသည်။

အလုပ်ရဲ့ဆွေးနွေးပွဲသို့ ပြည်နယ်အစိုးရအဖွင့်ဝန်ကြီးများ ပြည်နယ်လွတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ၊ ပြည်နယ်အဆင့်အစိုးရငှာနတာဝန်ရှိသူများ မြိုင်ကြီးနားတက္ကသိုလ်မှ ဆရာ ဆရာမများ၊ အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းများ အထောင်း အဖွဲ့များ၊ နိုင်ငံတကာတော်ရှင်းတိရော့နှင့် အပင်များအဖွဲ့ Fauna and Flora International (FFI)၊ Myanmar Program Director ဖြစ်သူ Mr. Frank Momberg၊ UNESCO Myanmar Office မှ ကိုယ်စားလှယ် Mr. SriharshaMasabathulaတို့ တက်ရောက်ခဲ့ကြသည်။

စနစ်တကျ ထိန်းသိမ်းကာကွယ်နိုင်ရန်
အင်းတော်ကြီးကန်ဒေသ အတွင်းရှိ
ကျေးများများမှ ဒေသခံပြည်သူများ
အနေဖြင့် သဘာဝသယံဇာတများ အ
ပေါ် မိမိထုတ်ယူသုံးစွဲမှုများအား လျှော့
ချုပြီး ရေရှည်ထုတ်ယူသုံးစွဲနိုင်မည့်
စီမံအုပ်ချုပ်မှု ပုံစံတစ်ခု ပေါ်ပေါက် စေ
ရန်၊ ဒိုဝင်ဘာနှင့်နှစ်အတွက် အောင်ဂင်နစ်သီးနှံ
နိုက်ပျီးရေးထွက်ကုန်များနှင့် ဒေသခံ
များ၏ ရှိုးရာလက်မှုပစ္စည်းများကို
မြင့်တင်ထုတ်လုပ်ပြီး သဘာဝအခြေခံ
ခရီးသွားလုပ်ငန်းမှုတစ်ဆင့် ဒေသခံ
ပြည်သူများ၏လူမှုစီးပွားရေး ဘဝပိုမို
တို့တက်လေစေရန် ပြည်ရှုံးရုံး အင်းတော်
ကြီးကန်ဒေသအား ဒိုဝင်ဘာနှင့်နှစ်ကုန်
သတ်မှတ်ရန် ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်ပေါ်ကြောင်း
အမှာစကားပြောကြားပြီး ပြည်နယ်
သစ်တော်နှင့်သူ့ဝန်ကြီး ဦးအောင်နိုင်
က ဆက်လက်၍ အမှာစကားပြောကြား
ပါသည်။

ထိုနောက် ယဉ်နက်စကို မြန်မာ
နိုင်ငံအလိုအတည်ပြု FFI တို့မှ ဂျုံလား
လှယ်တို့ကလည်းကောင်၊ သစ်တောဦးမီး
ငြား တာဝန်ရှိသူများကလည်းကောင်၊
အင်းတော်ကြီးကန်ဒေသအားဖြေအဝန်း
နယ်မြေအဖြစ် အဆိုပြုတင်ပြနိုင်ရေး
စီစဉ်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည့် လုပ်ငန်း
များအား အသီးသီးရှုင်းလင်းတင်ကြပြီး
တက်ရောက်လာသူများမှ ဆွေးနွေးခဲ့ကြ
ကြောင်း သိရှိရသည်။

မြန်မာနိုင်ငံအပူပိုင်ဒေသပေါ်အစွမ်းရှင် အာဏာအစည်းလုပ်ရုံး၏ စုသိမ္မတပြုချိန်ကြောင်း ဆုံးဖိုင်ခြောက်အား
ကိုင်စွဲယူပြုခြင်း၊ ကုမ္ပဏီခိုင်ကိုနှိမ်ခြင်း၊ အပျော်ရွေ့အောင်ခြင်း

မြန်မာနိုင်ငံအပူပိုင်းဒေသ ရေအရင်းအမြစ်နှင့် အစားအစာဖူလုံမှုတို့အပေါ် ရာသီဥတ္တပြောင်းလှမြင်းကြောင့် ဆုံးဖို့နိုင်ခြေများအား ကိုင် တွယ်ဖြေရှင်းခြင်း လုပ်ငန်း စီမံကိန်း - Project for Addressing Climate Change Risks on Water Resources and Food Security in the Dry Zone of Myanmar” စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများစတင်ခြင်း အလုပ်ရုံ ဆွေးနွေးပွဲအစ်းအနားကို (၂၆-၈-၂၀၁၅)ရက်၊ နိုဝင်ဘာလ(၃၀)နာရီတွင် နေပြည်တော်၊ အမရပိုတယ်၌ ကျင်းပ ပြုလုပ် ပါသည်။

အခမ်းအနားသို့ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသီမ်းရေးနှင့် သစ်တော်ရေးရာဝန်ကြီးဌာန၊ အမြတ်း အတွင်းဝန် ဦးခင်မောင်ရဲ့ ကုလသမဂ္ဂဖြူဗျာအီအင် UNDP အရှုန်းပစ်ပိတ်ဒေသတွဲဖက် တာဝန်ခံ Ms.Thuy Hang Thi To တို့တို့ရောက်ကာ အဖွင့်အမှာစကား အသီးသီးပြောကြားခဲ့ပါသည်။

ဖော်ပြပါလုပ်ငန်းစီမံကိန်းကို Global Environment Facility (GEF) Adaptation Fund၊ ကုလသမဂ္ဂ ဖွံ့ဖြိုးမှု အစီအစဉ် (UNDP)နှင့် ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော် အစိုးရတို့၏ ထည့်ဝ်င်ငွေ စုစုပေါင်း အမေရိကန် ဒေါ်လာ (၈.၄၆)သန်းပြင့် မြန်မာနိုင်ငံအလယ်ပိုင်း အပူးပိုင်းအေသာကြီး စစ်ကိုင်းပိုင်းအေသာကြီး၊ ရွှေဘူးမြို့နယ်နှင့် ပုဂ္ဂိုလ်မြို့နယ်၊ မကျေးတိုင်းအေသာကြီး၊ ချောက်မြို့နယ်၊ မန္တလေးတိုင်းအေသာကြီး၊ မြင်းခြေမြို့နယ်နှင့် ညောင်ဦးမြို့နယ်စုစုပေါင်း (၅)မြို့နယ်တွင် ၂၀၁၅ ခုနှစ်မှ ၂၀၁၈ ခုနှစ်အထိ (၄)နှစ်ကြာ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်ကြောင်း သိရှိရပါသည်။

କିମ୍ବାକିମ୍ବା ଆଶିନୀରୁଦ୍ଧ୍ୟାବୁଗିରୁବୁ ଆପ୍ଯୁର୍ଦ୍ଧିଃତେବ୍ରିତୋର୍ବୁଲାଲ୍ୟତଥାମ୍ବାଃ ଧାଵେତୁତ୍ପ୍ରୋଦିଃଲ୍ୟପ୍ରେତିର୍ବୁ ଆକ୍ଷ୍ୟଃ
ହାଗିମ୍ବାଲ୍ୟପିଃତେବ୍ରିତ୍ତିର୍ବୁ ଆଫାଗାତିର୍ବୁ ଧାଵେତୁତ୍ପ୍ରୋଦିଃଲ୍ୟପ୍ରେତିର୍ବୁମ୍ଭାଃକୁଣ୍ଡ ଲିଙ୍ଗଲ୍ୟାଲ୍ୟିତ୍ୟେତ୍ୟା କିମ୍ବାକିମ୍ବାମ୍ବାଃଭୋଭ୍ରିତ୍ତିର୍ବୁ
କିମ୍ବିର୍ବୁମ୍ଭାଃଭୋଭ୍ରିତ୍ତିର୍ବୁ ଆଶିନୀରୁଦ୍ଧ୍ୟାବୁଗିରୁବୁ ଆଶିନୀରୁଦ୍ଧ୍ୟାବୁଗିରୁବୁ ଏବେଗିବ୍ୟାଃରେଜାପ୍ରାପ୍ତିର୍ବୁକ୍ଷିତିର୍ବୁମ୍ଭାଃଭୋଭ୍ରିତ୍ତିର୍ବୁ
ଭୋଭ୍ରିତ୍ତିର୍ବୁ ଏବେଗିବ୍ୟାଃରେଜାପ୍ରାପ୍ତିର୍ବୁକ୍ଷିତିର୍ବୁମ୍ଭାଃଭୋଭ୍ରିତ୍ତିର୍ବୁ ଏବେଗିବ୍ୟାଃରେଜାପ୍ରାପ୍ତିର୍ବୁକ୍ଷିତିର୍ବୁମ୍ଭାଃଭୋଭ୍ରିତ୍ତିର୍ବୁ
ଭୋଭ୍ରିତ୍ତିର୍ବୁ ଏବେଗିବ୍ୟାଃରେଜାପ୍ରାପ୍ତିର୍ବୁକ୍ଷିତିର୍ବୁମ୍ଭାଃଭୋଭ୍ରିତ୍ତିର୍ବୁ ଏବେଗିବ୍ୟାଃରେଜାପ୍ରାପ୍ତିର୍ବୁକ୍ଷିତିର୍ବୁମ୍ଭାଃଭୋଭ୍ରିତ୍ତିର୍ବୁ

ပေါက်ကသစ်တော်ရိုက်၏တည်ဖော်၍ပျမ်းနှင့်ရှင်းလင်းတင်ပြ၍အစဉ်အထောက်အကျင့်ဖြစ်သည်။

ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် သစ်တောင်ရောရာ
ဝန်ကြီးဌာန၊ စီမံခန့်ခွဲပိုင်ဆိပ်ရှိသော ကြေးပိုင်း/ကြေးပြင်
ကာကွယ်တောားတွင် ပုဂ္ဂလိကသစ်တော့စိုက်ခင်း တည်
ထောင်စိုက်ပြီးထုတ်လုပ်ခွင့်ပြုထားသော လုပ်ငန်းရှင်များ
နှင့် တွေ့ဆုံးအောင် တို့ နေပါည်တော်ရှိသစ်တော်းစီး
ဌာန၊ ညွှန်ကြားရေးမှုးချုပ်ရုံး၊ ရွှေအာမှတ်(၃၉)၊ အင်ကြေး
ခုံးများ ၂၁-၈-၂၀၁၅ ရက်နေ့ နေက်(၁၀)နာရီတွင် ကျင်ပ
ပြုလုပ်ခဲ့ရာသစ်တော်းစီးဌာန၊ ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှုးချုပ်
ဦးကျော်ကျော်လွင်(မူဝါဒနှင့် စီမံကိန်း)မှ ၂၀၁၅-၁၆
ခုံးစီမံကိန်းလျှောထားချက် အပေါ်အပြည့်အဝအကောင်

အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်သွားနိုင်ရောင့် လျှစာသားချက်ပြည့်မီစိုက်ပျော်နိုင်ရေးအတွက် တွေ့ကြုံရသည့် အခက်အခဲများအပေါ် တင်ပြဆွေးနေးကြရန် မှာတော်းပါသည်။

တွေဆုံးနေ့များ၏ ပုဂ္ဂလိကစိုက်ခင် (ကျွန်းသစ်မာစက်မှုကုန်ကြမ်း) လုပ်ငန်းရှင် (၃၀၈)ဦးတက်ရောက်ကြပြီး လုပ်ငန်းရှင်များ၏ မေးမြန်းတင်ပြချက်များအပေါ် သစ်တော်ဦးရွာနှင့် ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှုများချုပ်နှင့် ညွှန်ကြားရေးမှုများမှ ရင်းနှီးပွင့်လင်းစွာပြန်လည်အကြံပြုနေ့နေ့များ၏ ကြပါသည်။

တရားမဝင်လာခြင်တာလွှာကိုပြည့်ဖျားဖော်လုပ်ခြင်းသတေသန

နေပြည်တော်ကောင်စီနယ်မြေ၊ ပျဉ်းမနားမြို့နယ် သစ်တော်းစီးဌာနမှု သစ်တော်ဝန်ထမ်းများ၊ ဆိတ်ဖူးတောင် ကျေးဇားရာအိမ်များ နှင့် ကျေးဇားပြည်သူစံများ ပါဝင်သော ပူးပေါင်းအဖွဲ့သည် (၆-၈-၂၀၁၅)ရက်နေ့တွင် ပျဉ်းမနားမြို့နယ် ရေနှိပ်-ပဒ်ပေါင်းသွားလမ်းဘေး၊ ဆိတ်ဖူးတောင်ကျေးဇားလမ်းဘေးနေရာမှ တရားမဝင်ပါးသွေးအိတ် (အခဲ) (၁၀၀)အိတ် (၁၀၀.၈၀၃)တန်နှင့် ပီးသွေးအိတ် (အကြ) (၂၀၄) အိတ် (၂၁.၈၂၀၀)တန် တင်ဆောင်ထား သော ယာဉ်အမှတ် (YGN-6B/2001)NISSAN ၀။ ၇၆၇။ (၁၂)ဘီးယာဉ်(၁၃)ဘီးအား တရားခဲ့၏ ဦးနှင့်အတူ ဖော်ဆီးရမိခဲ့ကြောင်းသိရှိရပါသည်။ ဆက်လက်၍ သတင်းအရ ဦးဘိုး၏နေအိမ်ဝင်းအတွင်း ဝင်ရောက်ရာ့ဖွဲ့ရာ တရားမဝင် ပီးသွေး(၂၅၇)အိတ်(၂၃.၄၉၉)တန်နှင့် ပီးသွေးအကြ (၄၃)အိတ် (၄၃.၆၀၀) တန်အား ထပ်မပမ်းဆီးရမိခဲ့ကြောင်း သိရှိရပါသည်။

မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၊ ပုသိမ်ကြီးမြို့နယ် သစ်တော်းစီးဌာနမှု ဝန်ထမ်းများနှင့် ကျေးဇားရာအိမ်များ တိုပါဝင်သော ပူးပေါင်းအဖွဲ့သည် (၃-၈-၂၀၁၅)ရက်နေ့တွင် ပုသိမ်ကြီးမြို့နယ်၊ မန္တလေးပြင်ညီလွင်အတက် လမ်းမိုင်တိုင် (၁၆/၃) အနီးနေရာမှ တရားမဝင် ပီးတောက်ခွဲသား(၁၀) ခေါင်း (၂၁.၂၂၁၈) တန် တင်ဆောင်လာသော ယာဉ်အမှတ် MDY 51-5624 (DUMP TRUCK) ယာဉ်တစ်စီးအား ဖမ်းဆီးရမိခဲ့ကြောင်း သိရှိရပါသည်။

စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး၊ မုံးကြီးမြို့နယ် သစ်တော်းစီးဌာနမှု သစ်တော်ဝန်ထမ်းများ၊ မြန်မာနိုင်ငံရဲတပ်ဖွဲ့ဝင်များ၊ ရပ်ကွက်အုပ်ချုပ်ရေးများများပါဝင်သော ပူးပေါင်းအဖွဲ့သည် (၂၅-၈-၂၀၁၅)ရက်နေ့တွင် မုံးကြီးမြို့နယ်၊ မုံးကောင်သိနယ်၊ မုံးကြီးမြို့နယ်၊ မုံးကြီးမြို့နယ်၊ လမ်းအသုံးပြုခကောက်ခနေး တိုးလိဂါတ် အနီးမှ တရားမဝင်ပီးတောက်ခွဲသား(၁၅)ခေါင်း (၁၀.၅၄၃၀) တန်နှင့် ပီးတောက် သစ်(၁၀.၂၉၆၀)တန်တင်ဆောင်လာသော ယာဉ်အမှတ် ၈၉/ ၇၁၃၉ လိုက်ထပ်အဖြူရောင်တစ်စီး အား တရားခဲ့၏ (၂)ဦးနှင့် အတူဖမ်းဆီးရမိကြောင်း သိရှိရပါသည်။

ပုံးတိုင်းဒေသကြီး၊ ဒီက်ဦးမြို့နယ် သစ်တော်းစီးဌာနမှု ဦးစီးအရာရှိဦးဆောင်သော သစ်တော်ဝန်ထမ်းများသည် (၉-၈-၂၀၁၅)ရက်နေ့တွင် ဒီက်ဦးမြို့နယ် နေပြည်တော်-ရန်ကုန်အမြန်လမ်းမကြီးမိုင်တိုင်(၅၆/၂)အနီးနေရာမှ တရားမဝင်ကျွန်းခွဲသား(၈)ခေါင်း(၁၀.၈၀၅၈)တန် တင်ဆောင်ထား သော ယာဉ်အမှတ် 7I/7324 Super Custom ခဲောင်တစ်စီး အား ပိုင်ရှင်မဲ့အဖြေဖမ်းဆီးရမိခဲ့ကြောင်း သိရှိရပါသည်။

ပတော်တိုင်းဒေသကြီး၊ နှစ်ဘက်ပြို့နယ် ပဲခူးရှိုးအတွင်းမှ
နယ်တွင်ငရာစ်လာဆာ တောင်ရိုင်များအား ဖေတ္တံ့တော်
ပဲခူးရှိုးအတွင်း၏၊ ပြု့လည်းရှိုးလောင်းမြို့

မကျေးတိုင်းဒေသကြီး၊ နတ်မောက်မြို့နယ် ပဲခူးမြို့မအတွင်းမှ မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၊ ကျောက်ပန်းတောင်းမြို့နယ်နှင့် ညောင်ဦးမြို့နယ်များသို့ နယ်ကျွောင်ရောက်လာသော တောဆင်ရိုင်(၆)ကောင်အား သစ်တော်းစီးဌာနနှင့် မြန်မာ့သစ်လုပ်ငန်းတို့မှ ဝန်ထမ်းများ၊ သက်ဆိုင်ရာဒေသ အာကာပိုင်အဖွဲ့အစည်းများ ပူးပေါင်း၍ လူထုလုပ်ခြေနှင့် တောဆင်ရိုင်များအပေါ် အန္တရာယ်ကျရောက်မှုမရှိစေရေး၊ ဤောက်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး မူလကျက်စားရာ သစ်တော်းစီးဌာနှင့် အတွင်း အောင်မြင်စွာ ပြန်လည်မောင်းနှင့် ပို့ဆောင်ခဲ့ပါသည်။

တောဆင်ရိုင်းများအား မူလကျက်စားရာနယ်မြေဖြစ်သော နတ်မောက်/မြှောစ်မြို့နယ်ရှိ ပုံးနှံမဒေသအတွင်းသို့ ပြန်လည်ပါသောင်နိုင်ရန်အတွက် ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့်သစ်တော်ရာဝန်ကြီးဌာနမှ ပြန်မှုသစ်လုပ်ငန်း တာဝန်

(*bogoo bog*)

အျောင်တယ်ပြီးရာ လျော့သုံးကြပါမိ

“ହୁଏଇଲାକୁ ପରିମାଣ କରିବାକୁ ଆପଣଙ୍କ କାମ ନାହିଁ ।”

"အေး--အေး သွားတော့ မင်းရဲ့သွေးဆိုင်မှာလည်း
သုံးစွဲသူအကြောက်ဖြစ်အောင်လုပ်ပေး၊ ဝိရိယရှိပါစေ၊ အဖော်
လည်း မင်းရဲ အစ်ကိုယာတန်း၊ စကားပြောလိုက်သိုးမယ်"

ကျွန်တော်လည်း ဘဏ္ဍီးထံပါလာတဲ့လက်ဆောင်
လေးတွေနဲ့ကန်တော့၊ တွေ့ရာလေးပါးစကားပြောပြီး ပြန်လာ
ခဲ့တယ်၊ ဘဏ္ဍီးအောင်က ပြန်လာပြီးနောက်ပိုင်း အလုပ်ခွင့်ထဲ
ရောက်ပေးမယ့် ဘဏ္ဍီးရဲ့ “ပိုပြီးရှာမလား၊ အသုံးလျော့မလား”၊
“မြို့ခြုံပါ စုဆောင်းပါ နောင်ရေးအထိ စဉ်စားလုပ်စဉ်းပါ”
ဆိုတဲ့စကားကို ကျွန်တော်နားထဲ ထပ်ခါထပ်ခါကြားနေဖို့
ထူယ်---

သနတော်းစီးဌာန၊ မြို့နယ်ဦးစီးအရာရှိရုံး ၏ချိန်အတွင်းမှာ
“ဆရာ--ဝင်ခွင့်ပြပါ”

ယောက်က ဝင်ခွင့်တောင်လာတာကို တရားမဝင်သစ်ဖော်အီး
နေ့ ဦးတားပေးဆောင်ရွက်နေရတဲ့ မြို့နယ်ဆိုတော့ ဘယ်နေ့
ရာမှာများ တရားမဝင်သစ်တွေ စပ်ပြန်ပြည်သိခြင်တော်ကြောင့်
ရဲ့ခန်းထဲဝင်လာတဲ့ ကိုရွှေတော့အပ်မထိုင်မီ ကျွန်တော်
လည်း အရေးတကြေးပြန်မေးလိုက်မိတယ်။

“အကြောင်းထူးကိစ္စတော့ မဟုတ်ပါဘူး ဆရာ၊ ဆရာ
တိဖိတ်စာလာပို့တာပါ”

“မင်းတိုကတော့ လုပ်ခဲ့ကိုပြန်ပြီ၊ ဝင်လာတော့
လည်း အရောက်းပုံစံနဲ့ ခုလည်းမိတ်စာရွက်တဲ့ပြောတယ်
ဘာမိတ်စာလဲ၊ မင်းကြီးတော် အပိုကြီးယောက်နှာယဉ်မှုများ
မောင်လာဆောင်မိတ်စာလား”

“အေး-- အဲဒီလိုလုပ်ပါ သၢတေဘက္နာဆိုင်ရာ
ဟောပြောပေးဖို့ သူတိုက်ယ်တိုင်က လိုလိုလားလားဖိတ်တာ
ဟောပြောပေးရမှာပေါ့ ပေး-မပေးဖိတ်စာ ဘယ်နေ့ ဘယ်
အခိန် ဘယ်နေရာလ”

ဘိန်ယတာဝန်ခံပေးလာတဲ့မိတ်စာကို ဖတ်ကြည့်
လိုက်တော့---

“သူတို့ဟောပြောပွဲလုပ်မည့်နေက ငါလည်း ခရိုင်းများ
လုပ်ငန်းကိစ္စအစည်းအဝင်း၊ အတော် တို့ကိုဆိုင်နေတယ် ရက်ပြေား
လွှာရောင်လည်းကောင်းသား၊ ငါကိုယ်တိုင်ဟောပြောချင်ပေမယ့်
ကိုယ်တဲ့ တစ်ယောက်တော့ ဟောပြောခိုင်းရတော့မှာပါ”

“ဒါဆို - ဆရာတိ၏စား ကျွန်တော်ဟောပြောပေး
မယ်ဆရာ” “အေးလေးမင်းပဲဟောပြောဖို့ တာဝန်ယူ
လိုက်၊ ဟောပြောရမယ့်ရွာကလည်း မင်းဘိန်ယ်အပိုင်လည်း
ဖြစ်တယ်၊ ယဉ်နှင့်တောင်းသပ်သပ်ရပ်ရပ် ပြည့်ပြည့်စုစု၌ စနစ်
တကျဝတ်ပြီး ပြော၊ ဒါနဲ့ မင်းကဘယ်ခေါင်းစဉ်နဲ့ အစိက
ထားပြောမှုလဲ”

“ဒိမ်း/စီမှာနေတုန်းကတော့ ယင်းအစားအခြား
လောင်စာသုံးစွဲရေး ခေါင်းစဉ်ပြောခဲ့သလို အချို့ဘက်မှာ
တော့ တရားမဝင်သစ်ထုတ်လုပ်မှုလျှောပါးရေးခေါင်းစဉ်နဲ့
ပြောမယ်ဆရာ”

“ဒါကြောင့်မင်းပြောမယ့်ခေါင်းစဉ်ကိုတော့ ပြောင်းပြောကွာ”
 “ဒါဆို--ဘာခေါင်းစဉ်ကောင်းမလဲဆရာ၊ ဆရာဇ္ဈာ
 ပေးပါ၌ဦး”

“ဒေဝါးစဉ်က နိုင်းလေးနဲ့ကောင်းတဲ့ ဥပုဂ္ဂသီ၊ အောင် ဒါမှုမဟုတ် ပျော်ကျွော်သားသီးရာ၊ ပြော့ခြားတစ်ဦး ထောပြုရ ထို့ပြောဆပါတာ”

“ရာသို့တုပြောင်းလဲမှုအကြောင်းတွေဆိုတော့ ရွှေသားတွေနှင့်လည်အောင် အခြေခံအချက်ကလေးတွေတော့ ဆရာက ကျွန်ုတော့ကိုကြိုးပါး ပြောပြထားပါဘီး”

“မင်းတို့တွေကပြောလိုက်ရင် မည့်စေရဘူး၊ လုပ်လိုက်ရင်တော့တလဲ” “ဟုတ်ကဲပါဆရာ ဒီဟောပြောပွဲမှာ တော့ တလဲမဖြစ်စေရပါဘူး”

“မင်းပြောရမှာက ယနေ့ကဗ္ဗာကြီးမှာ မှန်လုပ်စိတ်
ဓာတ်ငွေတွေများလာလို ကဗ္ဗာကြီးပူဇော်လာတယ်၊ ရာသီ
ဥတုတွေပြောင်းတယ်၊ နောက်ဆက်တဲ့ဆိုကိုးတွေရှိလာမယ်
လူသားအပါအဝင် သက်ရှိတွေ ဘယ်လိုခိုးကျိုးခဲ့တားကြရ
မယ် အစချိဖြီပြော နောက်--ဘယ်လိုကာကွယ်ကြမယ် ရာသီ
ဥတုပြောင်းလဲမှုနဲ့ လိုက်လျော့ညီထွေဖြစ်အောင် ဘယ်လိုနေ
မယ်ကို သေသေချာချာရှင်း၊ အဲဒီမှာ မှန်လုပ်စိမ်အာနိသင်
လျှော့ချုတာမှာ သစ်ပင်တွေရဲ့အရေးပါပဲ့၊ သစ်ပင်ဘယ်လို
စိုက်မယ်၊ ဘယ်နေရာတွေမှာစိုက်မယ်၊ ဘယ်လိုပြုစုတိနဲ့သိမ်း
မယ်၊ ပြည်သူတွေပူးပေါင်းပါဝင်ပဲ အောင်ပြိုင်မယ်ဆိုတဲ့အ
ကြောင်းနဲ့ သစ်တောသစ်ပင်စိုက်ပျိုးပြုစုတာဟာ ဥတုရာသီ
တောက်မြို့ဆိုတဲ့ဆောင်ပုံးအတိုင်း ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု
ကိုလည်း လျှော့ပါးစေကြောင်း၊ ကဗ္ဗာကြီးပူဇော်မှုတားသီးတာ
ဖြစ်လို ယခုကပင် စတင်လုပ်ဆောင်ကြဖို့ပြောပြီး နိုင်းချုပ်
လိုက်ပေါက်”

“ହରାର୍ଯ୍ୟ--ହରାଜାଫେନ୍କ୍ୟୁଲ୍ଗତ୍ତ ଫେତାପ୍ରୀ
ହରାତବନ୍ଦ୍ରିଙ୍କ ଛେତିଲୋହାର୍ଦ୍ଦ୍ଵାରା ଅନ୍ଧାରୀ ଏବଂ ତାକି ଆନ୍ଧ୍ୟକୁ
ଫ୍ରାଣ୍ଡିଶ୍ଵରା ହରାଗ୍ରିହାଯିଥୁଲିଥିଥିମଳେ ମନ୍ଦିରରେ ଅନ୍ଧାରୀ
ଦେଖିବାର୍ଥିଃ ହରାର୍ଯ୍ୟ”

“ငါက အကျဉ်းပြောပြထားမှတော့ အကျယ်ပြောတတ် ရမှာပေါ်ကွာ၊ အကျဉ်းလေးမေးလိုက်၊ မကျဉ်းမကျယ်ရှင်းခိုင်း လိုက် နောက်တော့အကယ်ပါပြောသီးလှပ်လိမ့်မယ်”

“ଏଇ ଜୀବନର୍ଥ ଆମେ--କୁଳାଙ୍ଗାଣ୍ଡିଙ୍କାରୀ ଆପ୍ରାଚ୍ୟାନିକାରୀ
ବ୍ୟାକ୍ଷାଲେଖାଙ୍କ ଆଲୋକିତକାରୀରେ ଜୀବନର୍ଥରେ ଫେରିଦାର
ପିହରାଯି”

"မင်းတိုက ဒါန္မားတော့တတ်တယ်၊ စာမေးတော့ ခေါင်းမိုးထိုးပြတယ်ဆိုတဲ့ လူစားမျိုးပဲ၊ မင်းတို့တွေ့လည်း လေ့ လာကြပေါ်ကြ။ ကဲ့-ဒီဆိုခေါ်တောင်၊ ဝါလည်း ဒီစာတော်စံ

ကျွန်တော်လည်း မြှုပ်နည်တွေလက်မှတ်ထဲ့ပြီး မြှေခန်း
ထဲရှိ စာအုပ်စင်ပေါ်က စုဆောင်းထားတဲ့စာအုပ်တွေအောက်
ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုနဲ့ဖိုင်တဲ့စာချက်စာတမ်းတွေနဲ့ စာအုပ်
တွေကို မြှေးစားပြုပေါ်စုစည်းတင်လိုက်တယ်။

“မှန်လဲတိမ်ဘာနိသင်ဓရတွေနဲ့ ဖြစ်စေတဲ့အကြောင်းလေးတွေပြောပါရီးဆရာ”

“အေး--ပြောပြမယ်လေ၊ ကဗျာကြီးမှာမှန်လုံးခိုင်
ဓာတ်ငွေ့နဲ့ပါဝင်တဲ့ရာခိုင်နဲ့တွေဟာ ကာွန်စိုင်အောက်ဆိုင်
(၇၃%)၊ နိုက်ထရုပ်အောက်ဆိုင်(၈%)၊ မီသိန်(၁၄%)၊
ကလိုနိုဒ်လူရှိကဗျာ(၁%)တို့ဖြစ်တယ် ဖြစ်ပေါ်စေတဲ့အမိက
ကဏ္ဍကတော့ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးကဏ္ဍက(၁၃.၅%)၊ စွမ်း
အင်ကဏ္ဍက(၅၁.၃%)၊ သစ်တောနဲ့သစ်တောမြေအသုံးချော့
က(၁၈.၁%)၊ နိုက်ပိုးရေးကဏ္ဍက(၁၃.၅%)နဲ့ စွမ်းပစ်
စွာည်းကဏ္ဍက(၇.၆%)တို့ဖြစ်တယ်။ စွမ်းအင်ကဏ္ဍမှာပါ
တဲ့ စက်မှုလုပ်ငန်းတွေက ကာွန်စိုင်အောက်ဆိုင်အများဆုံး
ထုတ်လွှတ်ပြီး နိုက်ပိုးရေးနဲ့စွမ်းပစ်စွာည်းကဏ္ဍက မီသိန်
ဓာတ်ငွေ့အများဆုံးထုတ်လွှတ်တယ်”

“သစ်တောက္ခာကရေး ဘာမာတ်ငွေထုတ်လွှာ
လဲဆောင်”

“တို့သစ်တောကကျွောက တောပြန်တီးမှုတွေကြောင့်
ကာခွန်ဒိုင်အောက်ဆိုင်စုစုမှုကို နည်းပါးသွားပေပြီး တော
မီးလောင်တာ၊ သစ်တောကမြှေအခြားနည်းအသုံးချထာကြောင့်
ကာခွန်ဒိုင်အောက်ဆိုင်ထူတဲ့လွှတ်မှုတွေရှိလာတယ်၊ ကဲ-
ကမ္ဘာကြီးပူဇ္ဈားလာရင် ဘာတွေဆက်ဖြစ်မလဲဆိုတော့
ရာသီဥတုပြောင်းလဲဟောပြန်ခြင်းရှိမယ်၊ ဒါတွေကမူတဲ့သုံး
အဝင်အထွက်ပုံမှန်မဖြစ်တာ၊ အပူအအေးလွန်ကတာ၊ ရေခဲ
တောင်တွေပျော်မယ်၊ ပင်လယ်ရေမျက်နှာပြင်မြင့်တက်မယ်
မှန်တိုင်ဖြစ်မယ်၊ သန္တာတော်တန်းတွေပျက်စီးမယ်၊ မြို့တိုင်
တောင်တွေဖြစ်ပြီး၊ မိုးကြီးပစ်မှုတဲ့ ပုံမှန်မဟုတ်တဲ့ အခြား
အနေတွေဖြစ်လာမယ်ပေါ်ကွာ”

“ဆရာတြောတဲ့ နှီးတိမ်တောင်တွေဖြစ်မယ်ဆိတာက
ကောသလမင်းအိမ်မက် (၁၆)ချုပ်ထဲကလိုများဖြစ်နေမလဲ၊
ဘဲ” “အေး--မင်းသိတဲ့ ကောသလမင်းအိမ်မက်ပြောပြ
ပါပါး”

"କିମ୍ବିପିଇର୍ବା-ଗୋଵଲମଣି: କିମ୍ବିମନ୍(ବି) ଶୁଣ
ଯଥୁ ଆରବିଲେ: ମୁହିମାକ ଦ୍ୱୀପଦ୍ୟକୁ ପ୍ରେସିଲାତୁଳ୍ବାଃ ଯିଃ
କ୍ରୀଃ ଲେଃ ତୋର୍ଦୟିନ ଆଫାଃ ଶ୍ରୀରାମିଲାତୋ ମଦ୍ୱାତେନ୍ଦ୍ରିୟାନ୍ତିର୍ମାନିକାରିତାର୍ଥିନି
ଶ୍ରୀରାମିଲାନିକାରିତାର୍ଥିନି ପ୍ରକାଶିତିର୍ଥିବୁବାଃ ତାତ୍ତ୍ଵାତ୍ମକାରୀ
ଲେଃ ମୁହିମାକ ମିଃ ଦେବମନ୍ଦ୍ରିୟଃ ଲାଭେଷମ୍ଭୁତ୍ତି ମିଃ ମଧ୍ୟାତ୍ମପ୍ରକାଶିତା
ଲ୍ଲିଖିତାତ୍ମକ ମିଃ ମଧ୍ୟାତ୍ମପ୍ରକାଶିତାତ୍ମକ ଲାଭେଷମ୍ଭୁତ୍ତି ଅର୍ଥାତ୍
ପ୍ରେତାତ୍ମକ ଏବି ଉତ୍ତରପ୍ରାଣିଃ ଲାଭାତ୍ମକ ମିଃ ତିର୍ମାନିତୋର୍ଦୟିନିଦ୍ୱୀପଦ୍ୟକୁ
ଦ୍ୱୀପଦ୍ୟକୁ ପରିଚିତିର୍ଥିବୁବାଃ କିମ୍ବିପିଇର୍ବା"

“ကဲ့ကြိုးပူနေးမယ်၊ ရာသီဥတုတွေပြောင်းလာရင်
ဘယ်လိုအိုးကျိုးတွေဖြစ်မလဲဆိုတော့ စိုက်ပျိုးသီးနှံတွေထွက်
နှစ်းနည်း၊ အဖျင်းအသိမ်တွေဖြစ်၏ ပိုးမွှားဒဏ်တွေခံရ၊ မ^၁
အောင်မဖြင့်နဲ့ပျက်စီးမယ်၊ နောက်ဆက်တဲ့ စားနှစ်ရိုက္ခာရှား
ပါးလာမယ်၊ ပြန်းတီးမှုတွေနဲ့အတွေ့ အိမ်ပို့မျိုးကဲတွေ စား
ကျက်ပျောက်၊ အသက်ရှင်နေနောက်ပြီး နောက်ဆက်တဲ့
မျိုးဆက်တွေ မျိုးတုံးတိမ်ကောပပျောက်မယ်၊ ရောကြီးမှု၊
မိုးခေါင်မှုတွေကြောင့် သောက်သုံးရောတဲ့ ရေပြဿနာတွေ
ကြုံမယ်၊ ကျွန်းမာဇာပိုင်းမှာလည်း ရောဂါပိုးမွှားသစ်တွေ
ပေါ်ပေါက်၊ ရောဂါအဆန်းတွေပေါ်လာပြီးနောက် လူတွေ
စိတ်ပိုစီးမှုတွေခံစားလာကြောမယ်၊ နောက်သုံးသဘာဝဘေး
ဒဏ်တွေ မတွေ့ခေါ်နေရာအတော်များများမှာ ဖြစ်ပေါ်လာ
မယ်၊ အဲဒီအပိုင်းကိုတော့ မင်းအနေနဲ့ထပ်ပြီး ကျယ်ကျယ်
ပို့ပို့ပြောပတော့”

“ဒီလောက်ဆိုရပါပြီဆရာ၊ ကျွန်တာတပည့်တာဝန်ထူးလိုက်”

"ଆହେଉଥିବ୍ରାନ୍ତିରୁମାତ୍ରକୁ କାହିଁଲାଇବିରିଣ୍ଟିରୁ
ଅଯିବ୍ରିତାଗତେବୁ ଆଶିକାନ୍ତିରୁମାତ୍ରକୁ କାହିଁଲାଇବିରିଣ୍ଟିରୁ
ବ୍ରାନ୍ତିରୁମାତ୍ରକୁ ଆହେଉଥିବ୍ରାନ୍ତିରୁମାତ୍ରକୁ ଲାଇବିରିଣ୍ଟିରୁ
କେତାରୁକେତାରୁକୁ ଆହେଉଥିବ୍ରାନ୍ତିରୁମାତ୍ରକୁ ଲାଇବିରିଣ୍ଟିରୁ

နေရမယ"

"ဆရာ--ဘယ်လိုလိုက်လျော့ညီတွေအောင်နေရမှာ
လဲဆိုတာ ရှင်းပြေးပါးပါး ဆရ"

"ပြောမယ်လေကျား--မင်းကသိပ်လောတာပဲ၊ တို့၌
ဦးဘုန်းကြီးကျော်းဆရာတော်က လူတွေကျွန်းမာအောင်
ကဲ စိတ် ဥတ္တ အာဟာရသွားယဉ်ဆွဲတရမယ်လို ဟော
သလို ကဗျာ့ကြီးပူနေးလာတာကြောင့် ကျွန်းမာရေးနဲ့ပတ်
သက်ပြီး ကြောက်ကာကွယ်မှုတွေလုပ်ကြရမယ်၊ ဖြစ်လာရင်
ထိန်းထိန်းသိမ်းသိမ်းနဲ့ ဂိုင်းဝန်းတားဆီးကြရမယ်၊ သီးနှံတွေ
ဆိုရင်လည်း ပုံမှန်သီးနှံကိုပိုးတာမဟုတ်ဘဲ၊ ရာသီဥတ္တဒဏ်
ပိုးမွားအက်ခံနိုင်တဲ့သီးနှံတွေနေ့ရမယ်၊ အသားဝါးထုတ်
လုပ်မှုမှာ ရာသီဥတ္တဒဏ်ခံနိုင်တဲ့ တိရစ္ဆာန်တွေပမ်းမြှော်
ပေါ်ကြား၊ နောက်ဆုံးတော့ ပညာပေးဆောင်ရွက်မှုတွေနဲ့အတူ
တို့တက်လာတဲ့သတေးခေါ်ကြိုးမှာ ရာသီဥတ္တဆိုင်ရာသတေး
တွေ ဖလှယ်ဆောင်ရွက်ကြဖို့လိုကြော်း ထည့်ပြောပေးပေါ့"

"လျော့နည်းမှုဖြစ်အောင်ရော ဘယ်လိုအောင်ရွက်
ရမလ ဆရ"

"ရာသီဥတ္တပြောင်းလဲမှု လျော့နည်းဆိုတာ နှစ်မျိုး
ထပ်ပြောပြောမယ်၊ တစ်မျိုးက မှန်လုပ်အိမ်ဓာတ်ငွေထုတ်လွှာတဲ့
လျော့အောင် စွမ်းအင်ကဏ္ဍတွေတို့ အသုံးလျော့သလို စွန့်
ပစ်ပစ္စည်း ဥပမား-ကြွောပြောကြွောပြောအိမ်လိုဟာမျိုးကို ပြန်ပြင်ပြန်
ထွင်၊ ပြန်သီးဆိုတဲ့ R-ဘလူးကို လုပ်ဆောင်ကြဖို့ ရေထုမြေတဲ့
လေထု တွေကို သန္တိဝင်စေပြီး ည်စုည်းမှုလျော့ဖို့တွေပါတာ
ပေါ်ကြား၊ နောက်တစ်မျိုးကတော့ ထွေက်လာတဲ့မှန်လုပ်အိမ်
ဓာတ်ငွေတွေကို စုစုပေါ်လုပ်တဲ့သိမ်းတော်သိမ်းပင်တွေ များများ
ရိုက်ပြုးပေးဖို့ပေါ်ကြား၊ ဒါမီးသိသင့်တာကို ငါလည်းသီးသ
လောက်ထက် မကျဉ်းမကျယ်ပြောပြော၊ သီတာတွေအကျိုး
လုံး ဒီစာအုပ်တွေကြည့်ပြီး ပြောပြရင် မင်းကိုင်ကျည်းထိ
မီးထွန်းပြီး ပြောပြရလိမယ်၊ ဟောပြောပွဲမှာ တချို့အချက်
တွေကို ကိန်းကောန်းနဲ့ပြောချင်ရင် ဟောဒီစာအုပ်တွေ ဖော်
ကြည့် မပေါ်က်စေနဲ့ နောက်ပြီး တဲ့သီးပြန်ပို့ပေးပေါ့"

"ဟုတ်ကဲပါ ဆရာ၊ မပော်စေရပါဘူး၊ ကျွန်းတော်
လည်း မှတ်သင့်တာ မှတ်သားထားပြီး ဆရာသီးပြန်ပို့ပါမယ်"

"နောက်ဆုံးအပိုင်းကတော့ ရာသီဥတ္တပြောင်းလဲ
ခြင်းကို ရင်ဆိုင်ပြောရှင်းရာမှာ သစ်တော်ကဏ္ဍတဲ့ ကဗျာ့မှန်
လုပ်အိမ်ဓာတ်ငွေထုတ်လုပ်မှုနှင့် ကာွွန်စုစုပေါ်ယူမှုအောင်ကြိုး
အောင်ပါလို့ သစ်တော်တွေမပြန်းအောင်၊ သစ်တော်ထိန်းသိမ်း
ရေးလုပ်အောင်၊ သစ်ပင်တွေရိုက်အောင် သစ်ပင်ဘယ်လို
ရိုက်တာ၊ ဘယ်လိုပြောစာ၊ သစ်ပင်တွေရှာအကျိုးကျွဲ့လွှာတွေ
ကိုမင်းဟာသာ ရှင်းပြောပေါ်တော့၊ နောက်ရိုက်မယ်သစ်ပင်တွေ
ကို တို့ဌာနမှာ အခုံလာယူပြီး အချိန်မိရိုက်ကြဖို့ပါ ထပ်ပြီး
တော့ ကြော်ပြာဝင့်ခဲ့"

"ဟုတ်ကဲ ဒီတ်ချပါ ဆရ"

"အေး-- ငါ မင်းကိုပြောပြောတာ ငါဘက္ကြီးပြောတဲ့
စကား ပို့ရာ၊ လျော့သုံးစကားနှစ်ခွန်းကို မိုးပြောတာဘဲ၊ ကာွွန်
စုစုပေါ်ယူတဲ့ သစ်တော်တွေမပြန်းအောင် သစ်တော်သယ်တဲ့
လိုတာထက်၊ ပို့မထုတ်မသုံးဘဲ လျော့သုံးဖို့ အသီရှိစေခဲ့
တာပဲ" "ဆရာရယ်--ဒါတော့ စိုက်ပြီးသစ်ပင်တွေလည်း
သုံးကြရှိုးမယ်လဲ"

"မသုံးနဲ့မပြောပါဘူး၊ အချေယ်ရောက်လာရင် စနစ်
တကျထုတ်ယူသုံးရမှာပဲ၊ မြို့ခြီးခြေခြားပါသုံးပါ၊ ယခုတို့တစ်တွေ
သုံးသလို နောင်သားစဉ်မြေးဆက်တွေသုံးဖို့လည်း နောင်ရေး
အထိစဉ်းစားကြရမှာပေါ်ကြား စနစ်နဲ့ရုတ်ယူ၊ ထောက်ကူ
စိုက်ပြီး၊ တော်တွေတို့အောင်၊ တို့ထူးထောင်စိုး၊ သစ်တော်
ဖြန့်း၊ ချင့်ချိန်သုံး၊ သက်ဆုံးရှုံးရှုံးရှုံးပါတယ်" "ဆရာရယ်--ဒါတော့ တို့တစ်တွေ ပို့ရာ၊
လျော့သုံးကြဖို့လိုပ်ရမယ်လဲ"

"ပို့ရာ၊ လျော့သုံး၊ နောင်ရေးအထိ စဉ်းစားကောင်း
လိုက်တဲ့အိုင်ဒီယာပဲ"

"မင်းကို ငါပြောပြောအပြင် ထပ်လေ့လာနော်၊ မြို့
ဆင်းချိန်တောင်ရောက်ပြီး၊ မင်းလည်းသွားတော့၊ ငါလည်း
ချုံးဆင်းအိမ်ပြန်တော့မယ်"

စာရွှေသူများခင်ဗျား--ရာသီဥတ္တပြောင်းလဲမှာကို ရင်ဆိုင်
ဖြော်ရှင်းဖို့အတွက် ကာွွန်စုစုပေါ်ယူပေးတဲ့ ကဗျာ့ကြီးရဲ့အဆုံး
သစ်တော်သစ်ပင်များများဖြစ်းအောင် စိုက်ပြီးထိန်းသိမ်းပြီး
ကဗျာ့မြော်တွက် သစ်တော်သစ်ပင်တွေ ပို့ရာဖွေ့စွဲ စုစုပေါ်
ပေးဖို့ ကဗျာ့မြော်တဲ့၊ လေထု၊ ရေထုညံ့ညမ်းမှုလျော့ကျော်ရေး
သစ်တော်နဲ့အခြားသယ်ဇာသုံးခွဲမှုတွေကို နောင်သားစဉ်
မြေးဆက်အထိ ထာဝ်စဉ်သုံးခွဲမှုတွေကိုဖြော်ရေးအတွက် မြို့ခြေပြီး
လျော့သုံးခွဲခြင်းဖြင့် စိတ်ချုပ်ခြော်သော ကျွန်းတော်တွေကိုရှုံး
မှုသာဝ်နဲ့ကျင်းဖြင့်ပေါ်ရေးအတွက် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်
စိမ်းလန်းစိုးပြည်ရေး၊ ယနေ့ပိုင် စတင်လျှပ်ရှားဆောင်ရွက်
လိုက်ကြပါစွဲ--"

အစိုးကောင်ဖြော်ပြီးတို့တက်စိုး သစ်ပင်စိုက်ကြပါ--

သစ်တောသမားခရီးသွား

സൈംഗൾ(വർദ്ധിക്കാ)

၁၁၈၃ ၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ

နောက်တစ်နေ့၊ ၂၀၁၅ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီ(၂၁)ရက်
နေ့မျှတော့ ဘာရာဏသိတိင်းဒွာနီသို့ ချိတ်တော်ကြပါတယ်
ပြည်မသိ ဘာရာဏသိမင်းမသိ ပြမားတ်ဆိုပြီး ငယ်ငယ်က
တည်းက ကြားယူးအဲတဲ့ ဘာရာဏသိကို အဲဒီနေ့မှာ ရောက်
ခဲ့ကြပါတယ် အဲဒီနေ့ကတော့ ကျွန်တော်တို့ အီနှီယနိုင်ငံရဲ့
အမြန်လမ်းမကြီးတစ်ခုကို လေ့လာခွင့်ရအဲပါတယ် လမ်းမ
ကြီးကတော့ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ လက်ရှိ ရန်ကုန်-မွန်လေးလမ်း
အမြန်လမ်းမလောက်ပါပဲ လမ်းက တွေ့ရာလမ်း ကောင်း
တယ် တစ်ဖက်ကို Two Lanes အလယ်မှာ ကျွန်ရှုတယ်
အလယ်ကျွန်းက ကျွန်တော်တို့ပြည်က လမ်းလယ်ကျွန်း
လောက် မကျယ်ဘူး လမ်းဘေးမှာလည်း လူနေအိမ်ခြေတွေ
မပြတ်ဘူး အိမ်တွေကတော့ အားလုံးဆောက်လက်စတွေ
ချည်းပဲ တစ်လုံးမှ အဆုံးမသတ်သေးဘူး အဆုံးသတ်လိုက်
ရင် အခွန်ဆောင်ရမှာနိုးလို့တဲ့ လူတိုင်းက အိမ်တွေကို အပြီး
မသတ်ပဲ နေလို့ ပြစ်ရှုပဲ ဆောက်ပြီး နေနေကြတယ် ဥပဒေရဲ့
အားကန်းလုပ်ကို အသုံးချပြီး အခွန်ရှောင်နေကြတာလေး
လမ်းဘေးမှာ ကြော်ပြောတွေ ပျိုးစုံအောင် တွေ့ရတယ်
ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံမှာ အခုံ နာမည်ကျော်လာတဲ့ Telenor
ဟာ India မှာကျတော့ Uninor တဲ့များ ကြော်ပြောခိုင်းက
ကျွန်တော်တို့သိမှာလိုပဲ အပြားနောင် အောက်ခံပေါ်မှာ
အပြောရောင်းလက်လေးနဲ့ ဓာတ်သေးပဲပြောင်းသွားတာပါ။

ကားလမ်းက ကျွန်တော်တို့ ဆိုကလို လက်ယာ ကပ်
မောင်း မဟုတ်ဘူး၊ လက်ပောင်မောင်းပါ ကားလမ်းကူးရင်
အထူးသတိယာရုပါတယ်။ အဖြော်လမ်းပေါ်မှာ ကုန်ကားကြီး
တော် မောင်းခွင့်ပြုယားတယ်။

ବାଣୀକାରୀଙ୍କ ପିଲାତିଂକ ଗୋଟିଏ ହୁଏ ।

ညနေစာ စားကြတော့ ဒေါသလင်က အသေးလေး
စာတော့ ထဲ့အတိုင်း ထမင်းပိုင်းမှာ ဟင်းတွေကို ဒီလိုရှင်းပြ
တယ် ပမာပြည်က ဝယ်လာတဲ့ ဒန်းသဗ္ဗန်သီးနှံ ငါးပြောက်
နဲ့ အရည်သောက်ချက်ပါတယ်၊ ဗာရာဏသီးနှံတဲ့ ပန်း
ဝါဖို့ကြီးတွေနဲ့ မူန်လာဉ်နဲ့ကြောပါတယ်၊ ကြောသားကို
တော့ ဆီပြန်ချက်ထားပါတယ်၊ ထမင်းစားပြီးရင် မထိုင်ကျေး
ပါမယ် စာသည်ဖြင့် တည်းတဲ့ နေရာတစ်ခုရောက်လို့ ထမင်း
ကျေးတိုင်း အဲသလိုပြောပြောပြီး ကျွေးတာပါ၊ ဟင်းတွေက
လည်း အလျှော့အပယ်ပါပဲ ပြီးရင်တော့ “အတိုင်း” ဆိုတဲ့
အောက်ဆေး လူတိုင်းကို လိုက်တိုက်ပါတယ်၊ ကောင်းလေ
စွဲ-ကောင်းလေစွဲ၊

ବିଜ୍ଞାନ

နောက်တစ်ရက် ၂၀၁၅ ခုနှစ် အနိနဝါရီလ (၂၂) ရက်နေ့မှာတော့ သားသမင်များကို ဘားမဲ့ပေးရာ မိဂုဒ္ဓ ဝန်တောာကို သွားခဲ့ကြပါတယ်၊ မြတ်စွာဘုရားရား မွေ့စဉ်းတရားဦး ဟောတော်မှတဲ့နေရာ ဓမ္မရာဇ်ကတော် တော်ကြီး ရဲအတ်ခဲ့ပေါ်မှာ ရှုပ်ပွားတော်တစ်ဆုံးကို တင်ပြီး ကျွန်တော် တို့အဖွဲ့က မွေ့စတ္တသုတ်ကို ရွှေတ်ဖတ်ကြပါတယ်၊ ရှင်းလမ်းပြ သတဲ့ ဦးပွောင်းက တရားဟောပါတယ် မိဂုဒ္ဓဝန်တော် India အထိုးရ ရှေ့ဟောင်းပြတိကိုင်ဌာနက ထိန်းသိမ်းထားပါတယ် လူတစ်ဦးကို(၅)ရပါး ဝင်ကြေးကောက်ပါတယ်၊ မွေ့ရာဇ်က စေတိကတော့ အုတ်ပုံပဲ ရှိတော့တာပါ။ အဲဒီ မရောက်ခင် ကျွန်တော်တို့အဖွဲ့တန်းစီပြီး သွားခဲ့ရာမှာ ကျွန်တော်က ရှုပ်ပွားတော်ကို ပင်ပြီး သားသမားအလုပ်ကို နောက်တစ်ယောက်က ကိုင်ရပါတယ် ကျွန်တဲ့နေရာတွေမှာ တော့ အဲနှစ်တော်က သားသမားအလုပ်ကိုင်ပါပဲဘူး။

ଶିଳତୀର୍ଥଟେବାହୀପାଇଁ କୃତିକୃତିଃଜାମାଃ ଯତାପନ
କ୍ରିୟାତ୍ସ୍ଵାପ୍ନୀୟିଃ ଅପଦକ୍ରିୟାଃୟାଃ ବୀରିମଣ୍ଣିଲୁପିଷ୍ଠା ମୁଖରେଣି
ତୋଗିନ୍ତାକୁ ଶିଳିଷାରୀଙ୍କ ଯେତ୍ରିଃଯାଃ କ୍ରତ୍ୟୀ ଆଧ୍ୟିକ
ବ୍ୟକ୍ତିଗତମଣ୍ଣିରାଙ୍କ ଗ୍ରହିକରିବ୍ୟାପ୍ତି ବ୍ୟକ୍ତିଗତମଣ୍ଣିରାଙ୍କ
ତାପିପି ଏତିବିନ୍ଦିନୀରୀଙ୍କ ପିତରଙ୍କରାଙ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିଗତମଣ୍ଣିରାଙ୍କ

ပလ္လင်နေရာ၊ နှစ်ယက္ခင်တော်၊ စတာတွေကို India ရှေ့ဟောင်းနှာနက စနစ်တကျမှတ်တမ်းများမေးမြှိုးပြီး ထိန်းသိမ်းထားတာ တွေ့ရပါတယ်။ သူတို့ရဲ့ မြို့၊ ရွာ၊ ရုက္ခက်တွေထက် အများကြီး သန့်ရှင်းသပ်ပို့တယ်။ စီမံးလန်းတဲ့ ဥယျာဉ် ပန်းခြံးကြောင်းတွေလိုလုပ်ထားတော့။

ဆက်လက်ပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရား အနတ္ထသုတေသနများရှာ မမွေးစေတော်ကို သွားဖူးကြတယ်။ အဲဒီမှာ ကျွန်တော်တို့အပွဲ့ အနတ္ထလက္ခဏာသုတေသနကို စုပေါင်း ရွှေတံ့ခိုပ်လောက်ကြပါတယ်။ နောက်တစ်ကြိမ်တ်သွားပြီး မမွေးစေတော်ကြီးကို ထပ်ဖူးကြသေးတယ်။ ကျွန်တော် မဟောသိက ဘုရားသေးက မြက်ခင်းပြင်စိမ်းမှာ ပုတိုးစိပ်ရွှေတံ့ခိုပ်နေတုန်း ကျွန်တော်က ပတ်ဝန်းကျင်ကို လေ့လာလို့ တွေ့ထားတာလေးတွေကို ပြောပြရအုံးမယ်။ မြက်ခင်းစိမ်းစိမ်းအစဉ်မှ ကျွန်းပင်လေးတွေကို စိုးပြီး ၂ တန်းလောက် စိုက်ထားတာတွေ့တယ်။ ဒါပေါ့ မြန်မာပြည်က ဂိုဏ်ခင်းစစ်တဲ့ စာရင်းစစ်မှတ်ချက်အတိုင်း ကြုံလိုစွာရှင်းသန်နေသည်လို့ပဲ ပြောရမယ်ထင်တယ်။

ကျွန်တော်တို့ forestry ကျောင်းသားဘဝတုန်းက ဆရာတစ်ဦး ပြောတာကိုလည်း ပြန်ပြီး အမှတ်ရတယ်။ တိုးတွန်းက India သစ်တော့နှင့်က မြန်မာပြည်က ကျွန်းစွေတွေမျိုးတောင်းပြီး India မှာစိုက်တယ်တဲ့။ အပင်တွေက တွန်းလိန်ကောက်ကွေးပြီး မြန်မာပြည်ဘက်ကို ကိုင်းကိုင်းလေးတွေဖြစ်နေပါတယ်တဲ့။ ဒါနဲ့ India သစ်တော့အရာရှိရှိတွေ့တော့ မူးတို့ဆိုက ကျွန်းစွေတွေ ယူစိုက်တာ ဒီလိုပုံစံ ဖြစ်နေတယ်။ ဘာလိုလိုမျေးမေးပါမယ်။ မြန်မာသစ်တော့အရာရှိရှိတွေ့တော့ home sick (အိမ်လွမ်းလို့) ပြန်ဖြေလိုက်တယ်တဲ့ အဲဒီ home sick မျိုးဆက်တွေပဲလား မပြောတတ်ပါဘူး အမှန်တော့ home sick မျိုးဆိုတာတွေက မြန်မာသစ်တော့အရာရှိရှိမှာက တမ်းတကာ လယ်ကြား ကျွန်းတွေက အစွဲတွေ ပေးလိုက်တာတဲ့ ကိုယ့်မျိုးကောင်းကို အလကားသူများကိုပေးပါမယ်။

ရွှေးတွန်းကတော့ forest conservator တွေလေး conservative mind ရှိကြတာပေါ့။ သားသမင်တွေကို ဘေးမူးပေးထိန်းသိမ်းထားတဲ့နေရကိုလည်း သွားကြည့်ခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီမှာလ အပင်တွေကို အုတ်ကွက်ကြား Tree guard တွေနဲ့ ကာထားတာတွေ့ရပါတယ်။ အပင်တွေကြီးနေပေါ့ အခေါက်ခွာ မစားရအောင် ကာထားတာဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။ တမ်းပို့ကြီးကြီးတွေပေါ်မှာတော့ ဆရာတ်နဲ့ ချီးငှက်တွေ အသံခုံပြည်ပြီး ရှုံးနှုန်းကျော်ကလေးတွေ ပြေးလွှားဆော် ကစားနေတာတွေ့ရပါတယ်။ ပုတိုးစိပ်နေတဲ့ ကျွန်တော် မဟောသိနားထိုးအောင်ကပ်ပြီးကစားနေတာလဲတွေ့ရပါတယ်။

မမွေးစေတော်ကြီးကတော့ ကြီးမားခန့်မြှေးထည်ဝါယူပါတယ်။ ဆိုင်းဘုတ်တွေပေါ်မှာတော့ စေတော်ကို ရွှေသက်နဲ့ မကပ်ရလို့ ရေးထားပေ့ ရွှေသက်နဲ့မှာက်တွေကို

ကပ်ထားတာတွေရပါတယ်။ မြန်မာပြည်က ရွှေမြှေးမာရားများရဲ့သစ်တော်ရားကို တားလို့မရဘူးလေး တော် ပုတိုးနေရာတွေမှာလည်း ဒီလိုမျိုးဆိုင်းဘုတ် Notice တွေ ရှိပေါ့ ရွှေသက်နဲ့ကတော့ ကပ်ကြတာပါပဲ။

နောက်ပြီးစေတော်ကြီးပေါ်ကို ပစ္စည်းတစ်စုံတစ်ရာ မပစ်တင်ရလို့ Notice မှာရေးထားပေ့ တိုက်ဘုရားဖူးများ ပစ်တင်ထားလို့ ပုဝါဖြူဖြူလေးတွေ တို့လို့ တွဲလောင်ကိုလဲ တွေ့ရပါတယ်။ သူတို့က စေတော်ကို အမို့အနှစ်ပြုပြီး ပစ်တင်ကြတာလေး။

ဒါကြောင့် ထင်ပါရဲ့ စေတော်ကြီးကို အနီးကပ်ဖူးပြီး တောင်ခြစ်မြောက်ခြစ်လုပ်မှာစိုးလို့ စေတော်ကြီးကို ငါလက္ခ × ငါလက္ခ ပတ်လည်လောက်ရှိတဲ့ သစ်သားလက်ရန်းကြီးတွေ ပတ်ထားတယ်။ ပြင်စိုးလို့တဲ့ နေရာတွေမှာလည်း ပြင်နေတာတွေအဲရတယ်။ မြန်မာပြည်မှာလို့ steel လက်ရန်းတွေ မသုံးကြဘူး။

ညနေပိုင်းကျတော့ မိဂါဒိုန်ကျောင်းနားက ရွေးဆိုင်တွေမှာ အမျိုးသမီးဘုရားဖူးများ ရွေးဝယ်ထွက်ကြတယ်။ ဆာရီခြုံထည်း ကော်ဇာန် တဗြားပစ္စည်းတွေရောင်းကြတယ်။ ဆိုင်းဘုတ်ကို မြန်မာလို့ ထူထားတဲ့ ဆိုင်းဘုတ်ရှိတယ်။ ပမာဏလို့ ရေလည်အောင်ပြောတတ်တဲ့ ရွေးသည်တွေလည်း ရှိတယ်။ တစ်ခါတလောကျတော့လည်း ခြေဟန်လက်တန်နဲ့ နားလည်သွားရတာမျိုးလည်းရှိတာပေါ့။ ကုလားက ခြုံထည်လို့ ပြောတာ အသံထွက်က (ချောင်ထည်)လို့ထွက်တော့ အစ်မကြီးတွေနားမလည်ဘူး။ နောက်ပဲ လူကိုခြုံပြုမှ ပြောတာပါလားလို့ သိကြရတာ။

ညိုင်းမှာ မိဂါဒိုန်ဆရာတော်ကို စုပေါင်းပြီး လျှော် ဝါယွေးတွေကြတယ်။ ကျွန်တော်တို့ကတော့ သက်နဲ့တွေ့တော့ အော်နဲ့ ၄၀(၁၀၀)လျှော်ပါတယ်။ အခြားသော ညာတိုင်ကျောင်းမှားမှာလည်း သက်နဲ့တွေ့တော်နဲ့ ဝါယွေး(၁၀၀၀)လျှော်ပါတယ်။ မြန်မာသစ်လုပ်ငန်းအထွေထွေမန်နေဂျာ (သစ်ထုတ်ရေး) ဦးမန်းဝင်းတင် ပေးလိုက်တဲ့ (သစ်လုပ်ငန်း) ပြုကွိုင်းမှားကိုလည်း လျှော်ပါတယ်။

သာဝါယွေးပြည် ၊ အကောင်နှစ်

၂၀၁၇ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ (၂၂) ရက်နေ့၊ မိဂါဒိုန်ကျောင်းမှတွေကိုပြီး သာဝါယွေးပြီးချီးသို့ချီးတိုက်ခဲ့ကြပါတယ်။ ခန့်လမ်းက တော့တော့ လမ်းမှာပဲ နေ့လယ်စာကို ဆိုင်တစ်ဆိုင်မှာ စားကြပါတယ်။ ဒီပေါ့ ကိုယ့်ယမင်းလောင်းကိုယ့်ယမင်းချက်းမှာ အသံပြုံးဆိုင်က နေရာထိုင်ခေါ်လောက်ပဲ အသံပြုံးကိုယ့်ယမင်းတွေ့တော့ တာပါ။ လက်စက်ရည်တို့ နွားနဲ့ ပုရိုတို့တွေ့တော့ မှာသောက်ရှိတာပေါ့။ စားကြပါတယ်။ မြန်မာသစ်လုပ်ငန်းအထွေထွေမန်နေဂျာ (သစ်ထုတ်ရေး) ဦးမန်းဝင်းတင် ပေးလိုက်တဲ့ (သစ်လုပ်ငန်း) ပြုကွိုင်းမှားကိုလည်း သိကြရတယ်။

ညနေပိုင်းမှာတော့ သာဝါယွေးကျောင်းကို ရောက်ရှိတည်းပါကြပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့အထုတ် ခန်းမကြောင်းတွေမှာ

တန်းခိုး၊ အိပ်ရဗုံး ထင်ထားတာ။ ခရီးစဉ်တစ်လျှောက် ကျောင်းတိုင်းလိုလို ကိုယ့်အစိတ်စဉ်နဲ့ကိုယ် နှစ်ယောက် သုံး ယောက်လေးယောက် အမြေအနေကိုလိုက်ပြီး သီးသန်အခန်း တွေမှာ ပေါင်းနောက်ရပါတယ်။ စောင်ခြင်ထောင် မွှေ့ယာ တွေ ကောင်းကြပါတယ်။ မှတ်မှတ်ရရ ခြင်ထောင်တွေမှာ အလျှောင်တွေက ကမ္မည်းထိုးထားတာလေး ပြန်ပြီး ပြာပြ ချင်တယ်။ ခြင်ထောင်အမိုးပေါ်မှာ အလျှောင်အမည် ရေးထိုး ထားတာအပြင်က၊ အပေါ်ကမဟုတ်ဘူး ခြင်ထောင်အတွင်း ဘက်က ထိုးထားတာ အိပ်ရာထုဝင် ခေါင်းအုံးပေါ် ခေါင်း တင်ပြီး ကြည့်လိုက်မှ အလျှောင်အမည်ကို အတည် ပြုင်ရတာ၊ အပြင်ကဗွဲရင်ရင် မှန်စာလို ပြုစေနေတာ၊ အိပ်ခန်းတွေက ရေချိုးခန်း အိပ်သာတွဲလျက် (Bath Room Attached) တွေများတယ်၊ ဘုန်းကြီးကျောင်းမှာတည်းတယ် ဆိုပေမဲ့ အဆင့်မြင့်ပါတယ်။ သန်ရှင်းပါတယ် လမ်းမှာ ထမင်းစားတဲ့ ဆိုင်တွေမှာနဲ့၊ တာချို့ဘုန်းကြီးကျောင်းတွေမှာ ကျွန်တော် အရင်က ပမြဲ့ဖူးသေးတဲ့ ထို့မှုးကိုလည်း တွေ့ခဲ့ရတယ်။ တာချို့ ဒြေးမြေးမြေးတွေ ပို့လိုင်တိုင် အဆင်ပြောလောက်တယ်။ သူကဗိုလ်ထိုင် ပေါ်မှာ အရေးတိုင်ပုံစံ ထိုင်နိုင်အောင် ထို့မှုးချက်ကို နှုတ် မမေးသား ပျက်ကျယ်ကျယ်နဲ့ ခြေနှင့်ခုံပေါ်မှာ ဆောင်ပြောရှုံး ထိုင်လို့ရ တယ်။ ထိုလ်ထိုင် ထိုင်ချင်ရင်တော့ အဲဒီအပေါ်မှာ ထိုလ်ထိုင် အဖူး ဖူးပြီးတော့ သုံးနိုင်တယ်။ Two Ways ဒါမှ မဟုတ် Two in One ပေါ့ပြာ မဆိုးဘူး။ ကျွန်တော်တော့ အခုံ မြင်ဖူးတာ။

သာဝဏ္ဏမရောက်ခင် လမ်းတစ်လျှောက် လမ်းဘေးမှာ အော်နားတဲ့အခါ ကျော်မှာရေးအတွက် ရုပ်ပေးတဲ့အခါ နဲ့ သွားရင်းလာရင်း ကျွန်တော် ပြင်ခဲ့တဲ့ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်တာချို့ကိုလည်း အားရင်ခံချင်ပါတယ်။

ပတ်ဝန်းကျင်မှာ တွေ့တာကတော့ မြန်မာကုတ္ထိ ပင်တွေမှာ အသီးနီးပြားပြားလေးတွေ တွဲလောင်းကျနေ တာတွေ၊ ယူကလစ်ပင်၊ သရက်ပင်၊ ဖောက်ဆိပ်ပင်၊ စိမ်းစို့စို့ လက်ပံ့ပါး ညောင်၊ ဘောဓကိုင်းပင် စတာတွေကို တွေ့ခဲ့ရပါတယ်။ သစ်ပင်နှင့်သီးနှံရောစိုက်တဲ့ Agroforestry စိုက်ခင်းတွေလည်း တွေ့ခဲ့ရပါတယ် ပစ်ငံ့ငှာ ဆီးမျှည်းကြုံ တွေ့ခဲ့ရပါတယ်။ Wood Lot လေးတွေကိုလည်း ထိန်းထားတာတွေရပါတယ်။ ကျေးဇူးတွေကတော့ ညွှန်ပတ်ပါတယ်။ တာချို့ ပြီးယေး တွေ ဖြူးဖူးတက်စပြုနေတာလည်း တွေ့ရပါတယ်။ အမြေး လမ်းကတော့ သိပ်မကျယ်ပေမဲ့ ကတ္တရားလမ်းသား ကောင်းကောင်းလုပ်ထားပြီး ဆယ်သိုးကား၊ ၁၂-ဘီးကား ကုန်ကားကြီးတွေ ဆီးတောက်ဆာကြီး တွေ့ Container ကားကြီးတွေ အမြောက်အမြား ဖြတ်သန်းသွားလာနေတာ တွေ့ခဲ့ရပါ

တယ်။ ကား Car Accidents တွေ ပက်လက်လန်နေတဲ့ ကားတွေလည်း တွေ့ခဲ့ပါတယ်။

အမြန်မောင်းကြတာကိုဗို့၊ ဒါပေမဲ့ ကားမောင်းသူ တွေကတော့ ကျွန်တော်တို့ ဆီးက လူတွေထက်ပို့ပြီး စည်းကိုလိုနာတာ သည်ခံတာ ရှိတယ်လို့ ထင်ပါတယ်။ ကား တွေကတော့ အိန္ဒိယနိုင်တဲ့ထိုး အိန္ဒိယနိုင်းနဲ့၊ အလှဆင် ထားတဲ့ ကားကြီးတွေပါ။ စတ်ဆီးတိုင်တွေကတော့ အိန္ဒိယ နိုင်ငံတော်အစိုးရိုင် Indian oil corporation ကဆိုင်တွေ ပါပဲ။ Customer များအတွက် Toilet ဒီဘေးလျှော့ရေးအဲ အစိုင်တွေလုပ်ထားတာအပြင် Customers သီသာရှုံး ဆိုင်းဘုတ်များလည်း ထောင်ထားပါတယ်။ Customers' rights ဆိုင်းဘုတ်တွေကိုလည်း ထင်ထွေရွားရွား လူမြှင့်ကွင်းမှာ စိုက်ထားပါတယ်။ သဘောကျလို့ ခါတ်ပုံတောင် ရိုက်ယူ လာသေးတယ်။ ကြည့်ချင်တဲ့သူရှိရင် ကြည့်ကြရအောင် FaceBook မှာ တင်ပေးလိုက်မယ်လေ။

သာဝဏ္ဏဆိုတာက အလုံးခုံပြည့်ခုံသော မြို့၊ လို့ အပို့ယူရှိတယ်လို့ မှတ်သာခဲ့ရပါတယ်။ ဘုရား လက်ထက် တော်ကတော့ ဟုတ်မှာပါ။ အခုတော့ အုတ်ပုံဟောင်း အ ဆောက်အအုံဟောင်းတွေနဲ့ သာမန်တော့ရွားလေး သာသာ ပါပဲ။ နောက်တစ်နေ့၊ (၂၄-၁-၂၀၁၅) မှာတော့ သာဝဏ္ဏမြို့၊ က ရေးဟောင်းတော်များကို သွားရောက်ဖူးမြော်ကြပါတယ်။ ဦးစွာပထမ အင်းလိမ်းမာလစော် ရောက်တော့ လိုက်လုပ်ငြုပ်တဲ့ ဦးပွဲ့ပွဲ့ငဲ့က ရေးသာရောအခါ သာဝဏ္ဏ ပြည့်ဌာနမှာ xxx လူဆိုးပို့လို့ လူဆိုးပို့လို့ လူဆိုးပို့လို့ အင်းလိမ်းမာလယာ xxx သန်လျက်မားကို သူ့လက်များကမချုပ်ပါxxx အစုံးတဲ့အတော် ဟောင်း အဆိုတော်ကြီးဗို့ ဒေါ်မေရှင်(ထင်ပါတယ်)ရဲ့ သီချင်း တစ်ပိုင်းတစ်စကိုလည်းပြီးမှ သမိုင်းကြောင်းကို ရှင်းလင်းပြောကြေားပါတယ်။ ဦးပွဲ့ပွဲ့ငဲ့ကြောင်းက မလေးစားလို့ ဒေါ်ရော်တော်ရော်တော် မဟုတ်ပါ။ သဘောကျလွန်းလို့ပါ။ နောက်ပြီးတော့ အနာ ထပ်ကိုစော်ကိုလို သွားဖူးပြီး တော်ဝန်ကျင်းတော်ရာကို သွားရောက်လေ့လာကြပါတယ်။ ကျောင်းတော်ရဲ့ သမိုင်းကြောင်းတော် ဆရာတော်များနဲ့ စာရေးဆရာတော်ကြီးများ ဟောကြေားရေးသားခဲ့ကြလို့ ပုံးပွဲ့သာသာဝင်တိုင်းလိုလို ကြေားဖူးသားမျိုး၊ ကျွန်တော်အသေးစိတ် မတင်ပြတော့ပါဘူး။

ဖူးခဲ့ မြင်ခဲ့တာလေးတွေပဲ တင်ပြပါမယ်။ မြတ်စွာ ဘုရား သီတင်းသုံးခဲ့တဲ့ ဂုဏ်ကုန်က ပန်းတင်ခဲ့ ဆိုတဲ့ နေရာမှာ စော်သေးသေးလေးသာရွှာန် ပြုလုပ်ထားတာကို ပုံးပွဲ့သာသာ ဘုရားဖူးများရဲ့ သွှေးစော်ရေး ထက်သန်စွာနဲ့ ရွှေသာကိုနဲ့များက ကပ်လျှေားတာကို တွေ့ရပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့လည်း ရွှေသာကိုနဲ့ ဆိုတဲ့ ပြုလုပ်ကတော်က ရှင်းပြုလို ကရော်ကုန် (ကတ်ကပ်ကျောင်းတော်)၊ ကောသာမွှေကုန် (ကြေားပြုကျောင်းတော်) မဓာသာလာ(တရားဟောတဲ့ ဓမ္မာရဲ့) စတဲ့နေရာတွေကိုလည်း ဖူးတွေ့ခဲ့ပါတယ်။

ဒီနေရာဒါနာနှုန်း မြတ်စွာဘုရားက လုပ်ရှိသတ် နတ်ပရိသတ်တိုကို သူ့အချိန်နှင့်သူ တရားရေအေး အပြိုက ဆေးများ တိုက်ကျေးခဲ့တာဖြစ်ပါတယ်။ စီးပွားရေး ပဋိတေသနတို့လို ထင်ရှားတဲ့ အမျိုးသေးများကိုလည်း ဒီနေရာ ဒါနာနှုန်း တရားဟောခဲ့တယ်လို မှတ်သားခဲ့ရပါတယ်။

မလှမ်းမတမ်းမှုတော့ ဘုရားခြေဆေးတော်မှုသော နေရာလို ဆိုင်းဘုတ်တပ်ထားပြီး ရေတွင်းတစ်တွင်း၊ ရေတင် တဲ့တိုက်နဲ့ တွေ့ရပါတယ်။ ကုလားတစ်ယောက်က ဒီရေ သောက်ရင် ကျွန်းမာတယ် သေးကင်းတယ်ဆိုပြီး ရေသန့်ဘူး လေးတွေနဲ့ ထည့်ပြီး လိုက်ပေးနေတယ်။ တချို့က ဤရှုံး ဘဝရှုံး ဆိုပြီး ပေးခဲ့ကြတယ်။ မပေးရင်လဲ ကိုကုလားက လိုက်တောင်းတာပါပဲ။ guide ကတော့ ရောမသန့်ရှင်းလို မသောက်ဖို့တားပါတယ်။ မြတ်စွာဘုရား ကန္တာကုန်းများ တောင် ဘက်ခပ်လှမ်းလှမ်းမှုတော့ ရှင်အန္တာစိုက်ခဲ့တဲ့ အာနနှာ ပောခိုလို အမည်တွင်နေတဲ့ ပောခိုလောင်ပင်ကြီးကိုတွေ့ရပါ တယ်။ ကျွန်းတော်တို့အဖွဲ့က အန်တိများ မမျှေားက ကြွ ကျေလာတဲ့ ပောခိုက်မှုံး လိုက်ကောက်ကြပါတယ်။ ကုလား တွေက ကြိုကောက်ထားပြီး လိုက်ရောင်းတာလည်း တွေ့ခဲ့ ရပါတယ်။ အာနနှာပောခိုရဲ့ အနီးတစ်ပိုက်မှုတော့ အရှင် မဟာ မောဂ္ဂလာန် ရှင်မဟာကသာပ စတဲ့ ရုပ္ပနာကိုယ်တော် မြတ်ကြိုးမှုံး၊ ဓာတ်တော်စေတီဟောင်း ဖူးတွေ့ရပါတယ်။ အများအားဖြင့် အုတ်ပုံအပြုံအပျက်တွေ့ပါပဲ မြန်မာပြည်မှာ ဆို ရွှေရောင်တဝ်းဝင်းနဲ့ စေတီတွေ့ ဖြစ်နေမှုပါ။

ဒါပေါ့ guide တွေကတော့ ဒီအဟောင်းအပြင် ကျောက်ပုံ အုတ်ပုံကြီးတွေက သမိုင်းကြောင်း အထောက အထားတွေဖြစ်လို တန်ဖိုးရှိတဲ့အကြောင်း ရှုံးမှုမပျက် ထိန်းသိမ်းထားကြတဲ့အကြောင်း အသစ်ပြုပြင်ရင် တန်ဖိုးကျ သွားမှုဖြစ်လို အသစ်မတည်ဆောက်တဲ့အကြောင်း ရှင်းပြ ကြပါတယ်။

နိုဝင်ကိုယ်းပြည် လုမ္မဏီလို့

နှေ့လယ် သနာရီလောက်မှာ သာဝတ္ထိကင် ခေါ် ဆက်ခဲ့ကြရာမှာ နိုဝင်ကိုယ်စင်ကို ဒေါ်သနာရီလောက်မှာ ရောက် ပါတယ်။ လမ်းတစ်လျှောက်မှုတော့ သျောက်ဆိပ်ပင်တွေ ပြောက်ချောပင် လယ်ယောက်ပြုပင် ယဉ်ကျေမားပင်တွေကို မြေ နည်းနည်းခြောက်တဲ့နေရာမှာ တွေ့ရပြီး ပြောကောင်းမြောက်တဲ့ နေရာတွေမှာ စက်က တုံးပင် သပြောင်ကို တွေ့ရပါတယ်။ နိုဝင်ထားတို့လည်း ထင်ရှားတော်မှုတဲ့ လမ်းတော်မှုတဲ့ သောက်တွေ့ကြီးရဲ့ပုံကြည့်တော့လည်း ကြက်သီးများပေါင်းထားရှင်စရာပါ ပြင်သစ်မ တွေ့ဆိုရင်တော့ Vrai canon (အမြောက်ကြီး)လို ပြောလိမ့် မယ ထင်ပါတယ်။ ဒီစကားလုံးကတော့ ကျွန်းတော် ပြင်သစ် စာတတ်လို့မဟုတ်ပါဘူး၊ စာနော်သရာပြီး Harold Robbin ရဲ့ စာအုပ်တစ်အုပ်လက အတ်ဝင်ခန်းတစ်ခန်းက ပြင်သစ်မ တစ်ယောက်ပြောတဲ့စကားကို မှတ်မိနေလိုပါ။ အဲဒါထိပ်ကို ရောက်ဖို့ သလက်ရုံးတွေနဲ့ သလောခါးတွေ ထောင်ထား တယ်။ guide က ဘုရားဖူးများနဲ့ဆိုင်ဘူး၊ တက်မကြည့် ပါနဲ့လို တားနေတဲ့ကြောက ဦးပွဲဇ်းများ တက်ကြည့်တာ ကြောင့် ကျွန်းတော်လည်း နောက်က လိုက်တက်ပြီး စင်စု လို သိရတာပါ။ အဲဒါပုံကိုတော့ ကျွန်းတော့ facebook မှာစိတ်ဝင်စားသွေးမှုံး ကြည့်နိုင်အောင် တင်ပေးထားပါမယ်။

အုတ်ဖုတ်တဲ့ အုတ်ပိုကြီးတွေကို နေရာအနဲ့ တော်များများ တွေ့ခဲ့ရပါတယ်။ ခေါင်းတိုင်ကြီးတွေက ကျွန်းတော်တို့ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်အောက ဆန်စက်ကြီးတွေက အုတ်ခေါင်းတိုင်ကြီးတွေလောက်ကို ကြီးမားတာပါ။ အရင်း မှာကြီးပြီး အများသွေးတက်သွားပါတယ်။

အောက်ခြေမှာ ခန့်မှန်းပြီ အချင်း ဝဝပေလောက် ရှိပြီး အမြင့်ကလည်း ပော့ဝကျော်လောက် ရှိပါလိမ့်မယ်။ ပိုကြီးတွေကလည်း အကြီးကြီးတွေပါ။ အုတ်ဖုတ်ဖို့ ထင်းပဲ သုံးနေသလား တဗြားလောင်စာ ဝပါးခွဲတို့ဘာတို့ သုံးနေသလား အနီးကပ်မလေ့လာခဲ့ရလို ပြန်မတင်ပြနိုင်ပါ။ တချို့နေရာတွေမှာ ကျိုံကိုယ်ခင်းတွေ့ တွေ့ရပါတယ်။ နှဲပါ နယ်စပ်ရိတ်မှာ passport, visa စတာတွေ စစ်ဆေးတာ တော်တော်လေး ကြာပါတယ်။ ဒါတောင် ခေါ်သလိုရဲ့ အဖွဲ့ သားတွေက အဲဒါက ဝန်ထမ်းတွေနဲ့ ငင်းနှီးပြီးပြီး ပေါင်းသင်းပေးကမ်းရောလောင်းထားလို ဒီလောက်မြန်တာလို ပြောပါ တယ်။ တော်သေးတာပေါ့ နယ်စပ်ရိတ်မှာ ကားပေါ်မှုပဲ အိပ်ရတော့မယ ထင်နေတား၊ ည(၁)နာရီ (၉)နာရီ လောက် ကျမှု ကျွန်းတော်တို့ တည်းခိုရမဲ့ လုမ္မဏီကျောင်းကို ရောက် ပါတယ်။ အဆင့်သုတေသနးထားတဲ့ ထမင်းဟင်းများကို ကမန်းကတန်းစားပြီး အိပ်ရာဝင်ခဲ့ကြပါတယ်။

ကိုယ်လို့ သွေ့ဝါ

နောက်တစ်နေ့ (၂၅-၁-၂၀၁၅)မှုတော့ ကပ်လ ဝတ်မြို့ဟောင်းကို သွားလေ့လာကြပါတယ်။ စော်ပေးထ သွားကြတာ။ နှင့်တွေ့ပြုတွေ့ကြေားထဲမှာ သိပ်တော်အလင်း ရောင်မရသေးဘူး။ မြို့ဟောင်းနေရာမှာ ရွှေ့ဟောင်းဌာနက ထိန်းသိမ်းထားတဲ့ ဘုရားစော်အပြုံအပျက်တွေ့ကိုပါ လေ့လာ ရှာတာပါ။ အဲဒါမှာ သတိထားစရာတစ်ခုရှိပါတယ်။

မြို့ဟောင်းထားက စော်ပိုက်တစ်ခုထိပ်ရိတ်မှာ သွေ့ဝါ နတ်မှုတ်မြို့ပြီး လိုင်အိုးလို သိတ်ရိုက်တဲ့ ကြိုက်သီးများပေါင်းထားရှင်စရာပါ ပြင်သစ်မ တွေ့ဆိုရင်တော့ Vrai canon (အမြောက်ကြီး)လို ပြောလိမ့် မယ ထင်ပါတယ်။ ဒီစကားလုံးကတော့ ကျွန်းတော် ပြင်သစ် စာတတ်လို့မဟုတ်ပါဘူး၊ စာနော်သရာပြီး Harold Robbin ရဲ့ စာအုပ်တစ်အုပ်လက အတ်ဝင်ခန်းတစ်ခန်းက ပြင်သစ်မ တစ်ယောက်ပြောတဲ့စကားကို မှတ်မိနေလိုပါ။ အဲဒါထိပ်ကို ရောက်ဖို့ သလက်ရုံးတွေနဲ့ သလောခါးတွေ ထောင်ထား တယ်။ guide က ဘုရားဖူးများနဲ့ဆိုင်ဘူး၊ တက်မကြည့် ပါနဲ့လို တားနေတဲ့ကြောက ဦးပွဲဇ်းများ တက်ကြည့်တာ ကြောင့် ကျွန်းတော်လည်း နောက်က လိုက်တက်ပြီး စင်စု လို သိရတာပါ။ အဲဒါပုံကိုတော့ ကျွန်းတော်တဲ့ ပြန်နိုင်အောင် တင်ပေးထားပါမယ်။

ဆက်လက်ဖျော်ပြည့် >

କାର୍ଯ୍ୟମୂଳକ ପ୍ରକାଶନ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି

ເສດຖະກິນ ແລະ ພັດທະນາວິລ (ບູນຸ່າ)

ဆည်များ၊ ရေကာတာများ၊ တည်ဆောက်ရာတွင် သီသာထင်ရှားသော အကျိုးဖြစ်ထွန်းမှု၊ ဂေဟစနစ်ပြောင်းလဲမှု အလားအလာများစွာရှိပါသည်။ အထူး သဖြင့် စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းကို အခြေခံသော ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများ၏ စီးပွားရေး တိုးတက်မှုကို ဖော်ဆောင်ရာတွင် ဆည်၊ မြောင်းတာတမ်းများ၊ ရေကာတာများ၊ တည်ဆောက်ပြီး စိုက်ပျိုးမွေးမြှောရေးအတွက် ရေအလုံအလောက် ပေးဝေါနိုင်ခြင်း သည် အဓိကကျေသော အခန်းကဏ္ဍတစ်ရပ်မှ ပါဝင်လာပါသည်။ ထိုအပြင် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် စက်မှုလုပ်ငန်းများ လည်ပတ်နိုင်ရန် လိုအပ်သော စွမ်းအင်(Energy)ကို ငြင်းဆည်များမှ ရေအားလျှပ်စစ်ထုတ်လုပ်ခြင်းတို့သည်။ အဓိကဖြစ်လာခဲ့သည်။ ထိုကြောင့် ဆည်များအား အခိုင်အခန့်အောင်မြှင့်စွာ တည်ဆောက်နိုင်ခဲ့ပါက တိုင်းပြည်၏စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို တစ်ဖက်တစ်လမ်းမှ အထောက်အကူပြုပြီး၊ ကျွေးလက်ဖြောပြည့်သူတို့၏ လုပောမှုအဆင့်အတန်း စီးပွားရေး၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြှောရေး စသည့် အသီးသီးသော အကျိုးကျေးဇူးများကို ခဲောက်ခဲ့ပေါ်မည်။ သို့သော် အခြားတစ်ဖက်မှုလည်း ဆည်များကို သာမန် လိုကာ ထက်ပိုဆောက်ခဲ့ပါက ငြင်းဆည်များ၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုသည် သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်၊ လူမှုပတ်ဝန်းကျင်စသည်တို့အပေါ် သက်ရောက်မှုများမှာ အလွန် ကြိုးမားပြီး အချိန်ကာလကြာလာသည်နှင့်အမျှ ပိုမိုသီးရွားလာနိုင်ကြောင်း ယခု လက်ရှိ တွေ့ကြဖြစ်ပုဂ်ခဲ့ပြီးသော အခြေအနေများအရ အားလုံးသိရှိပြီးဖြစ်ပါ ထို့မည်။

မြန်မာနိုင်ငံကဲ့သို့ ဖွံ့ဖြိုးဆုနိုင်ငံများတွင် စီပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရန် အတွက် ဆည်များအား တည်ဆောက်ရာတွင် အရင်အနှီး(Investment) မလုပ် လောက်ခြင်း၊ ခန့်မှုန်းကုန်ကျေစရိတ်ထက် ပိုမိုစိုက်ထုတ်ရန် မလွယ်ကူခြင်းနှင့် နည်းပညာဆိုင်ရာ(Technology)အားနည်းနေခြင်း စသည့်အခက်အခဲများကြောင့် ဆောက်လုပ်ရေးပိုင်းတွင် အလွန်အန္တရာယ်ကြီးမားကြောင်း ကျွဲ့ပေါ်ရှိ ဆည်

ပေါင်း(၂၄၀)အားစစ်တမ်းပြုလည်ခဲ့သော
အောက်စိန့်ကတ္ထသိုလ်၏ စာတမ်း
များအရ သီရိရပါသည်။ တည်ဆောက်
ပြီးစီးသည့်အခါတွင်လည်း ခန့်မှန်း
ထားသော လျှပ်စစ်စာတ်အားအတိုင်း
ရရှိရန်မသောချုပ်များ၊ သစ်တော့မျှလွှမ်း
ဒေဝယာ(Forest Cover)များ တဖြည့်
ဖြည့်၊ လျှော့နည်းလာသောကြောင့် ရေ
ကြီးရေလျှော့(Flooding) မှုများကို အ
လွယ်တကူထိန်းချုပ်ရန် မလွယ်ကူ
ခြင်း၊ ရာသီဥတုဟောက်ပြန်မှု (Cli-
mate change)၊ မှန်တိုင်းနှင့် မြေ
လျှင်စသည့် သဘာဝတေားအန္တရာယ်
(Natural disasters) များကြောင့် အ
ကိုးကျေးမှုများကိုလည်း အပြည့်အဝ
ရရှိခံစားနိုင်ကြလိမ့်မည် မဟုတ်ပါ။

ဥပမာအားဖြင့် နိုင်ငံတကာ မြစ်ဖြစ်သော အခေါ်ခြား(International River)ပေါ်တွင် သက်ဆိုင်သော နိုင်ငံ များကဆည် များ၊ အပြိုင် အဆိုင် ဆောက်လုပ်လာကြသောအခါ ငြင်းဆည်များ၏အကျိုးသက်ရောက်မှုများ ကြောင့် စောစစ်နှစ်(Ecosystem) ရှေ နေသတ္တဝါများ(Aquatic animals) နိုက်ပိုးရေး(Agriculture) လူမှုးပွားရေး(Socio-economic) နှင့် သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင် (Natural environment) စသည်တို့အပေါ် ဒြိမ်းခြောက် မူးများမှာ တဖြည်းဖြည်းဆုံးရွားလာခဲ့သည်။ ဆည်တစ်ခု၏ နေ့စဉ်လုပ်ဆောင်ချက်သည်(၂၂)နာရီတွင် (၈) နာရီသာ ရေကို ပုံမှန်ထိန်းထားပြီး ကျန်(၁၆)နာရီက ရေကို ပုံမှန်လွယ်ပေးနေရသည်။ ရာသီဥတ္တပြားလုပ်များကြောင့် မှန်တိုင်းများ မကြာခဏ ဖြစ်ပေါ်ခြင်း၊ ဓားများ အဆက်မပြတ် လွန်ကဲစွာရွာသွန်းခြင်း စသည် အခြေ

အနေများတွင် ငါးဆည်များသည် ရေကိုနှေ့စဉ်(၁၆)နာရီထက် ပိုမို လွှဲပေးရလိုပဲပေါ်။ ထိုအခါး ရေကြီး ရေထဲ မူးများဖြစ်ပေါ်ခြင်း၊ ရေမျက်နှာဖြင့် ပဲပို့မသက်ဖြစ်ပေါ်ခြင်း (Fluctuation of water level) သည် သဘာဝ ကေးများကို ခံစားရပေလို့မည်။

ထိုသို့ ရေမျက်နှာပြင်အတက် အကျေများကြောင့် ဖြစ်ရေး ချောင်း ရေ များ အလွယ်တကူ ပြည့်လျှောက်ခြင်း၊ သစ်တော့သစ်ပင်များ မရှိပါက မြေပြီး မူးများ (Landslides)များ ဖြစ်ပေါ်ခြင်း နှင့် မြေတိက်စား ခံရမှု (Erosion) ဖြစ်ခြင်း၊ ကမ်းပါးတစ်လျှောက်ရှိ သီးနှံ စိုက်ခံးများ ငါးဥ၊ လိပ်သများရေ နောက်ပါသွားခြင်း၊ လူနေအိမ်များ ရေ လွမ်းနိုင်ခြင်း စသည် ရေဘေးဒုက္ခ များကို ရရှိပေလို့မည်။ ထိုအပြင် နောက်ဆက်တွဲ အနေဖြင့် နှစ်းမြေ အနယ်အနှစ်များ (Sedimentation process) ပို့ဆောင်မှု ကျေဆင်းလာ ခြင်း၊ ရေထဲတွင် အောက် ဆီဂျင် (Oxygen)ပါဝင်မှု လျှော့နည်းလာ ခြင်းနှင့် လွှာတ်စွားခိုင်းနေသော ရေများကို တားဆီးထားသော ဆည် များ (Dams blocking the free flowing water)ကြောင့် ရေနေ သတ္တဝါ များ၏ ပြောင်းခွဲနေထိုင်ခြင်း (Migration) ထိုကို အနောင့်အယုက်ဖြစ် လာပြီး ရေနေသတ္တဝါတို့၏ ပျိုးပွား

နိုင်မှုတို့ကို အချိန်ကာလကြောလာသည့်နှင့်အမှု ထိနိုက်လာနိုင်သည်။ ဥပမာ- မခေါင်မြေပေါ်တွင် ဆည်များ အလွန်အကျိုး တည်ဆောက်လာခြင်းတို့ကြောင့် တစ်နှစ်လျှင် ပါးပွားဖြစ်ပါးဖမ်းနိုင်မှု (၄၀%မှ၇၀%)အထိ ကျဆင်းလာသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ထိုအပြင် ရေကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ခြင်း (Transportation) ကိုလည်း ထိနိုက်လာနိုင်ပါသည်။ နေ့ရာသီတွင်လည်း ရေကို ထိန်းပေး ထုတ်ပေးနိုင်သော (Spongy function)သစ်တော့၊ သစ်ပင်များလျော့နည်းလာမှုနှင့် ရေဝေ ရေလဲစိုက်ခေါ်များ (Watershed plantations) အလုံအလောက်မရှိခြင်းတို့ကြောင့် ပြောတ်လပ်မှု ကျဆင်းမှုများကို ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သည်။

ထိုကြောင့် ဆည်များ တည်ဆောက်မည်ဆိုပါက ရေဝေရေးလုပ်ခံးများ အချိန်ပို့လုပောက်စွာ စိုက်ပျိုးသင့်ပါသည်။ ဒေသအလိုက် ရေလှိုအပ်မှုများ လျှင် ရေများကို ပိုမိုထုတ်ပေးနိုင်သော Broadleaf species များကိုစိုက်ပျိုးသင့်ပြီး ရေလှိုအပ်မှုနည်းလျှင် ရေများကိုစိုက်ပျိုးသော Conifer species များကို ရွေးချယ်စိုက်သင့်ပါသည်။ ဆည်ရေအတက်အကျား ရေကြီးရေထဲမှတိနှင့် ဆက်စပ်နေသော သစ်တော့သစ်ပင်များကိုလည်း ထိန်းသီမ်းထားရမည်။ သက်ဆိုင် ရာအာနများသည်လည်း ဆည်များတည်ဆောက်မည်ဆိုပါက ပထမဦးစွာပြည့်သူ များအပေါ် သက်ရောက်မည့် အကျိုးရလဒ်များကို အရင်စဉ်းစားသင့်ပါသည်။ ဌာနများသည် စီမံကိန်းလုပ်မည်ဆိုပါက ပြည့်သူလှုပို့တွင် ပွင့်လင်းမြင်သာမှု (Transparency) ရှိရမည်ဖြစ်ပြီး၊ ပြည့်သူတို့၏ သဘောထားအမှန်ကိုလည်း ကောက်ခံရလိုမည်။ ထိုနောက် ဒုတိယအဆင့်အနေဖြင့် ပတ်ဝန်းကျင် အကဲ ဖြတ်မှုအတွက် (EIA-Environmental Impact Assessment) လုပ်ရေး အကဲ ဖြတ်မှု (SIA-Social Impact Assessment) တို့ကို သေချာ တိကျွော လုပ်ဆောင် ရမည်။ ထိုမှုသာ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် ကောစနစ်ကို ဘယ်လောက်ထိနိုက်မလဲ၊ ဘယ်လောက်အတိုင်းအတာထိုး အကျိုးခံစားရရှိမည်၊ အကျိုးအမြတ်ရရှိမည်လ စသည် အကျိုးအပြစ်များကို သိရှိပေလို့မည်။ ပြီးမှ တတိယအနေဖြင့် ကဗျာပေါ် တွင်ရှိသော Hydropolicy အတိုင်း လိုက်နာဆောင်ရွက်သင့်ပေသည်။

ထိုကြောင့် ဆည်များတည်ဆောက်ခြင်း၏ အကျိုးရလဒ်များသည် ပြု ကမ်းပါး ခေါက်ကမ်းပါးနှင့် ငါးဆည်များ အနီးတစ်တိုက်ရှိပြည့်သူများနှင့် သက်ရှိ သတ္တဝါ ရေဟစနစ်၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်စသည်တို့အပေါ် တိုက်ရှိက်(သို့) သွယ် ပို့ပြီး ပတ်သက်ဆက်နွယ်မှု ရှိသောကြောင့် သေခာပို့ပြုအောင် စနစ်တကျ စီမံဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်ဟု ရေးသားအကြံပြုအပ်ပါသည်။

Australia နိုင်ငံ နယ်းဆောက်ဝေး ပြည်နယ်တွင် ပုန်တိုင်းအွွှေရာယ် လျှော့နည်းသွားပြုပြုသော်လည်း ရေထွေးပို့မှုများ ဆက်လက်ပြစ်ပေါ်လာနိုင်ပြုခြင်းသိပေးတို့၏ ပြုပြုမှု (၂၅-၂၁၁၁)

ကျမ်းမြေ

ဝသနှင့်ကာလ
နှလိုင်လမှာ
သယံမာတ

(One Shot Inventory)

ဘရိုးကောက်ပါ
တာဝန်ပေးလို့
တော်တော်သို့လေ
တို့တစ်တွေ
ခြေလျင်ခေါ်နှင့်ခဲ့ကြုံ
ခိုးတွေကသည်:
ခေါင်းရေးလုပ်သို့
တွဲလက်မှန်မှန်
ကျွဲ့ပြန်ရတာ
အခါခါထပ်
ရွှေ့ကာလမတတ်
ချောင်းကိုပါတယ်
တောင်ကိုကျော်ဖြတ်
တော်ထူထူပေး
အကျက်တွေထဲ
ခက်ခက်ခဲ့ခဲ့
မလျော့ခွဲသောက်
လျောက်မြှောက်ခဲ့ကြုံ
အနာဂတ်တော်ထွက်
မျိုးဆက်ပင်ငယ်
ထုတည်တန်းစား
တို့များသိမို့
ကြိုးစားလို့သာ
မှန်စွာကောက်ခဲ့ကြုံ
ခိုးတွေသည်:
ချွေးခွွဲခို့
သေးရှိခို့
မြင်ရာသည်မှ
“ကျွဲ့”တွေပြီကိုသိကြရှုံး
ရော်ကျိုးချက်
ဝမ်းမပျက်စေမို့
ရောက်အေးကို

မြတ်မျိုးငါးတဲ့ ဦးလိုင်ရှိယျေး

J U L Y

ပုံဌာ-ချမ်းသန်ဖွေး
(မြန်အောင်သစ်တော်)

နေ့စဉ်လို့သောက်
ဝါးကျော်တော်တို့
ချက်ချားအို့ဖြင့်။

တော်ခံနှုံးပေး
အပေါ်းခပြုပြု
နားမနော်အား
တစ်နှုံးသွားလာ
ကောက်လာတဲ့ဟရှင်း

ရေးသွင်းရှုံး
နံနက်သွား
မျှစ်မပါမပြီး
တော်ထွင်းသီးနှံ
ဟင်းလုပ်ပြန်တာ
မှန်မှန်စားသည့်
ဝါးပို့ရောကို
နေ့တိုင်းလို့။

ညျည်ရောက်လည်း
သားရှုံးရွှေ့နှုန်း
ကျော်ခိုးသံနှင့်
ညျည်သောသော
တဝါးဝေါးလျင်
သွေ့သွင်းစီးအေး
ချောင်းရောကျွဲသာ
အမျှင်သုမား ထို့စေရာ။

ခြော်...မည်သို့ဆိုစေ
တို့တစ်တွေသည်
ချောင်းရောကျွဲပြတ်း၊
ခြောင်းတွေပတ်လျက်
တောင်တော်တောင်ဆင်း

မိုးမင်းရွာစေ
ညည်းမနော်
စွဲတွေမြှုလျက်
တွဲလက်ခိုင်မာ
တို့၏တာဝန်
ကျော်ထမ်းတော့
ဝမ်းရော့အင်းအင်းထရှိုး
(One Shot Inventory)

အောင်ပြင်ပြီးမို့
ဌာန်သို့လေ
ပြန်လာနောလည်း
စိတ်ထဲမှာမို့
သွေ့နှုံးတာကြောင့်
နှစ်တောင်ဆယ့်ပါး
“မှလိုင်”အားလေ
ခိုးတွေရွာတိုင်း
အတိတ်လိုင်းထဲ
သတိရနေစေယ်
ရွှေလိုင်ရပ်း။

ကျွဲ့တော်တို့အားလုံး ညီညွှတ်မှ
ခိုင်ကွဲ့ဘို့ ကယ်တင်နိုင်မယ်။

ပြည်ထောင်စုနှင့် ဦးဝင်းထွန်း ပြန်ဟန်ပို့ဆောင်ရွက်ခဲ့သူများအား သန်းစင်လေ့လာခြင်းနှင့် နိုင်ငံအတွင်း အလုပ်ရှင်သွေးဇွာပွဲ အသေးအနာဂတ် အဖွင့်အမှာစကားပြောကြားခြင်း (၆-၈-၂၀၁၅)

ပတ်ဝန်ကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် သစ်တောင်ရေးရာဝန်ကြီးဌာနပါ အဖျို့သားသက္ကတေသနအနွေးကျင်ရှင်ရာစိမ်းနှင့်မြေကော်မတီရောင်းသို့ပြည်သူများအတွက် အလုပ်ငွေး ပေးအပ်ပွဲ အသေးအနာဂျင်ပြင်း ပုဂ္ဂိုလ်တော်ပုံ (၁၂-၈-၂၀၁၅)

ဒုတိယဝန်ကြီး ဦးအောင်မြင်ဟန် ဘိကလေးမြို့နယ်၊ ပြင်ဒရမ်ကြီးရိုင်းအတွင်း ထော်ပိုင်ကျော်ဗုံးအုပ်စု၊ အော်ချုပ်သာယာကျော်ဗုံးအုပ်စု၊ ကျောက်ဒေသန ပြည်သူရုံနှင့်တွေ့ဗုံးက ကျောက်ဒေသဖြူရေးရုံး၊ သဘာဝဘေးအွဲရုံးကြိုတ်ကော်မှုရေးတိုင်း ပတ်သက်၍ ဆွဲနေ့မှာကြောစဉ်။ (၇-၈-၂၀၁၅)

ဒုတိယဝန်ကြီး ဦးအောင်မြင်ဟန် REDD+ စုနင်းများဆောင်ရွက်ရာတွင် ကျော်ဗုံးနှင့် အတွက်ရှုံးနေ့နွေးပဲ အော်အနားတွင် အဖွင့်အမှာစကားပြုကြောစဉ်။ (၂၆-၉-၂၀၁၅)

ဒုတိယဝန်ကြီး ဦးအောင်မြင်ဟန် ပြည်သူ့သမ္မတဒေသာက်အကျဉ်းချုပ် လုပ်ငန်းအဲ အစည်းအဝေးတွင် အဖွင့်အမှာစကားပြုကြောစဉ်။ (၂၆-၉-၂၀၁၅)

ဒုတိယဝါကြီး ဦးအောင်မောင် ကချင်ပြည်နယ်
အင်းတော်ကြီးကုန်ငွေ၊
လီဝါအင်းနယ်ပြုအဆိုပြုသတ်မှတ်နိုင်ငော်
ပြည်နယ်အဆင့်အလုပ်ရုံးနွေးဖွဲ့စွဲ
အမှာစကားပြောကြားစဉ်။ (၂၀-၁-၂၀၁၅)

ပတ်ဝန်ကျင်ထုန်းမီးရေးနှင့် သစ်ကောဏးရာဝန်ကြီးဌာန အပြည်းတော်းဝန် ဦးအောင်မောင်ရှင် ပြန်မနိုင်းအပူပိုင်းအသေးစိတ်မှုပို့အပေါ် ရာသိုက်ပြုပြုနေခြင်းကြောင့် ဖုန်းနှင့်ခြေများအား ကိုင်တွယ်ပြောရှင်းခြင်း လုပ်ငန်းစီးပွားရေးဝန်ကြီးဌာန အလုပ်ရုံးနွေးဖွဲ့စွဲ
အမှာစကားပြောကြားစဉ်။ (၂၀-၁-၂၀၁၅)

ပတ်ဝန်ကျင်ထုန်းမီးရေးနှင့် သစ်ကောဏးရာဝန်ကြီးဌာန
သစ်ကော်းစီးဌာနနှင့် တရာ်သီပုံအကော်ဒါ စောင်းဆောင်ရွက်မှုအဖြစ် သစ်ကော်
သုတေသနနှင့် Renovation Plan စောင်းခြင်း အပ်အစား
ကို သစ်ကော်သုတေသနနှင့် (ရေစား) တွင် ကျင်းပဲ့ဖာ
သစ်ကော်းစီးဌာန ဤနှုန်းရေးမှုပါ၏ ဒေါက်တာညီညာကို နှင့်
တရာ်သီပုံအကော်ဒါ ဒုတိယဝါကြီး ဦးသော် Dr. Yaping
ZHANG နှင့်အဖွဲ့မှု တက်ငောက်ဖွင့်လုပ်ခြင်း အပ်အစား
(၂၂-၁-၂၀၁၅)

သင်းခွေချုပ် (Pangolin)

Order (မြို့စင်)

Pholidota

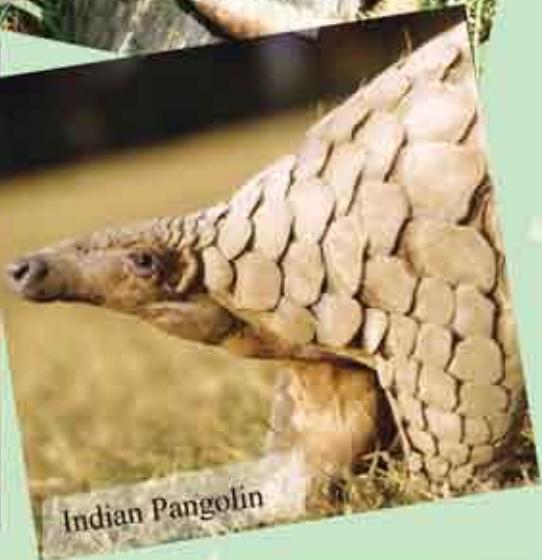
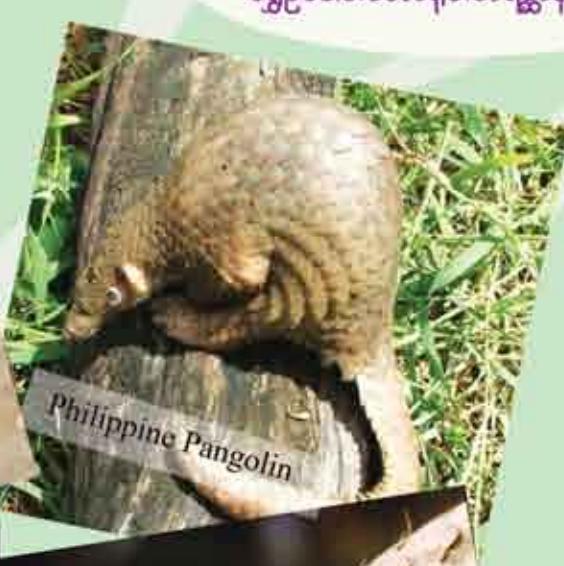
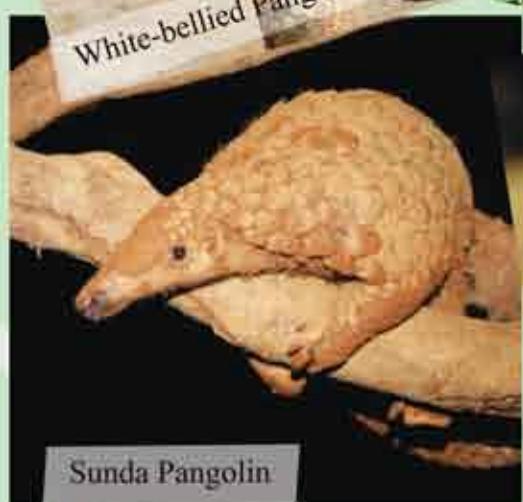
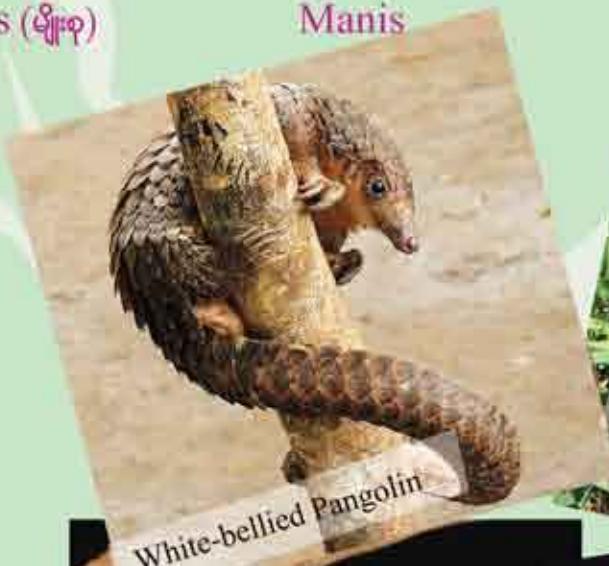
Family (မြို့စင်း)

Manidae

Genus (မြို့စု)

Manis

မောင်ဝင်း ဦးစီးအရာရှိ
ကျော်ခေါင်းတော်ရှင်းတို့ရွှေ့နော်ပူးပဲတော်

Black-bellied Pangolin

Giant Ground Pangolin

Temminck's Ground Pangolin

ဘုမ်းသက်တမ်းကေလ ရေးနှစ်သိန်းပေါင်း (၆၀)ခန့်မှစ၍ ကမ္ဘာပေါ်တွင် သင်းခွေချုပ်ပျိုးစီတဲ့များ ရှင်သနပေါက်ပွား နေထိုင် ကျက်စား ခဲ့ကြပါသည်။ ယင့်အချိန်တွင် ကမ္ဘာပေါ်၌ အရာ(၁၇)နိုင်ငံတွင် ရှင်သန ကျက်စားသော အာရာသင်းခွေချုပ်ပျိုးစီတဲ့(၄)ပျိုးနှင့် အာဖရိက(၃၁)နိုင်ငံတွင် ရှင်သနကျက်စားသော အာဖရိက သင်းခွေချုပ်ပျိုးစီတဲ့(၄)ပျိုး စုစုပေါင်း (၈)ပျိုး ရှင်သနကျက်စားလျက်ရှုပါသည်။ ငြင်းတို့မှာ

- Chinese Pangolin *Manis pentadactyla*

- Sunda Pangolin *Manis javanica*

Chinese Pangolin

Indian Pangolin	<i>Manis crassicaudata</i>
Philippine Pangolin	<i>Manis culionensis</i>
White-bellied Pangolin	<i>Manis tricuspidis</i>
Black-bellied Pangolin	<i>Manis tetradactyla</i>
White-bellied Pangolin	<i>Manis tricuspidis</i>
Temminck's Ground Pangolin	<i>Manis temminckii</i>
Giant Ground Pangolin	<i>Manis gigantea</i> തിണ്ടിയൻ

မြန်မာနိုင်ငံတွင်မူ မလေးသင်းခွေ့ချုပ် (Sunda Pangolin-Manis javanica) နှင့် တရာတ်သင်းခွေ့ချုပ် (Chinese Pangolin - Manis pentadactyla) ဟူ၍ မျိုးစိတ်(၂) မျိုးရှုပါသည်။ သင်းခွေ့ချုပ်များမှာ အထူးသဖြင့် ခြေနှင့်ပုံချက် ဆိတ်တိုက် စားသုံးသည့် အကြေးခွဲပါရှိသော နှီးတိုက်သတ္တဝါ တစ်မျိုး ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းတို့၏ ခန္ဓာကိုယ်ပေါ်နှင့် အကြေးခွဲများပေါ်တွင် ဦးချိကုသို့ မာကြော၍ အစောင်းများပါရှိသော အကြေးခွဲတစ်မျိုးရှိပြီး အပုဂ္ဂိုင်းဒေသများပြစ်သည့် အာဖရိ ကတိုက်၊ အာရှုတိုက်တို့တွင်သာ တွေ့ရှုပါသည်။ သင်းခွေ့ချုပ် (Pangolin)ဟူသော ဝါဘာရုကားမှာ မလေးဘာသာစကားဖြစ်ပြီး "တစ်စုတစ်ခု လိမ့်နေသည်" ဟု အမို့ပြုယ်ရပါသည်။

ထူးမြားသည့် ခန္ဓာတိယြင်ဝ သွင်ပြင်လက္ခဏာများ
(External Features)

သင်းခွေချပ်များသည် နှိုတိက်သတ္တဝါ အမြဲးအစားတွင် ပါဝင်ပြီး ၁၉၅၇ ခုပြားအိုင်းပဲသဏ္ဌာန်ရှိသည် အကြေးခွဲများပြင် ခန္ဓာကိုယ်ကို ဖူးအုပ်ထားပါသည်။ မွေးများပြီးစ သင်းခွေချပ်ပယ်လေးများ၏ အကြေးခွဲများ နှုန်းပျော်ပေါ်ပြီး အဆယ်ရောက်လာမှုသာ မာကြောလာကာ အကြေးခွဲများ၏ အပေါ် တွင်လည်း ဦးချိတဲ့သို့ မာကြောသော အစောင်းများပါသည် အကြေးခွဲများ ပေါ်ပေါက်လာပါသည်။ ထိုအပြင် လုပ်းလက်သည်း၊ ခြေသည်းများကဲသို့ ရှုံးခြေနှင့် နောက်ခြေတို့တွင် ခြေသည်းများလည်း ပေါ်ပေါက်လာပါသည်။ သင်းခွေချပ်များ၏ အကြေးခွဲများသည် ထင်ရှုမီးပဲသဏ္ဌာန်ကဲသို့ ခန္ဓာကိုယ်ပေါ်တွင် တည်နှုန်းနေသည် အတွက် အန္တရာယ် တစ်စုံတစ်ရာနှင့်တွေ့ရှိပါက ခန္ဓာကိုယ်ကို ဘေးလုံးပဲသဏ္ဌာန် သို့ ပြောင်းလြည်းပြင် အကြေးခွဲများသည် ထပ်သွားကာ သချုပ်ကာကိုယ်ထည်ကဲသို့ ဖြစ်သွားပြီး ယင်းတို့အဖြေးသည်လည်း ခန္ဓာကိုယ်ကို ရှစ်ပတ်ဖူးအုပ်ကာ ပြင်ပ အန္တရာယ်ကို ကာကွယ်ပြီးသား ဖြစ်သွားပါသည်။ သင်းခွေချပ်၏ ရှုံးခြေထောက်တွင်ရှိသော လက်သည်းသည် ရှည်လျားပြီး ကောက်ဇူးနေသဖြင့် လစ်းလျှောက်သည့်အပါ ရှုံးခြေဆပါးကို အကာအကွယ်ပေးထားပါသည်။ သင်းခွေချပ်များသည် အန္တရာယ်နှင့်ကြံ့တွေ့ရပါက ယင်းတို့၏ စံအိုအနီးတစ်စိုက်တွင် အဆိပ်ပါပြီး အန္တာ ဆိုးသော အက်စစ်တစ်မီးကို ထုတ်လွှတ်နိုင်သော ဂလင်း (Glands) ပါရှိပါသည်။ ယင်းသည် အမြတ်စုံထုတ်လွှတ်နိုင်ခြင်းမရှိပေး။တို့သော ရှုံးခြေနှင့်နောက်ခြေတို့တွင် ထက်သော ခြေသည်းလက်သည်းများ ပါရှိသဖြင့် ယင်းတို့ကို အသုပြ၍ တွင်းထားခြင်း၊ ခြတောင်ပို့များကို ဖြေဖျက်ခြင်းနှင့် အပေါ်သို့ တက်

အမှုအကျင့်/ပြဿနာတိုင်ပုံ (Behaviours)

သင်းခွေချပ်များသည် လူတွင် ကျက်စားသော သတ္တဝါများဖြစ်
ကြပါသည်။ ထူးခြားသော အာရုံခဲ့စား
မူနှင့် အနှစ်အာရုံကိုအထုပြ၍ ယင်း
တို့၏အစာဖြစ်သော အင်းဆက်ပိုးများ
များကို ရှာဖွေစားသောက်တတ်ပါ
သည်။ Chinese Pangolin နှင့်
Temminck's Ground Pangolin
မြို့စိတ် ဂျီးသည် နေအချက်တွင် မြေ
အောက်ရှိတွင်များအတွင်း ဒီပိုင်က်
ကြပါသည်။တွင်းအောင်း သင်းခွေချပ်
များမှာ မြေအောက် ၃.၅ မီတာ
အနက်အထိ ဥပမာဏလိုက်ခေါင်းများ
တူး၍ နေထိုင်လေ့ရှိပြီး ရေဘိုက္ခမ်း
ကျင်စွာ ကူးခတ်နိုင်ပါသည်။ White-
bellied Pangolin, Sunda Pangolin
အပါအဝင် အားခြားသော မြို့စိတ်များ
မှာ သစ်ပင်များရှိ သစ်ခေါင်များ အ
တွင်း ဒီပိုင်က်လေ့ရှိပါသည်။

ଓৰো:ওৰো (Food)

သင်းခွေချုပ်များသည် သွားများမပါရှိသော်လည်း အစားအစာများကို ကြေညာတ်အောင် ဝါးစားနိုင်စွမ်းရှိပါသည်။ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိတ်အုပ်နှင့် ခြတောင်ပို့များကို ယင်းတို့၏ ရွှေလက်

တွင် ရှိသော စွမ်းအေးအပြည့်ရှိသည့် ချွဲနှစ်ထက်ပြတ်ရှေသော လက်သည်များဖြင့် တူးဆွဲ၍ ယင်းတိုင် ရှည်လျားသော လျာကို ထိုးသွင်းပြီးစေးကောင်သော တံတွေးကို အသုံးပြုကာ အစာကို ရှာဖွေစားသောက်တတ်ပါသည်။ အချို့သောအပင် နေ့ သင်းခွေချုပ်များမီးပိတ်များသည် ယင်းတို့၏အမြို့ဖြင့် သစ်ကိုင်တွင် ရှစ်ပတ်၍ သစ်ခေါက်များ အောက်တွင် နေ ထိုင်သော အင်းဆက်ပိုးမွားများကို ရှာဖွေ စားသောက်တတ်ပါသည်။

မျိုးမှုးမြင်း (Reproduction)

သင်းခွေချုပ်များမှာ သားပေါက်များသို့နှစ်ရက်ပေါင်း (၁၂၀ မှ ၁၅၀) ထိုကြာမြင့်တတ်၍ အာဖရိကတိုက်ရှိ သင်းခွေချုပ်များ တစ်ကြိမ်သားပေါက်လျှင် တစ်ကောင်သားပေါက်များပါသည်။ သို့ရှာတွင် အာရုံရှုတွင် အာရုံရှုတို့ကို သင်းခွေချုပ်များမှာ တစ်ကြိမ်သားပေါက်လျှင် တစ်ကောင်မှ သုံးကောင်အထိပေါက်များတတ်ပါသည်။ မွေးကင်းစ အကောင်ပေါက်ငယ်လေးများမှာ ၈၀ ရရှိ မှ ၄၃၀ ရရှိ (သို့မဟုတ်) ၃ အောင်စ မှ ၁၈ အောင်စ အထိပေါက်များတတ်ပါသည်။ မွေးကင်းစ အကောင်ပေါက်ငယ်လေးများသည် မိခင်၏အမြို့ပေါ်တွင် တွယ်ဖက်၍ မိခင်သွားသည့်နောက်သို့ လိုက်ပါတတ်ပါသည်။ နှစ်ပတ်မှ လျေားပတ်သားအရွယ် အကောင်ပေါက်ငယ်လေးများသည် မိခင်အစာရှာတွက်သည့်အခါ အသိကိုအတွင်း ကျန်နေလေ့ရှိပြီး သုံးလသားအရွယ်သို့ရောက်သောအခါမှုသာ မိခင်သားငယ်များကို နှိမ်ပြုတတ်ပါသည်။ (၂) နှစ်သားအရွယ်သို့ ရောက်ရှုမှုသာ မျိုးမှုးရန် အဆင်သင့်ဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရှုရပါသည်။

ခြားမြောက်မှု / အွှေရာယ်ကျရောက်မှု (Threats)

သင်းခွေချုပ်များကို အသားစားရန်အတွက် အာဖရိကတိုက်ရှိ နှင့်အသားဟူ၍ လူသိများပါသည်။ သင်းခွေချုပ်၏အသားများ နှုံးညွှေသပြင့် မိမိအသားအပြစ် တရှတ်လွှဲမျိုးများ ကြိုက်နှစ်သက်လေ့ရှိသည့်အပြင် အချို့သော တရှတ်လွှဲမျိုးများသည် သင်းခွေချုပ်၏ အကြောင်းခွဲကို တရှတ်တိုင်းရင်းဆေးများ ဖော်စေရာတွင် အသုံးပြုကြပြီး ရောဂါအမြို့မျိုးကို ပျောက်ကိုကြောင်း လက်ခံယူကြပ်ကြပါသည်။ သင်းခွေချုပ်အရေးခွဲကို ဟောင်ကောင်တွင် လက်ခွဲခိုက်တို့ကို ရှာဖိန်း၊ ခါးပတ်အစိုးရာသာ သားရေ(Leather)ပစ္စည်းအမြို့မျိုးအဖြစ် ထုတ်လုပ်သုံးခွဲကြပါသည်။

The International Union for Conservation of Nature -IUCN ၏ ၂၀၁၄ ခုနှစ် စာရင်းသား၊ ကိန်းကဏ္ဍအချက်အလက်များအရ ကျွဲ့ပေါ်ရှိ သင်းခွေချုပ်

မျိုးစိတ် ၈ မျိုးစေလုံးမှာ နိုင်ငံပြတ်ကျော် တရားမဝင် ကူးသန်းရောင်းဝယ် မျိုးသုဉ်းရန်အတွက်အဓိကပြဿနာဖြစ်ပြီး လွန်ခဲ့သော ၁၀ ရှုနှစ်တစ်ခုအတွင်း တရှတ်နိုင်ငံသို့ သင်းခွေချုပ်ကောင်ရေး တစ်သန်းကျော်ကို တရားမဝင်ပို့ဆောင် ကူးသန်းရောင်းဝယ်မှုများကို ထိန်းချုပ်အသားနှင့် အကြောင်းခွဲများကို ကောင်းစွာ မျိုးခွဲခြားနိုင်သော ကျမ်းကျင်ပညာရှင်များ မရှိသေးခြင်းနှင့် မည်သည့် သင်းခွေချုပ်ကျက်စားသည် နိုင်ငံများကမူ နိုင်ငံအတွင်း လက်ရှုပုံးနှုံးကျင်းမှု သော သင်းခွေချုပ်ကောင်ရေးရုံး တိကျွဲ့ဘွဲ့ဆင်လေလာနိုင် ခြင်းမန္တသားခြင်းသည် အဓိကအခက်အခဲများဖြစ်နေပါသည်။

ထိန်းသိမ်းထားရှုမှု (Conservation Status)

ကျွဲ့ပေါ်တွင် သစ်တော့များပြန်းတီးလာခြင်း၊ သင်းခွေချုပ်များကို အလွန်အကျိုးထုတ်ယူ သုံးခွဲလာခြင်းများ ကြောင့် သင်းခွေချုပ်မျိုးစိတ် ၈ မျိုးစေလုံးမှာ အရေအတွက် သိသာစွာ ကျဆင်းလျက်ရှိပါသည်။ လန်ဒန်မြို့၊ အခြို့က် Zoological Society of London မှ ၂၀၀၀ ခုနှစ် နိုဝင်းကာလစာရင်း ထုတ်ပြန်ချက်အရ မျိုးနိုးခြေဆိုင်ရာ မျိုးသုဉ်းရန် အန္တရာယ်ရှိသော နှုတိက်သတ္တဝါစာရင်းတွင် ဖော်ပြထုတ်ပြန်ထားပါသည်။ The International Union for Conservation of Nature -IUCN အဖွဲ့မြို့း၏ ၂၀၁၄ခုနှစ် ထုတ်ပြန်ချက်အရ အာရုံမျိုးစိတ် (၄)မျိုးထဲမှ Chinese Pangolin နှင့် Sunda Pangolinမျိုးစိတ် (၂)မျိုးကို မျိုးသုဉ်းလုန်းပါး အန္တရာယ်ရှိသော မျိုးစိတ် (Critically Endangered)၊ Indian Pangolin နှင့် Philippine Pangolin မျိုးစိတ် (၂)မျိုးကို မျိုးသုဉ်းရန် အန္တရာယ်ရှိသောမျိုးစိတ် (Endangered) အာဖရိကမြိုးစိတ် (၄)မျိုးစလုံးကို မျိုးသုဉ်းရန်အန္တရာယ်ကျရောက်နိုင်သောမျိုးစိတ် (Vulnerable) များ အဖြစ် သတ်မှတ်ခဲ့ပါသည်။

သင်းခွေချုပ်များနှင့် CITES

မျိုးဆက်ပျက်သုဉ်းလုပ် တော့ရိုင်းတိရှေ့သွာ့နှင့် သစ်ပင်ပန်းမန်များ နိုင်ငံတကာကုန်သွယ်မှုဆိုင်ရာ ကွန်ပင်းရှင်း၊ Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora - CITES ၏ ၁၉၇၅ ခုနှစ်၊ ၄၉လိုင်လ(၁)ရက်နေ့၏ အမေရိကန်နိုင်ငံ ဝါရှင်တန်ခိုးတိုင်းတွင် ကျင်းပသော ပထမအကြိမ်မြောက် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ ညီလာခံတွင် အာဖရိကမြိုးစိတ် Manis temminckii အား CITES နောက်ဆက်တွဲ(၁) စာရင်းတွင် လည်းကောင်း၊ အာရုံမျိုးစိတ်(၄)မျိုးဖြစ်သော Manis crassicaudata၊ Manis javanica၊ Manic culionensis၊ Manic pentadactyla တို့အား နောက်ဆက်တွဲ(၂)တွင်လည်းကောင်း ထည့်သွင်းသတ်မှတ်ခဲ့ပြီး မျိုး

သုတေသနအန္တရာယ်ကျရောက်နေသော မြို့မီးပါတ်များအား နိုင်ငံတကာ စီးပွားပြို အလွန်အကျိုး ကူးသန်းရောင်းဝယ်ခြင်းမှ တားသီးရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြပါသည်။ CITES ၏ ၁၉၉၂ ခုနှစ်တွင် ကျင်းပသော (၈)ကြိမ်မြောက် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ အစဉ်း အဝေးတွင် ယခင် နောက်ဆက်တွေ(၁)တွင် သတ်မှတ်ခဲ့သော အာဖရိကမြို့မီးပါတ်(၈)မြို့မီးတို့အား နောက်ဆက်တွေ(၂)သို့ ပြောင်းလဲထည့်သွင်း သတ်မှတ်ခဲ့ပါသည်။

သင်းခွေချုပ်ကျက်စာသည်အေားလိုင်ရာ ပထမအကြိမ် အစဉ်းအဝေး

(First Pangolin Range States Meeting)

CITES နောက်ဆက်တွေ(၂)တွင် ထည့်သွင်းသတ် မှတ်ထားသော အာရှနှင့် အာဖရိက သင်းခွေချုပ်မြို့မီးပါတ် (၈)မြို့မီးအား အလွန်အကျိုးထုတ်ယူသုံးဖွံ့ဖြိုး နိုင်ငံဖြတ်ကျော် တရားမဝင်ကူးသန်းရောင်းဝယ်ခြင်းနှင့် ငါးပို့တို့၏နေရာင်းဒေသများ တဖြည့်းဖြည့်းပြုနိုင်းများကြောင့် တောင်အာဖရိကမြိုင်ငံတွင် ၂၀၁၆ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၂၄ ရက်နေ့မှ အောက်တိုဘာလ ၅ ရက်နေ့အထိ ကျင်းပပြုလုပ်မည့် CITES အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ ၁၃ ကြိမ်မြောက် အစဉ်းအဝေးတွင် နောက်ဆက်တွေ အဆင့်(၁)သို့ တို့မြှင့် သင့်/မသင့် ဆွေးနွေးဆုံးဖြတ်ရန်နှင့် သင်းခွေချုပ်ထိန်းသိမ်းရေးလုပ်ငန်း ပီးမံချက်တစ်ခု ရေးဆွဲရန် ရည်ရွယ်၍ ပိုက်နမ်နိုင်ငံ၊ ဂါနန်းမြို့တွင် ၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ ဧန်လ(၂၄)ရက်နေ့မှ (၂၆)ရက်နေ့အထိ သင်းခွေချုပ်များ ကျက်စားသည် အေားလုံးဆိုင်ရာ ပထမအကြိမ်အစဉ်းအဝေးကို အာရှ(၁၁)နိုင်ငံနှင့် အာရှ(၁၃)နိုင်ငံမှ ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် ထိန်းသိမ်းရေး INGOs များပူးပေါင်းရှု ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။

ဆွေးနွေးဆုံးဖြတ်ချက်များအရ မြို့သုတေသနးလုန်းပါး အန္တရာယ်ရှိနေသော ကမ္ဘာပေါ်ရှိ သင်းခွေချုပ်မြို့မီး စလိုးအား CITES နောက်ဆက်တွေအဆင့်(၁)သို့ တို့မြှင့်သတ်မှတ်ပြီး ဝေဟန်နှင့်ခုံအတွင်းရှိ မြို့မီးပါတ်တစ်ခု မြို့မီးမသုတေသနးစေရန်အတွက် နိုင်ငံတကာအစိုးရအဖွဲ့အစဉ်းများ၊ အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစဉ်းများက ထိန်းသိမ်းရေးလုပ်ငန်းများတို့ အရှိန်အဟုန်မြှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်သကဲ့သို့ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း ရှင်သနကျက်စားလှယ် နှိုးသော သင်းခွေချုပ်မြို့မီးပါတ်(၂)မြို့မီးကိုလည်း မြန်မာနိုင်ငံသားအားလုံးက အမြိုးသားရေးအသိပိတ်ဓာတ်ဖြင့် ပူးပေါင်းပါဝင် ထိန်းသိမ်းကာကွယ်သွားသင့်ပါကြောင်း တင်ပြုလိုက်ရပါသည်။

မြန်ပြည်နယ် ပေါင်မြို့မီး ဒင်းကျိုက်မြို့နယ် ကျေးဇူးအချို့တွင် ပြုဂုဏ်လုပ် ရက်နေ့ နံနက်ပိုင်းတွင် မြို့သည်းထင်စွာ ရွာသွန်းမှုကြောင့် ဒင်းကျိုက်တောင်ကြောပေါ်မှ တောင်ကျရေများတာဟန်ထုံးစီးအင်းလာပြီး ဒင်းကျိုက်မြို့၊ အနိမ့်ပိုင်း လူနေရပ်ကွက်များ၊ ကျေးဇူးအချို့နယ် ရန်ကုန်၊ မော်လမြိုင် အဝေးပြေး ကားလမ်းမတို့ပေါ်တွင် ရေလွှမ်းမိုးမှုများဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည်။ ရေလွှမ်းမိုးမှုကြောင့် အဝေးပြေး ကားလမ်းမပေါ်တွင် ယာဉ်အသွားအလာများ အော်ရပ်ဆိုင်းသွားခဲ့သည်။

(၂၀၁၅)ရက် ချင်းပြည်နယ်တွင် မြို့ကြီးပြီး တောင်ပေါ်ရေကန် ကျို့ပေါက်ခြင်း ကြောင့် တွန်းမြှုံးနှင့် ဟားခါးလေးကျေးဇူး(သို့) တိုးခို့နောက်ဆက်တွေအတွင်းများက ထိန်းသိမ်းရေး ၂ ပေ ခန့်ထိ ဖုံးသွားခဲ့ခြင်း။

ଦୂର୍ବଳ କ୍ଷମିତା କୁଣ୍ଡଳ ପାଇଁ ଆଶୀର୍ବାଦ ଦେଇଲାଏନ୍ତିରେ କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା

(၈)နာရီတွင် ယန်ကျို့ကျေးဇားအပ်စဉ် ဝစ်တောင်းကျေးဇားကဲ ပါသည်။ ကျေးဇား ဥက္ကဋ္ဌ ဦးစိုင်းမွေနှင့်အဖွဲ့က ကြံ့ဆိုကြပါသည်။ ယန်ကျို့ကျေးဇားအပ်စဉ်တွင် ကျေးဇားပေါင်း(၁၃)ချာပါရှိပြီး ရှမ်းလူများ၊ ဓမ္မဘာသာဝင်များသာ နေထိုင်ကြပါသည်။ အိမ်များမှာ ခြေတံရည်အုပ်ကြတ်မိုးထားပြီး ရွာ၏လမ်းတစ်ဖက်ခြေးတွင် နိုရာနတ်ကွန်းကိုတွေ့ရပါသည်။ ထိုနတ်ကွန်းအနီးတွင် ဒေသခံအာရုံ အဖွဲ့ပိုင် သစ်တေားဆိုင်းဘုတ်ကိုတွေ့ရပါသည်။ ထိုနတ်ကွန်းအနီးတွင် ဒေသခံအာရုံ အဖွဲ့ပိုင်များ၊ မှန်ကူသီးပိုင်များနှင့် ဝည်ရှင်းပိုင်များကို တွေ့ရပါသည်။ ရွာအနီးရှိ လမ်းဘေးတွင်မူ စာရေးသူ တစ်ရပ်ခန့်ပြင်းသော ရေအားပုတ်ပိုင်များကို တွေ့ရာ အမှတ်တရ ရုတ်တမ်းတင်ခဲ့ပါသည်။ ရေအားပုတ်ပိုင်မှာ ပြည်ပမှ ဝင်ရောက်လာ သော အပေါ်မျိုးစိတ်ဖြစ်ပြီး ထိုအပေါ်၏ အစေ့များသည် မြစ်၊ ဧရား၊ တစ်လျှောက် နှင့် ထိုမှတ်ဆင့် လယ်ကွင်းများအတွင်း ဝင်ရောက်ကာ ပါးအထွက်နှင့်များကို ထိခိုက်ပေါ်ပါသည်။ ဝစ်တောင်းကျေးဇားမှာ ဝစ်တောင်းဟွေနှင့် ဝစ်တောင်းနှင့် နှစ်ရွာပေါင်းပါဝင်ပါသည်။ ရွာမှာ ကားလမ်းဘေးတွင်တည်ရှိပြီး ထိုရွာတွင် အိမ် ထောင်စု(၂၀)အိမ် နှင့် လူဦးရေစွာပေါင်း(၄၂၆)ဦး ရှိပါသည်။ အိမ်ထောင်စုတိုင်းလယ်ပိုင်ဆိုင်ကြပြီး တရုတ်နိုင်ငံမှ ရောင်းချေသော တစ်ကေ (၂၀)တင်းထွက်သည့် ရှမ်းဆန်(၂၀၃)၊ ဆန်ကြမ်း(စိန်)အပြင် ဆင်းရွေလိုက် စိုက်ပိုးကြပါသည်။ တောင် ယာစိုက်ပိုးခြင်းမရှိဘ အချို့သော ငယ်ရွယ်သူများမှာ ဂိုင်းလားနှင့် တာချိလို ဖြူဗျားတွင် ပန်းခဲ့နှင့် အခြားကျေပန်းအလုပ်များကို သွားရောက်လုပ်ကိုင်ကြ ကြောင်း သိရပါသည်။

အခြားဝင်ငွေရရှိသောလုပ်ငန်းမှာ ပုဂ္ဂတ်လုပ်ငန်းဖြစ်ပြီး မိုင်းခတ်တောင်ကြေး၊ ကျိုင်းတဲ့ တာချိထိတိမြို့များသို့ တင်ပို့ရောင်းချကြောင်းပြောပြုပါသည်။ ထူးခြားသည်မှာ ဤရွာတွင် တစ်ရွာလုံး လက်တွန်းလယ်တွန်စက်၊ ဆိုင်ကယ်နှင့် ဖုန်းများအိမ်တိုင်းတွင်ရှုခြင်းပင်။ ထိုအပြင် ဤရွာတို့တော်ဘွားခေတ်တတည်းက တည်ထားသပ်၏ ယခုခုစိန္တ် နှစ် (၂၀၀)နီးပါးရှိပြုပြစ်ပါသည်။ ယခုရွာတွင်လည်း အရက် ချက်ခြင်းနှင့် မူးယစ်ဆေးဝါးသုံးစွဲခြင်းကို ရွှေ့ကျဉ်းကြောင်းသိပါသည်။ ရှုစ်းလုမြို့များသည် အမြိုးသားဝတ်စုံမှာ ပင်နီရောင်အပေါ်အကျိုးနှင့် ရှုံးတောင်းသိကို ဝတ်ဆင်ကြပါသည်။ အမြိုးသီးများမှာ ရင်ဖိုးအကျိုးအလိုက် ပန်းရောင်ကို ဝတ်ဆင်ကြပါသည်။ ခေါင်းတွင် အဝါရောင်၊ ပန်းရောင်ခေါင်းပေါင်းများ ပါရှိပါသည်။ ဝမ်းတောင်ကျေးရွာတွင် ဒေသခံအစုအဖွဲ့ပိုင် သစ်တော်က (၄၂၀)ရီးပြီး ၂၀၀၀ ဧကနှင့်တွင် တည်ထောင်ခဲ့ကြောင်း၊ အပေတော်တွင်ပါဝင်ပြီး မူလက တော်ယာမြေများဖြစ်ကာ အသုံးပြုသူလူဦးရေ စုစုပေါင်း(၅၆)ယောက်နှင့်ကြောင်း မူလက

သစ်ချေ သစ်အယ် သစ်ယာပင်များ ရှိ
ကြောင်း၊ နောက်မှ မဲဖလီ(၁၀)ကေ ကို
ထပ်မံ စိုက်ပျိုးထားကြောင်း ပြောပြ
ကြပါသည်။ အစွဲအဖွဲ့ပိုင်တော့မှ အိမ်
ဆောက်လုပ်ရန်သာ ထုတ်ယူသုံးစွဲနိုင်
ပြီးဖြစ်ကြောင်း ရှင်းပြပါသည်။ ထို့အ
ပြင် ကျော်ဗျာသုံးထင်း၊ တိုင်း မျှော်ဗျာ
ကို တစ်နှစ်တစ်ခါ့ခုတ်ပြီး ခွဲဝေသုံးစွဲ
ကြရကြောင်း သစ်ချေပင် ထင်း တစ်လီ
လျှင်(၃၀၀၀၀)ကျော်ရှိကြောင်း ရှင်းပြ
ပါသည်။ မဲဖလီပင်ကေ (၁၀၀) ကို
၁၉၉၆ ခုနှစ်က စိုတ်ထားပါကြောင်း
နှင့် ရွားပိုင်တော့အပြို မဲဖလီပင်ကေ
(၃၀၀)ကို စိုက်ပျိုးထားသည်မှာ(၄၀)
နှစ်ရှိပြီဖြစ်ပါကြောင်း ရှင်းပြပါသည်။
ကျော်ဗျာတွင်ဘုရားကျောင်း(၂) ကျောင်း
မူလတန်းကျောင်းများလည်း နိုပါသည်။

ထိနောက် စာရေးသုတေသန၏
ကတ်တောင်ကျေးမှု၊ အုပ်စုရှိ လာမိန်း
ကျေးမှုဘို့ ဆက်လက်ထွက်ခွာခဲ့ကြ
ပါသည်။ စာရေးသုတေသန၏အတူ ဦးစီး
အရာရှိ ဦးကျော်ဇာတ်စိုး၊ တော့
အုပ်ကြီး ဦးမောင်ပုံ၊ တော့အုပ် ဦးမော်
ရည်တို့လည်း လိုက်ပါခဲ့ပါသည်။ ခွာဘို့
မရောက်မီ လမ်းဘား၌ နိုက်ပိုး၊ ထိန်း
သိမ်းထားသည့် မဲလလိတော့များနှင့် မြ
စိမ်းရောင် ပပါးခင်းကြီးများကို မျက်စိ
တစ်ဆုံးတွေ ရပါသည်။ ထိနောက်သည်
ဥပုသံနေဖြစ်သဖြင့် ဘုန်းကြီးကျောင်း
တွင် တွေ့ဆုံးမေးမြန်းကြပါသည်။ ရှင်း
တိုင်းရင်းသား အချို့သားများသည်
ထိနောက် အကျိုးအဖြူ။ ပင်နိရောင်

ရှမ်းဘောင်းသိကို ဝတ်ဆင်ထားသည့်
ကိုတွေ့ရပါသည်။ ကျောင်းမှာကျယ်
ဝန်းပြီး သန္တရှင်းပါသည်။ အများအား
ဖြင့် အဖိတ်နဲ့ ဉာဏ်မှု စတင်ကာ
ကျောင်း၌ ဉာဏ်ပိုင် ဉာဏ်ကြပါ
သည်။ ထိုနောက် စာရေးသူတို့မှာ တစ်
ဦးနှင့်တစ်ဦး မိတ်ဆက်ကြပြီး စတင်
ဖော်ပြန်ပါသည်။ ကျွန်ုံး ဥဇ္ဈာဒ ဖြစ်
သူက ပိမိတို့ရှာတွင် အိမ်ထောင်စု
(၇၆)အိမ်၊ လူဦးရေ စုစုပေါင်း(၃၅၀)
ဦးရှိကြောင်း၊ ကတ်တောင်ကျေးချာ
အုပ်စုတွင် ကျေးချာပေါင်း(၂၂)ချာပါ
ရှိပြီး ရှင်းလူမျိုး၊ ဓမ္မဘာသာဝင်များ
သာ နေထိုင်ကြကြောင်း ပထမဦးစွာ ရှင်း
ပြပါသည်။ လယ်ဇက စုစုပေါင်း (၂၀၈)
ခက္ခာပြီး အများဆုံး (၁၀)ခက္ခနှင့်
အနည်းဆုံး ၂ ခက္ခနီးပါး ပိုင်ဆိုင်ကြ
ပါသည်။ စိုက်ပျိုးသည့် စပါးပျိုးမှာ
မော်ဘီ(၃)နှင့် ရွှေရင်အေးတို့ ဖြစ်ပါ
သည်။ မော်ဘီ(၃)မှာ တစ်ကေလျှင်
ငှာ တင်မှ ၅၀တင်းအထိဖွက်ကြောင်း
တောင်ယာစိုက်ပျိုးသူ(၅) ဦးရှိပြီး ယာ
စပါး၊ ပြောင်းခြောပါ ပုပ္ပါယို့ကို စိုက်
ပျိုးတောင်းရှင်းပြပါသည်။ လယ်နှင့်ယာ
မရှိသူများမှာ ခြင်းစကေား တောင်းများ
ကို ရက်လုပ်ကြတောင်း၊ အချို့မှာ
အမြှာချာများကဲထို့ ထို့အိမ်ငိုင်၊ မိုင်းလား
တာချို့လိုပြီးများသို့ အလုပ် သွားလုပ်
ကြတောင်း ရင်းပြပါသည်။

အစုအစွမ်းပိုင်တော်မှာ မိုင်းလားသွားသည့် လမ်းပေါ်တွင်ရှိသဖြင့် အနီးအနား ရွာများမှ သုံးသီး၊ ဆိုင်ကယ်များဖြင့် လာရောက်ခုတ်ပြီး သယ်ယူကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် အဖွဲ့လိုက် ကင်းစော့ကြော်ကြောင်းရှင်းပြပါသည်။ ထို့အပြင် ကျေးဇူးရှိ ပိုင်ဆိုင်မှု များကိုမေးရာ ဆိုင်ကယ်၊ ထော်လာရှိ လက်တွန်းထွန်စက်များအကြောင်း ပြောပြ ပါသည်။ ထို့နောက် ကျေးဇူးဥက္ကဋ္ဌနှင့် ရပ်မိရပ်ဖလှော့များအား အုတ်ဆက်ကာ စာရေးသူတို့အဖွဲ့အားလုံး လာရာလမ်းအတိုင်း ပြန်လည်ထွက်ခွာလာကြပါသည်။ လမ်းတွင်တောင်ပေါ်ရှိ မန်ပိုင်းစေတိကို ခေတ္တဝင်ရှု ဘုရားဖူးကြပါသည်။ တောင်ပေါ်မှုကြည့်သော စိမ့်စို့နေသော လယ်ကွဲ့များအကြေား၍ ကျေးကောက်နေသော ချောင်းကို လူပစ္စာတွေ့ရပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဒေါက်တာအိုကာမိတိနှင့် အမှတ်တရ ဓာတ်ပုဂ္ဂကြပါသည်။ စေတိအတွင်းရှိ မျက်နှာစာများတွင် မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တိုင်ကြေးလာသော သမိုင်းကြောင်းကို ပန်းချိများနေဆုံးထားသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ အလွန်စိတ်ဝင်စားဖွယ်ကောင်းသည့် သမိုင်းဝင်ပန်းချိကားများဖြစ်သဖြင့် မိမိတို့ နိုင်ငံ၏ ဗုဒ္ဓဘာသာသမိုင်းကြောင်းမှာ အလွန်နှစ်ကုလာစရာ ကောင်းလုပါသည်။ ဘုရားပွဲကို နှစ်စဉ် စည်ကားစွာ ကျင်းပလေ့ရှိပြီး ပွဲ၊ အပြိုင်များလည်း ပါရီကြောင်း ရှင်းပြပါသည်။ ထို့နောက် ထို့စေတိ၏ အနောက်ဘက်ရှိ တော့ရှုပ်အတွင်း သွားရောက် ကြည့်ရှုကြရာ အပင်တစ်ပင်မှာ ပင်စည်းရှုပ်လျားသော ဆွဲခွဲများပါ ရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ အပြန်လမ်းတွင် ဓမ္မတာမျိုးအက်ခြင်းနည်းဖြင့် ခုတ်ထားသော မဲလေးတော့နှင့် ဆိုင်ဘုတ်ကို တွေ့ရပါသည်။ ထို့နောက် မိုင်းလမ့်ကျေးဇူး အုပ်စုရှိ ဝမ်ယန်းကျေးဇူးသို့ ကားဖြင့်ဆက်လက်ထွက်ခွာခဲ့ကြပါသည်။

ကျေးဇူးညတ္ထန္ဒန့်အဖွဲ့က စာရေးသုတိအား ဘုန်ဂြီးကျောင်းမှပင် စောင့်ကာ ကြိုလိုကြပါသည်။ မိမိုးလမ်းကျေးဇူးအုပ်စုတွင် ကျေးဇူးပေါင်း (၁၁)ဇူပါနီပြီး (၁၀)ဇူမှာ ရှုမ်းလူမျိုးပုံစံဘာသာဝင်များပြစ်ပြီး (၁)ဇူမှာ အခါးဖြစ်ပါသည်။ ဦးစီးအရာရှိက ပိမိတို့လာရောက်ခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်ကို ပြောပြကာ မေးခွန်းများ စတင်မေးပါသည်။

ထို့ကြောင်း လယ်ကေစုစုပေါင်း(၅၇)ကေရှိပြီး ပျမ်းမျှ (၃)ကေခါး ပိုင်ဆိုင်ကြပါသည်။ စိုက်ပျိုးသည့် ပါးမျိုးမှာ မူးဘီး(၃)နှင့် ၂၀၈ တို့ဖြစ်ပါသည်။ မူးဘီး(၃)မှာ တစ်ကေလျှင် ၃၀ တင်းထွက်ကြောင်း၊ တောင်ယာစိုက်ပျိုးသူ(၅)ဦး ဒီပြီး ယာပေါး၊ ပြောင်း၊ မြောပါး၊ ပြောင်း၊ မြောပါး၊ ပုံပုံတို့ကို စိုက်ပျိုးကြောင်း ရှင်းပြပါသည်။ အချို့မှာ ဟင်းသီးဟင်းရွက်များကို ရေချောင်းနားနှင့် တောင်ခြေလယ်ဝင်များတွင် နာနတ် သီးများ စိုက်ပျိုးကြကြောင်း၊ အချို့မှာတောင်ယာတွင် ပုံပုံ၊ ပြောင်း၊ မြောပါး များ စိုက်ကြပါကြောင်း ရှင်းပြပါသည်။ တာချို့လိတ်တွင် အလုပ်သွားလုပ်ပါက တစ်နှစ်လျှင် ထိုင်းဘတ်ငွေ ၂၀၀ မြန်မာငွေ (၆၀၀၀)ကျပ်ရကြောင်းလည်း ပြောပြပါသည်။ ဒေသခံအစုံ အဖွဲ့ပိုင်တော့သွေ့ပြစ်သွား မေးမြန်းရာတွင်လည်း ထို့ကြောင်း ၁၀၀ မြန်မာငွေ(၁၀၀၂၉)ကေရှိပြီး အပတော့တွင် ပါဝင် ကာ ၁၉၉၈ ခုနှစ်တွင် တည်ထောင်ခဲ့ကြောင်း၊ အသုံးပြုသူ လူဦးရေ စုစုပေါင်း(၂၇)ဦးဖြစ်ကြောင်း၊ မူလ ကတော့ကောင်းကြောင်း၊ စိုက်ကော်၊ ဆီးဖြူ၊ အင်ကြင်း၊ သစ်ချာ၊ ဝါးပင်များ စိုက်ပျိုးထားကြကြောင်းပြောပြကြပါသည်။ ထို့ကြောင့်တော့ကို သွားရောက်ကြည့်ကြရ တော့မှာမူလကလောက်မကောင်းပါ ခင်ကျကျသာရှိသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။ တော့လမ်းတစ်လျှောက်တွင် ပန်းပွဲနှင့်သော ယင်းခြားပိုင်များကိုလည်း တွေ့ရပါသည်။ စာရေးသွာ့က ဆေးဖက်ဝင်ကြောင်း ပြောပြရပါလာသော တော့အုပ်က သော်ချေးမှုပါသည်။ စာရေးသွာ့တို့နိုင်ငံအနဲ့တွင် လူအများမသိလိုက်ဘဲ ပျောက်ကွယ်သွားနိုင်သည့်အပ်မား နေရာတိုင်းတင်နိုင်ပါသည်။

ထိုနောက် စာရေးသူတို့အဖွဲ့သားများမှာ စုပေါင်းစာတ်ပုဂ္ဂိုလ်ကြပြီး

ဦးစီးက အချိန်ရသဖြင့် နာမည်ကျော် လျှင်မွှေဖြုံကလေးသို့ နေ့လယ်(၂၃၀)နာရီ
တွင် ပို့ဆောင်ပါသည်။ လမ်းတွင် လျှင်မွှေသဘာဝထိန်းသိမ်းရောနယ်မြေဟု အေး
သားထားသည့် ဆိုင်းဘုတ်ကို ရှုခင်းသာနေရာတွင်တွေ့ရပါသည်။ စာရေးသူတို့
အေးလုံး အမှတ်တရ ဓာတ်ပုံရှိကြပါသည်။ အလွန်လှသည့် သဘာဝပတ်ဝန်ကျွဲ
ဖြစ်ပါသည်။ ထို နောက် ဆက်လက်စွဲကို ချွေလာရာ လမ်းတွင်တောင်ရှိခြားမှ
တင်ပေါ်ပေါ် ကျဆင်းလာသောရေများသည် လုပ်သော ကျောက်တုံးပြီးများကို ကျော်
ဖြတ်ကာ စီးဆင်းလာသည်ကိုလည်း တွေ့ရပါသည်။ လမ်းအေးတွင် မဲရိုင်းပင်၊
ပင်စိမ်းသီးပင်၊ ထင်းရှားပင်များ ပေါက်ရောက်သည်ကိုလည်း မြင်တွေ့ရပါသည်။
မကြာမီ အမြင့်ပေ (၅၅၄၂)ရှိသော တောင်စခန်းမြို့သို့ရောက်ရှိလာပါသည်။
လျှင်မွှေတွင် နောင်တုက်နဲ့သို့ ရေကန်တစ်ကန်ရှိပါသည်။ ထိုက်န်ကိုပတ်၍
၁၉၁၁ ခုနှစ် ကိုလိုနီခေတ်တွင် ဆောက်လုပ်ခဲ့သော နာမည်ကျော် နှစ်တစ်ရာအေး
ဟောင်းအိမ်ကို သွားရောက်ကြည့်ရှုကြပါသည်။ တစ်အိမ်လုံးကို ဆေးအနိုင်ရောင်
သုတေသားပါသည်။ ယခုအခါး နှစ်တစ်ရာအိမ်ကို ပြတိက်ပြုလုပ်ထားပါသည်။
အခန်းပေါင်းများစွာပါပြီး အခန်းတိုင်း၏ မီးလင်းဖို့များရှိကာ မီးဖို့ဆောင်ကို
အပြင်ဘက်ထုတ်ထားပါသည်။ ထိုမြို့သည် ပြင်းလွှာလွှာနဲ့ပါးအေးပြုလှသဖြင့် ရှေ့က
ပြတိသွေးတို့တစ်စခန်းဖွင့်ခဲ့ သည့်နေရာလည်းဖြစ်ပါသည်။ မြို့အဝင်တွင် ချယ်ရှိပိုင်
များကို တန်းခိုစိုက်ထားကြပါသည်။ ထိုအိမ်ရှိရာ တောင်ကုန်းမှ အေးသို့ကြည့်
လျှင် မီးရွာထားပြီးအချိန်ဖြစ်သဖြင့် မြို့အိုးများဝေနေပြီး အေးပြုလှပါသည်။ စာရေး
သုအနေဖြင့် လျှင်မွှေကို တတိယအကြိုင် ရောက်ဖူးခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ပထမအကြိုင်

ဝိဇ္ဇန်:ကျော်စွဲ မေးပုံ:ငတု

ଯେବେଳେ ପାଇଲାମୁଣ୍ଡିଲାମୁଣ୍ଡି

လုပ်ငန်းဒေသမှု အစိအပ်ပြည်သွေးတော်

လျှိုင်မွေသာဝထိန်းသိမ်းရေး ဆိုင်ဘဏ်ရွှေတွင်
အမှတ်တရ

ဝန်ယှဉ်ရွားချေးမြန်းစတုပ္ပ

ဝမ်ယန်းရှာမှုအပြုံ အဆွဲဝင်များအမှတ်တရ

မှာ ထိုင်မွေဆေးခဲ့တွင် ဆေးရဲတက်၍
ခွဲစိတ်ကုသာခံခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဆေးရဲ
မှာလည်း အလွန်သန့်ရှင်းပါသည်။
ဒုတိယအကြောင်မှာ ဘုရားထိုးတော်တင်
ဝင်ကဖြစ်ပါသည်။ ကျိုင်းတုံ့မြို့၊ ရှိ
ဝန်ထမ်းများအားလုံး လိုက်ပါရသည့်ပွဲ
လည်း ဖြစ်ပါသည်။

ଟ୍ୟୁଗ୍ନକ (୨୦)୧୫.

လွမ်းမောဖွယ် ပိမ်ရောတာ နိုက်ခင်းများ ဆီသို့

တရေသူသည် မကြားအပြိုင်းစားယူတော့မည် ဖြစ်ပါသည်။ JJ. ၆.
၂၀၁၅ ရက် စွန်လလယ်တွင် လက်နှီးလှုန်းကြားရေးမှာ၏၏ ဗျာနှုန်းချက်နှင့်
သစ်တော့သုတေသနတွင်နှင့် ဝန်ထမ်းများအားလုံး၊ အပ်သာ(၂) ရွှေမှုက်နှာဘဏ္ဍာတွင်
သစ်ပင်စိုက်ပွဲတော် ပြုလုပ်ကြပါသည်။ သစ်ပင်များ အစီအရိုး စိုက်ပြီးနေကြသည့်
ဝန်ထမ်းများထဲတွင် တရေသူသည် အသက်အကြီးဆုံးလို ခေါ်ဆိုရမည်ထင်ပါ
သည်။

သစ်တောသုတေသနနှင့်အကြီးသည်၊ အရှေ့ရှုံးရှိုးမတောင်တန်းကြီး
အနီးအနောက်ဘက် တောတန်းလျှို့မြောင်တွေ ဝိုင်းရှိယာသည့် သဘာဝတော
တောင်နှင့်တက္က ပိတောက်၊ ဒေသတိ ကျွန်း၊ ယင်းမား မဲဖော် ခေါ် အစရှိယည့်
သစ်ပင်ကြီးများနှင့် မျိုးကောင်းသရက်ခြေကြီးများကို ဝန်ထမ်းထုနှင့် ဆရာဓရရာ
ကြီးများ စည်းစနစ်ကျေနွော စိုက်ပျိုးယားကြသည့် အရိပ်အာဝါသကောင်းသည့်
အလယ်တွင် ဝန်ထမ်းကြီး၊ ငယ် အိမ်ရာများတည်ဆောက်ယားသည်များကို တွေ့ရ
မည့်ဖြစ်ပါသည်။ အေခါင်းတည်ပြုမြော တည်ရှိနေသည့် ရေဆင်းဆည်ကြီးမှုလည်း
ဌာနကြီးနှင့်ကပ်လျက်ရှုံးနေသည်ကပင် သစ်တောသုတေသနနှင့်အကြီးများ အထူး
တင့်တယ လိုက်ဖက်ရှုံးမေ့ဖွှုဖြစ်နေပါသည်။ စာရေးသူသည် သစ်တောသုတေ
သနနှင့်အကြီးသူ ဆရာကြီး ဒေါက်တာဥာက်ထွန်း ကျေးဇူးဖြင့် ပန်းပုံစံပြတိုက်ဌာန
စိတ်တွင် ဆရာမကြီး ဒေါ်ရင်ရင်ကြည် ၏ သင်ပြုမှုလက်အောက်တွင် တာဝန်ထမ်း
ဆောင်ခဲ့ပါသည်။

ဖောင်ကြီးများသဖွယ် လေးစားချုပ်ခင်ရသော ဆရာတိုး ဦးဟောရန်အောင်
စီးဌာန် ဆရာတိုး ဒေါက်တာဘာ၏ထွန်းတို့အား ဦးစွာဂါရဝါပြုအပ်ပါသည်။ ၁၉၈၄
-၈၅ခုနှစ်တွေမှာ ဆရာတိုး ဦးဟောရန်အောင်စီးဌာန်အပ်
အဝင် တော့အပ်၊ တော့ခေါင်း၊ သုတေသနများနှင့် ကားကြီး၊ ကားငယ်(၂)ပါးဖြင့်
ဆရာ၊ ဆရာတိုးများ စိုက်ပျိုးခဲ့ပြုသည့် တောင်ငွေနယ်။ ပုံးမြို့မာက်၊ စိမ်ရေသာ၍
တော့စိုက်ခင်းများဆီသို့ ကျွန်းတစ်သူဗျာ၊ သုတေသနလုပ်ငန်းများလုပ်ရန်နှင့် စိုက်ပျိုး
တည်ထောင်ထားသည့် စိုက်ခင်းများအား အမြင့်ပေါ် လုံးပတ်၊ တိုင်းတာခြင်း လုပ်
ငန်းများအောင်ရွက်ရန်အတွက် ခနီးထွက်ခဲ့ခြင်းအား ယုအားဖြင့်းစားယူတော့မည့်
အချိန်ထိ ပင်မမေ့နိုင်ဘဲ ရုပ်ရှင်အောက်ကားကြီးတစ်ကား ပြန်လည်ကြည့်နေရသကဲ့
သို့ အမတ်တရဖို့ ကြောခိုးစိုးလေးအား ပုဂ္ဂိုလ်တမ်းတင်ရေသားမိပါသည်။

တောင်း၏အုပ်တွင်းမှတစ်ဆင့် စီမံရေတော်ဆီသိသွားရသည့် အချိန်ကာလ ကဖြင့် ဆောင်းတွင်းကြီးပင်ဖြစ်လဲကဲး ဟန္တသူတိအဖြေသည် ခမ်းစီးရမဲ့

ခင်စိုး(တောင်ခါး)
ပန်းပံ့ပြုကိုင်ဌာနစိုး
သစ်ကာသုကာသုကာရှုရေး

ମହି ପ୍ରେସ୍‌ରେଣ୍ଡର୍ଟା ଲୀଗରପିଲାକ୍ରିଯନ୍‌ତିଥିଲା
ବୁନ୍ଦରାଜିତେବେଳେରୁଥାଏତୋତ୍ତରିବେଳିରେଖା
କାଃ-ଅଧିକାରୀଙ୍କାରେ ଆପିଆଂଦ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟରେଖା
ଲ୍ୟାନ୍ ମୋର୍ଦିରଣ୍ଡର୍କମଧ୍ୟରେକୁଳ୍ପିତ୍ତିରୁଥାଏତୋତ୍ତରିବେଳିରେଖା
ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣରେଣ୍ଡର୍କମଧ୍ୟରେକୁଳ୍ପିତ୍ତିରୁଥାଏତୋତ୍ତରିବେଳିରେଖା
ଶ୍ରୀରାମକୃଷ୍ଣରେଣ୍ଡର୍କମଧ୍ୟରେକୁଳ୍ପିତ୍ତିରୁଥାଏତୋତ୍ତରିବେଳିରେଖା
ଶ୍ରୀରାମକୃଷ୍ଣରେଣ୍ଡର୍କମଧ୍ୟରେକୁଳ୍ପିତ୍ତିରୁଥାଏତୋତ୍ତରିବେଳିରେଖା
ଶ୍ରୀରାମକୃଷ୍ଣରେଣ୍ଡର୍କମଧ୍ୟରେକୁଳ୍ପିତ୍ତିରୁଥାଏତୋତ୍ତରିବେଳିରେଖା

ဆရာတုံး မိသားတစ်စုသည်
သားသေးများသွေ့၍ နွေ့တွေ့စွာဆက်ဆံ
၍ ပျော်ပြောင့် ပြောင့်ကျေးမွှုံးကြသည်
ကိုလည်း ယခုတိုင်သာတိရေပျက်ရှုပါသည်။
စားသောက်ပြီးနောက် ဆရာတုံး မိသားစု
များကို နှုတ်ဆက်ကာ တောင်ငွေမှ တစ်
ဆင့် အာတိတွင်းအနောက် စိမ့်ရေတောာ
ဆိုသို့ ဆက်လက်ထွက်လာကြပါတော့
သည်။ ဉာဏ်တောင်းတွင် စိမ့်ရေစာန်း
သို့ ရောက်ရှုကြပြီး ပါလာသည် တော့
တွင်းသုံးလက်နက်ပစ္စည်းများ၊ မိမိအိပ်
ရာလိပ်များ၊ စားအိုးစားခွက်များကို
တက်ညီလက်ညီ နေသားတကျယားရှိ
ကြပြီး ခေတ္တခဏာအနားယူ၍ တောင်
ကြီးများ ထိုးရုတ်သားသည် ၌ ဖိမ့်စောင်
တော်ကြီးပိုင်းအလယ်မှ တည်းခို့ဆောင်
လေးမှာ ပြုမ်းချမ်းသာယာနေသည်ကို
တွေ့ရှုရသည့်အတွက်လည်း စာရေးသုတေသန
အဖွဲ့သားများ ကြည်နှုံးမဆုံးဖြစ်တော့
သည်။

ତାଣ୍ଡିକିଷେବଣୀ ଆଫୋର୍
କାର୍ଡ ଟ୍ୱୁନ ଟିକିରେବୋର୍ଦ୍ଦିଃ ଶ୍ରୀ ପାଲ୍ମିନ୍‌ଗ୍ରେଟ୍‌ର୍‌ଦ୍ଵାରା
ଉପରେ ଉପରେ ଉପରେ ଉପରେ ଉପରେ ଉପରେ ଉପରେ

ချက်ပြေတ်ရေးနှင့် ရေသာန်စင်ကြေရန် လိုက်လုပ်ပြသပေးပါသည်။ စာရေးသူတို့သည် ဝါးလုံးဗုံးရှည်ကြီးထဲသို့ ရေများထည့်ကာ ခေါင်းပေါ်သို့ ပလို့ဆတ်သလို ရေများသယ်ရမည်ဟု ဖတိုးမှ ဦးဆောင်၍ ရေသာယ်ပြပါသည်။ အောင်းစင်နှင့် တည်းခိုဆောင်မှာ မနီးမဝေးတည်ရှိ၍ ရေခံပုဂ္ဂသည်မှာ အဆင့်ပြေလုသည်။

ယခုကဲ့သို့ ပါလုံးပူးနှင့် ရေမသယ်ဘူးကြ၍ လမ်း
လျောက်ရ ခက်ခဲသော်လည်း ပေါ်ခွင့်ခဲ့ကြပါသည်။ ဉာန်
စာ စိုင်းဝန်းချက်ပြုတဲ့ အေးသောက်ပြီးချိန်တွင်တော့ ဆရာတိုး
ပြီးစီးအဲ လုမ္မားစုတော်၍ နောက်နောက်နောက်များ စိုက်
ခင်းများအောင် အုပ်စုခွဲကာ လုပ်ငန်းများစတင်လုပ်ဆောင်
ကြဖို့ တောင်ဆင်း တောင်တက်၊ သတိရိရိယရှိဖို့ ဆောင်း
တွင်းတိုးဖြစ်သည့်အတွက် ကျွန်းမာရေးရှိုက်ကြဖို့ ဆေး
ပါးအတိပါရှိဖို့၊ အားလုံးကို အသေးစိတ်ရှင်းပြီး စာရေးသူတို့
အဖွဲ့ကိုယ်စိုက်ယိုစို အိပ်ရာဝင်ခဲ့ကြပါသည်။

ଫୋର୍କ ଛେ ଫୁର୍ଗ ହୋତେଇ ଥୁର୍ପିତୁଳାଃଦେଵ
ପ୍ରି ତୋତେ ସ୍ତିର୍ଯ୍ୟାଃର୍ଥ ଗାଃ ପୌତରିନ୍ଦ୍ରିଯିଲ୍ଲି ॥ ହୋଣି
ତୁମ୍ଭିପ୍ରିତ୍ୱ କୁଣ୍ଡଳୀଃଧୂତରିନ୍ଦ୍ରିଯିଲ୍ଲି ॥ ଏହାଙ୍କି
ମୁ ଫେରୁତୁର୍ଗିପ୍ରିତାଲଙ୍କିରେଣିଲାଭ ସ୍ତିର୍ଯ୍ୟାନ୍ତିରିନ୍ଦ୍ରିଯିଲ୍ଲି
ତାଲ୍ଲେତାଲ୍ଲେତାଲ୍ଲି ॥ ଫେରେନ୍ଦ୍ରିଯିଲ୍ଲି ଗାଃ ହରାଖୁଃଜାଃ ଜୋଃ
ଜୋଃହୋଃହୋଃ ଫୋର୍କ ମୁଲ୍ଧିର୍ଗିପ୍ରିତ୍ୱ ଗୀଯିଲ୍ଲି ରାମଲ୍ଲି ଲ୍ଲିରିନ୍ଦ୍ରି
ଶୁଣି ସ୍ତିର୍ଯ୍ୟାନ୍ତିରିଲ୍ଲେନ୍ଦ୍ରିଯିଲ୍ଲି ॥ ଯେଇବନ୍ଦୀଃ ମୁଖୀଃ ଜେନିହାର୍ତ୍ତିଶ୍ଵରୀଃ
ପୈନ୍ଦିପୈନ୍ଦିପିଃପିଃ ରାମିଃ ମୁ ରାମିନ୍ଦ୍ରିଯିଲ୍ଲି ॥

တော်တောင် ပျို့မြှောင်သွယ်သွယ်တို့အား တန်ဖိုးထား
မြတ်နီးနေဖိပါသည်။

ଶିଳ୍ପଗୀନଙ୍କାରେ ଆର୍ଟର୍ ପ୍ରଦର୍ଶନକାରୀ ହୁଏଥିଲା

ခိမ်ရေတာတွင်း တောလုပ်ငန်းများ လုပ်ဆောင်သော် တောတောင်သဘာဝတောများ ထိန်းသိမ်းတတ်ဖို့ အသုပ္ပါတတ်ရန်အတွက် ပညာပေးရုံးရှင် အတ်ကားများပြုသေးရန် အနီးအနှစ်မှ ရွာင်ယူများအား သတ်းကြားကြားရပါသေးသည်။ ဤတွင် ဖတ်းသီးစောနွေလှုပါးက စာရေးသုအား အသက္ကယ်ရှု သုနှင့်တစ်ရွာဝင်တစ်ဥက္ကာရှု ပို့တရ်ရန် အဖော်ခေါ်ပါသည်။ တောတောင်တွေထဲတွင် စိုက်ပြုလုပ်ကိုင် နေထိုင်ကြသည့် အများစုံမှုပါးများဖြစ်ကြသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

ତର୍ତ୍ତଶ୍ଵ ବାର୍ତ୍ତାକୁଳରେ ଠିକ୍ ଯଥିଃମିହାସ୍ମର୍ମା
ହୋଗିଲୁବନ୍ତେ ଲବନ୍ତାହୋଗିଅଲୁବନ୍ତିମାଃ ମିହାସ୍ମର୍ମାଜାଃ
ତାରେଃବ୍ୟାତ୍ତି ବନ୍ଦିତୀରେନ୍ତିଃତ୍ଵାଂ ପିତିକାଃକ୍ର୍ମେପ୍ରିଦି ରୂପର୍ବନ୍ଦ
ପ୍ରମଲ୍ଲତ୍ତ ଆଃପିଃତାର ଶ୍ରୀହର୍ଷରବ୍ୟାଲ୍ମା ପରେବଫଳେକ୍ଷିତିପେ
ଗର୍ବଣ୍ଣମାଃତ୍ଵାଂଲବ୍ଦିଃ ପଦେଖିନ୍ଦିଃତୋରେଣ୍ଣଲୁପ୍ତିଃପିତାଃଗ ଗର୍ବନ୍ତ
ଲି ଶ୍ରୀହର୍ଷପ୍ରିଯେନ୍ତି ପ୍ରକଳ୍ପମାଃଶ୍ରୀକେଲ୍ଲାଂ ଗୁଣଫେମଲ୍ଲିଃଶ୍ରୀ
ପ୍ରକଳ୍ପମାଲି ଶ୍ରୀହର୍ଷରବ୍ଧିତ୍ଵାନ୍ତି ତଥିଲ୍ଲାଂ ତଥିଲ୍ଲାଂ ପଦେ
ଫୋର୍ଗମାଲ ତାରେବ୍ୟା ଶ୍ରୀହର୍ଷଫେଵ୍ୟାଲ୍ମିନ୍ଦି ଆଶ୍ରେଲିତ୍ତିକ୍ରିତ୍ଵାନ୍ତି
ଲ୍ଲାଃମନ୍ଦିରାତତିପ ରୟକେତ୍ରିତ୍ଵାନ୍ତି ॥

ရှေ့ပြီးစွာ၊ သစ်တော့၊ သစ်ပင်း၊ တောတောင်များ
နှင့် သဘာဝအတိုင်းပေါက်ရောက်နေသည့် ဤသစ်တော့
ကြီးများအား တန်ဖိုးထားထိန်းသိမ်းရန်နှင့် သစ်တော့ထွက်
ပစ္စည်းများအား အကျိုးခို့စွာသွံ့တတ်ကြဖို့ သစ်တော့များ

မပြန်တို့ရန် ကာကွယ်စောင့်ရှောက်တတ်ဖို့နှင့် သစ်တော့ စိုက်ခင်း၊ တော့တောင်များကို မြှုပ်ပြီးနေထိုင်ကြသည့် ပြည်သူလူထုကို သစ်တော့ပညာပေါက်များ ပြသခဲ့ကြပါသည်။

တရောသူတိ ယခင်အေတ်တွင် ရပ်ရှင်ကားကြီးများအား ပိတ်ကားပြင့်ပြသ ကြည့်ရှုရသည်ကို အလွန်ကြိုက်နှစ်သက်ပါသည်။ သိပ္ပါဒ်၍ အများပြည်သူတိုက် ရပ်ရှင်အေတ်ကားကြီးကိုလည်း ပြသပေးခဲ့ပါသည်။ ဤကဏ္ဍတွင် အမျိုးသမီး အရာ ရှိများကိုလည်း မော်ပြန်ပါ။ ရပ်ရှင်အေတ်ကားများပြသရာတွင် ပါဝင်ဆောင် ခွက်ခဲ့ကြသည့် ဒေါ်ခင်ဝင်းမြှင့်(ပြို့)နှင့် ဒေါ်ခင်မြှေ့ခွေ့ ယခင်FRI မှထုတေသန ပညာရှင်တို့ဖြစ်ပါသည်။ ရပ်ရှင်အေတ်ကားကြီးပြီးဆုံး၍ လရောင်အောက်တွင် ချမ်းချမ်းစီးစီးဖြင့် မိသားစုများ ဖော်ပော်ဆွဲခြင် အိမ်ပြန်သွားကြသည့် မြင်ကွေးမှာ လည်း ပိတ်အဟန်ဖြင့် အားလုံးငော်မော် ရှိနေတော့သည်။ နောက်တစ်နေ့ တွင်လည်း ကျော်ရှိနေသည့် စိတ်ကြောက်များအား အပြီးသတ်လုပ်ငန်းများ ပြီးစီးအောင် ဆက်လက်လုပ် ကိုင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြပါသည်။

စခန်းရောက်၍ ညာစာတော်သောက်ကြပြီးနောက် တစ်နှာတောင်၏ လုပ်ငန်း၊ အကြောင်းများ၊ ဆရာတိုး ဦးတော်ရန်အောင်စီးမှ သစ်တော့ပညာပေးစကားများ၊ အဖွဲ့သားများလည်း တစ်ဦးကိုတစ်ဦး ရုပ်ရယ်မော်မော် တစ်နှာတော့အော်များကို ပြောမဆုံးပေါင် တော်သုံးတော်၏ ဖြစ်ခဲကြသည်လည်း မမေ့နိုင်ပါပေ။

ဤခနီးတွင် မဖြစ်မနေထည့်မေ့ရမည့် အကြောင်းရှိခဲ့ပါသည်။ တော်တွင် သစ်ပင်အပြင်ပေါ်လုံးပတ်တိုင်းနေချိန်တွင် စာရေးသူပုဂ္ဂန်နေသည့် ခြေထောက်အောက်မှ မြှော်ခြားသည် တဖြော်ဖြော်လုပ်လာပါသဖြင့် ကြောက်လန်းကာ အပင်စာရင်းမှတ်ရင်း မြေပြီးသည်ဟု ကုန်းအော်ပါတော့သည်။ တော်ခေါင်း(၂)ရှိုးမှ လာရောက်ကြည့်သည့်အပါ မြေပြီးကျတာမဟုတ်ဘဲ စာရေးသူတော်ပိုစာင်ပြီး ရပ်နေသည့် နေရာသည် အမှန်မှာ ကုန်းလိပ်ကြီးအား တက်နှင်းထားခြင်းဖြစ်၍ အောက်မှလှည်နေသည်ဖြစ်သည်။ ပြန်ကြတော့မည်ဖြစ်၍ ညနေဘက်အချိန်တွင် တော်လမ်းတစ်လျောက် ရှိနေသည့် ကျွန်းပင်များသိသို့ ဆရာဒ္ဓာဇ်၏ လင့်ရိုဟာကားဖြင့် တစ်သူဗျာနှစ်တိုင် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့သည့် ဒေါ်သိတာမန်းကမောင်းကာ စာရေးသူနှင့် တော်ခေါင်းများကိုယ်တိုင် တစ်ပင်တက် တစ်ပင်အူး ကျွန်းဖူးကိုင်းများကို ကိုင်းဖိတ်ကာ စီစီသိသိထောင်ပိုးသယ်ယူ စဆောင်းခြင်းပါသည်။

စခန်းရောက်ပြီး ညုတ္တစားသောက်ပြီးချိန်တွင် ဆရာတော်၊ ဦးတော်အောင်ဖို့ မှ ညုကိစိစ်ရေ ချောင်းထဲဆင်းပြီး ငါးစောင်းမယ်ငါးဖမ်းကြမယ်ဟု ပြောလာပါသည်။ လိုက်လိုသူများ လိုက်ခဲ့ကြဟုလည်းပြောပါသည်။ ဖတ်းဦးတော့ရွှေလှူပြောက်မောင်းသူ ကိုသက်တွန်း တော့အုပ်၊ တော့ခေါင်းများ စာမျော်အပါအဝင် ဒေါ်သိတာများ၊ ဒေါ်ခိုင်မြေဆွဲ ယခင် FRI (Computer ဌာန)တို့အဖွဲ့ ငါးဖမ်းလိုက်ရန် ပြင်ဆင်ကြပါသည်။ စာမျော်သူမှာ ပျော်လိုသာလိုက်ခြင်းဖြစ်ပါ၍ ငါးတော့ဖြင့် မဖမ်းတတ်၊ မစမ်းရပါ။ ဖထိုးဦးတော့ရွှေလှူမှ ပလိုင်းနှစ်ခု စလွယ်သိုင်းပြီး ငါးဖမ်းမသုသေသူများနောက်မှ လိုက်ရမည်ဟုပြောပါသည်။

ଲୁ (୨)କାରୀବ୍ୟକ୍ତିମୁଣ୍ଡି ବର୍ଷାଦ୍ୱାରାକୁ ଫଳିତ ହେବେଲୁ(ଗୁରୁତ୍ବପାଦିତ)ତାମ୍ଭ
ରୋଗତାପ୍ରିଯିତାପ୍ରିଯିତା ଜ୍ଞାନିତାପ୍ରିଯିତା ଏବଂ କାରୀବ୍ୟକ୍ତିମୁଣ୍ଡିରେ
ଲ୍ୟାଙ୍କିଟାପ୍ରିଯିତା ଏବଂ କାରୀବ୍ୟକ୍ତିମୁଣ୍ଡିରେ ଲ୍ୟାଙ୍କିଟାପ୍ରିଯିତା ଏବଂ
କାରୀବ୍ୟକ୍ତିମୁଣ୍ଡିରେ ଲ୍ୟାଙ୍କିଟାପ୍ରିଯିତା ଏବଂ କାରୀବ୍ୟକ୍ତିମୁଣ୍ଡିରେ

ଜୀବତିରିକ୍ଷଣ ଦିଃକ୍ଷିଃବନ୍ଦ ଦୟବନ୍ଦ
ମୁଖାଶର୍ତ୍ତଃକିବନ୍ଦନ୍ତି ହା.. ହାନି..
ଜୀବ.. ଜୀବଶିଳ୍ପିକ୍ଷଣ ଯେବନ୍ଧୁଦିଅଥଃ
ଜୀବ ପଲ୍ଲିଃକିବନ୍ଦନ୍ତିବେଶିକ୍ରିପିବନ୍ଦ

စခန်းအပေါ်ရောက်သော
စာ ရေးသူ၏ ပလိုင်းနှစ်လုံးမှာလည်း
(၁) ဝိသုကြော်ခန့် လေးနေသည် ထင်
ရှု၍ ဝိုးသာနေကြသည်။ စခန်းပေါ်
နှီးမျှ မိုးအလင်းရောင်ဖြင့် ပလိုင်းထဲမှာ
ငါးများသွန်၍ ကြည့်ကြသော သူတို့
ဖော်ထည့် ပေးသည့် ပါကြီးငါးငယ်များ
မှာ စာရေးသူသေသာချာချာ သယ်
ဆောင်ဖို့ပါလျက် ငါးသေးသေး တန္ထိန္တို့
သံနှုန်းများ ပလိုင်းထဲတွင်တွေ့ရသော်
ငါးလုံးကဲ စိုင်းကြပြီး ဆရာဒုးမှ “ဒီ
ကလေးမ ငါတို့ပေးသမျှငါးတွေရောင်း
တစ်လျှောက် ပလိုင်းမှာက်ပြီး ရေထဲ
ပြန်ရောက်ကုန်မှာပေါ့” ဟု ကောက်
ချက်ချွဲ့ပြီး စာရေးသူအား စိုင်းဆူကြ
ပါတော့သည်။

ဘဝတစ်သက်တာ အတွေအ^၁
ကြံများများ ရှိခဲ့ကြသော်လည်း ပြုဖြစ်
ရပ် ဆန်းဆန်းလေးများတော့ လုပ်ယူ
ထားခြင်းမရှိဘဲ တစ်ဖွဲ့သားလုံးပြောမ
ဆုံးပေါင် တော်သုံးတောင် ဖြစ်ခဲ့ရပါ
တော့သည်။ ပြန်ရတော့မည်ဖြစ်ရာ နဲ့
နက်စာ ဂိုင်းရှုံးစားသောက်နေချိန်တွင်
အနီးအနားရှိ ပြန်မှာ ကရင်တရှုံးမျှ
သူတို့စိုက်ပျိုးထားသည့် တောင်ယာ
ထဲမှ ပိုင်းချာ သခ္စား ဘူး၊ ဖုန်းအစ ရှိ
သည့် သစ်သီးသစ်ဗျား လာရောက်
၍ လက်ဆောင်ပေးကြပါသည်။
နောက်နောက်လည်း ယခုကဲ့သို့လာ
သွေ့ ရှုပ်ရှင်ပြရန်နှင့် စွာထဲသို့ အ
လည် လာကြပါရန် မိတ်ခေါ်ကြပါ
သည်။ လာပေးကြသည့် အသီးအနှံ
များများ များလွန်း၍ စာရေး သူတို့အဖွဲ့
အားလုံး အညီအမျှဝေယူကြတာပင်
တစ်ပုံတစ်ပင်ပေ အားလုံးများ ကား
များထွက်သည့်တိုင် စခန်းတွင်းမှု
လက်ပြန်တ်ဆက်နေကြသည်ကို မျက်
ရည်အပ်သားပြင့် ယာခုတိုင်မမေ့နိုင်ပါ။
မိခင် FRI သို့ ပြန်ခဲ့သည့် လမ်းတစ်

வேங்கடமுல்லை: தொடர்பு: ஆழத்திற்குமிழு:கி பிரோமஸ்: பெர்மஸ்:தொடர்பு: வாழ்வதையாக்டாக்டான்ட்:என்ன தர்பு:தீட்டுப்பிள்ளைகளின்போதையீடு: காலைநாள்முழுமுல்லை: சித்தரூப்புரை: தாந்திரமிக்கான்ட்: பிரக்டிபேஸ்:ஒபியைஸ்॥

ဤခနီစည်တစ်လျှောက် လုပ်ငန်းတာဝန်များနှင့်တဲ့
လျက် ပျော်ဆွင်ခဲ့ရပုံများအား အငြိမ်းစားယူတော့မည့် ယခု
အချိန်တွင် စဉ်းစားလွမ်းဟောခဲ့ရပါသည်။ ဆရာတရာ့ကြီး
များနှင့် အတူစာရေးနှင့် အနှစ်(၂၀)ကျော် (၃၀)အတွင်း
ပြုစုပျိုးထောင် ထိန်းသိမ်းခဲ့ကြသည့် စိမ်းရေတော်မှ ကျွန်း
များ ရေမန္တ၊ သစ်တော့ကြီးများ ဘယ်လောက်များ တည်တဲ့
နိုင်မြဲ စိမ်းလန်းနေမည်လဲဟု တစ်ခေါက်တစ်ဖန် သွားရောက်
မြင်စမ်းချင်ပါတော့သည်။

ထိစိမ်ရေစခန်းမှ စိက်ကွင်းစိက်ကွက်များ၊ ဆရာတွေ့ဌာနတော်အောင်စီဒ္ဒေး၊ အတူတာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့ကြသည့်ဝန်ထမ်းမောင်နှုန်းများ ပိမ်ရေတွင် ငင်မင်္ဂလာရသည့် ပိတ်ဆွေများအားလုံးကို ငြင်း FRI မှ ဆရာတွေ့ဌာနမှုပါန်များအားလုံး၏ အသိပညာအတတ်ပညာများနှင့် ပြုလုပ်းထောင်ပေးခဲ့ကြသည်များ ဘာသာရေး၊ သာသနရေး၊ မိသားစုအရေး၊ အဖက်ဖက်မှ အခက်အခဲမျိုးစုံအား ပိုင်းပိုင်းများသုပ္ပန်ကိုယ်ရောစိတ်ပါ စိုင်းဝန်းဆောင်ရွက် ကူညီဖြည့်ဆည်ပေးခဲ့ကြပုံများကိုဖြင့်၊ ဤလွှမ်းမောဖွယ် ပိမ်ရေတော်ကောင် ခုနှစ်နှစ်အတွက် ဂါရိထား၊ ကျေးဇူးပြုအပ်ပါသည်။

တရာစ်နိုင်ငံ Fujian and Zhejiang
 ပြည်နယ်များတွင် တိပိဋကဓာသနှင့် Soudelor တိုက်ခေတ်ခြား
 ထူ ပေါင်း(၁၇)ဦးသေဆုံးခဲ့ကြ (၅)ဦးမှာ ပျောက်ဆုံးနေဆဲ
 ပြစ်ကြောင်းသိရှိရပြီး (၃၇၉)ဦး ထို့ကိုအတောက်ရရှိကြောင်း
 သိရှိရသည်

ବ୍ୟାକ୍ (୧୮) ପତ୍ରାଳୀ

တောမဲ့ မြှုသား၊ ရေတိက်စား၏။
တောတောင်ပျက်ပျဉ်း၊ မြှုဆီသို့၏။

မိုးစက်များကား လွှန့်ပါးသွားက

ချေပြီ။ မိုးဥတုလွန်မြောက်၍ နှင်းစက်များနှင့်အတူ
ဆောင်းကိုရောက်ပေးဦးတော့မည်။ ဆောင်းဝင်၍
ပွင့်လင်းရာသီရောက်တော့မည်ဆိုပါက သစ်တော့
ဝင်ထမ်းများအနေဖြင့် တော့လုပ်ငန်းများ ဆောင်
ရွက်ရန် ပြင်ဆင်ရတော့သည်။ ပုံမှန်အားဖြင့်
အောက်တိဘာလကုန် နိုင်ဘာလဆန်းတွင် အင်
ပင်ထရိလုပ်ငန်းအတွက် အခိုန့်မှုပ်သွားလာ ဆောင်
ရွက်ရသည်ကို စိတ်ထဲမှ အလိုလိုသိရှိနေပြီး ဖြစ်ပါ
သည်။ ရာသီဥတုအေးမြှုပြီး တော့လုပ်ငန်းများ လုပ်
ကိုင်ဆောင်ရွက်ရန်သင့်တော့သည့်အတွက် ပွင့်လင်း
ရာသီကို ရွှေးချယ်ထားပူးကလည်း မှန်ကန်သော
ရွှေးချယ်မှုပြစ်လေသည်။ အင်ပင်ထရိလုပ်ငန်းမှုမဟုတ်
သင်တော့လုပ်ငန်းအများအပြားအား ပွင့်လင်းရာသီတွင်
လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ကြရပါသည်။ အမိကလုပ်ငန်းကြီးများ
ပြစ်သည့် ကျွန်းသင်းသတ်ခြင်း သစ်ထုတ်လုပ်ခြင်းနှင့် အခြား
သင်တော့လုပ်ငန်းများအား ဤရာသီတွင် အမိကဆောင်ရွက်
ခဲ့ကြရပါသည်။

ယခုနှစ် ၁၉၈၅-၂၆ ခုနှစ်တွင် သစ်တောသယံဇာတ
ဆရိဒေသကောက်ယူရေးအတွက် စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီးတွင်
ထပ်မံတာဝန်ကျြေးမှု နာမည်ကျော်ကြားသည့် အလောင်း
တော်ကသုပ အရိယာနယ်မြေအတွင်း တရာ်ဒေသကောက်လုပ်
ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်သည်။ ဦးစွာပထမ မုဒ္ဓမြို့၊
ရုရ်အာဖြစ် ဝန်ထမ်းများမှာ သတ်မှတ်ရက်ထက် နောက်မကျေ
အောင်အရောက်လာရပြီး ဝန်ထမ်းများစုံလို့စွာ ရောက်ရှိပြီး
က တာဝန်ခံဆရာများ၏ လမ်းညွှန်မှုများကိုခံယူကာ လုပ်
ကွက်များကို အသေးစိတ် ခွဲဝေတာဝန်ပေးအပ်ကာ လိုအပ်
သည့် ကြိုတင်ငွေများ ထုတ်ပေးပြီး တောင်ရိက္ခာဝယ်၍
ပိမိတာဝန်ကျော် မြှုနယ်အတွင်းရှိ ကြိုးပိုင်းများသို့သွားရောက်
၍ ဟရိဒေသကောက်လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ကြရပါတော်သည်။

ကျွန်တော်တို့အဖွဲ့သည် ပုလမြို့နယ်တွင် တာဝန်
ကျရေ ပထမတွင် သစ်ပင်ကျပါးသည့် ပုလဲ- ငန်းဂါ ကား
လမ်းသေးကျွေးရွာများတွင် ကွင်းသင်းစာရင်းကောက် အောင်
ချက်ပြီး ငါးအေး ငါးကြောင်း ရှုပ် ဝက်ကျွေးများ အနီး၌
တေားများတွင်လည်း စာရင်းကောက်ယူခဲ့ရပါသည်။ ထို့
ကိစ္စဆင့် မရင်း င်သာရွာများသို့ ရောက်ရှိပါသည်။ ဤ
ဒေသများတွင် ဂျုဏ်းကုလားပဲများ ဖြစ်ထွန်းအောင်မြင်
ကြောင်းကျွေးရှုရှုရှု၏။ မရင်းတွင် ပြောက်ရဟန်သစ်ထုတ်ရေး
စခန်းရှိရှု ငြင်းတိုစခန်းတွင်ပင် တည်ခိုရပါသည်။ မြန်မာ့သစ်
လုပ်ငန်းမှ သစ်အုပ်ပြီး ဦးသက်ညွန့်နှင့် ဆင်ဆရာဝန်
ဆရာတေး ဦးအောင်ဆန်းတို့မှ အကုအညီပေး၍ နေရေး
ထိုင်ရေးမှုအစ အစစာရာရာအဆင်ပြေခဲ့ပါသည်။ မရင်း
င်သာ အနီးယာများ စာရင်းကောက်ယူပြုပါက အလောင်တော်
ကသာပစ္စယာအတွင်းဝင်ရောက်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။ အလောင်း
တော်ကသာပန်ယူပြုသည် (၁၆၀၀)စတန်နှင့် ကျယ်ဝန်း

ତର୍ଣ୍ଣଶୀଳତାକୁଳ ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଦୟର୍ମାୟିତାବ୍ୟବୀ(J)

සංස්කරණ පිටපත

ပြီး ရွာစဉ်ရွာသက်မရှိတော့၍ ရိက္ခာအတွက် အခက်အခဲဖြစ်
နိုင်၍ ရိက္ခာသယ်ယူရန် လွှှောင်အားသံမည်ဆိုပါက အဆင်
မပြောနိုင်၍ သစ်ထုတ်ဖော့မှ တာဝန်ခံများအား ဆင်အကုအ
ညီတောင်းခဲ့ရာ သစ်အပ်ပြီးနှင့် ဆရာလေးတို့မှ ဆင်(၃)
ကောင်အကုအညီပေးခဲ့၍ ကျွန်ုတ်တို့အဖွဲ့ အဆင်ပြောသွား
ပါသည်။ ပို၍ အဆင်ပြောသွားသည့်မှာ ဆင်များကိုထိန်းသိမ်း
စေနိုင်ရောက်ရန် ဆင်အပ်ပြီး(၅၀-အပ်) ဦးအောင်ဒေယာ
ကိုပါ ထည့်ပေးလိုက်ခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။ ဆင်အပ်ပြီးမှာ
အတွေအကြံများစွာရှိပြီး နယ်မြေကျွမ်းကျင်မှုပါရှိနေ၍
အဆင်သင့်လုသည်ဟု ဆိုရပါမည်။ ထိုအပြင် ဆင်အပ်ပြီး
မှာ အေးပြုနှင့်သားပြစ်ပြီး ကျွန်ုတ်နှင့် တစ်နယ်ထဲသား
ဖြစ်နေ၍ ပို၍ အဆင်ပြောသွားခဲ့လေသည်။ ဦးအောင်ဒေယာ
၏ အကြံပေးချက်အရ အလုပ်သမား၏ယူရာတွင် မှုဆိုကြီး
များဖြစ်ကြသည့် တောကျွမ်းသည် မရင်းရွာ ဦးတင်မြှောင်း
ခင်သာရွာ ဦးမိုးတို့ကိုပါရအောင်၏ယုနိုင်၍ အလောင်း
တော်ကသာပ ခရီးစဉ်မှာ စိုးရိုးစဉ်ရာမရှိတော့ပေ။

ရိဂုံးများ ဝယ်ယူစုဆောင်ပြီးသောအခါ ဝန်ထမ်း
 (၁၅)ပြီး အလုပ်သမား(၁၅)ညီး ဆင်သမားအဖွဲ့(၄)ပြီး ဆင်
 (၃)ကောင်ဖြင့် ပျော်ပျော်ပါးပါး ခရီးထွက်ခဲ့ကြခုပါသည်။
 ခင်သာရွှေမှ အလောင်းတော်ကသုပဘုရားထိ (၂၀)မိုင်ကွာ
 ဝေးပြီး အရွှေဘက်က ပြုပေါင်းဝမှုလည်း (၂၀)မိုင်ကွာဝေး
 ကာ မြောက်ဘက်၊ မင်းကင်းမြို့နယ်ရှိ ပျားအနပ်ခြားများမှ
 လည်း (၂၀)မိုင်ကွာဝေးပြီး အနောက်ဘက် ကိုနောက်မြို့နယ်
 ကျွန်းအကျော်ရွှေမှ ခရီး(၂၀)မိုင်ကွာဝေးကြောင်း သိရှိရပါသည်။
 အလောင်းတော်ကသုပရုံယာများ ရောမြေတော်တောင်နှင့်
 ပေါက်ရောက်နေသည့် သစ်မျိုးများလည်း စုလောင်လှပသည်။
 အချို့နေရာများတွင် ကျွန်းတော်ကြီးများကိုတွေ့ရှိရပြီး အချို့
 နေရာများတွင် ပျော်းကတိုး ပိတောက်နှင့် အင်တိုင်းတော်
 ကြီးများ ထူးထပ်စွာတွေ့ရှိရပါသည်။ တောင်ကျွန်းမြှင့်များ
 ပေါ်တွင်မှ ထင့်ရှုပ်ပောင်များကိုလည်း တွေ့ရှိရလေသည်။ ချောင်း
 မြောင်းများမှာလည်း ရော်းသန်ပြီး ငါး ဘား လိပ်များလည်း
 အတော်ပေါ်များကြောင်းမြှင့်တွေ့ရပြီး ဆင်အုပ်များကိုမှု
 မကြောခေါ် ထိပ်တိုက်တိုးနေရှိ သတိထား သွားနေရပါသည်။

ဤမျက်ငါးမွန်သာ ဒရိယာအား အလောင်းတော်ကသုပ အမျိုးသားဥယျာဉ် ဖွဲ့စည်းကာကွယ်ခဲ့၍ မြန်မာ့အဖိုးတန် သစ်တော်ကြီးအား ယနှစ်တိုင် အထင်အရှား မြင်တွေနေရ ဓမ္မးဖြစ်၍ ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျ ရောက်ရှုရသောအခါ လွန်စွာ ဂိတ်ဖြစ်ရပါသည်။

ကျွန်တော်တို့အဖွဲ့သည် ပုလ္မားနှင့်မှ စတင်ဝေရောက်ပြီး မြေပုံနှင့် ကွန်ပါ်အားကို၍ တစ်ဖူ လမ်းပြမှုးကို အားကို၍ တစ်မို့ အလောင်းတော်ကသာပဒါယာအတွင်း ချဉ်းနှင့်ဝင်ရောက်၍ စာရင်းကောက်လုပ်ငန်းများ ဆောင် ရွက်လိုက် စခန်းချလိုက်ဖြင့် အခါန်ကြာမြင်စွာ လှပ်ရားသွား လာခဲ့ရပါသည်။ (၃)ပတ်ခန်းကြာသောအခါ ရိက္ခာများလည်း လျော့နည်းလာရာ တော့တွင်းမှ စားကောင်းသော အသီးအ ရွက်များအား၍ စားသောက်ခဲ့ရသလို အလုပ်သမားထဲမှ သား ငါးရှာတတ်သူများမှုလည်း နည်းမျိုးစုံဖြင့် ရှာဖွေကျွေးမွှေး ကြပါသည်။ ချောင်းများအတွင်း ထိုစိုက် ငါးများလည်းပေါ် များခဲ့ရာ ပါလာသည့်ပိုက်ကွန်ဖြင့် ဖော်ဆီးခြင်း၊ ငါးချွဲတွင်း နှိုက်၍ရခြင်းများဖြင့် ဟင်းစားကို ဖြေရှင်းနိုင်ခဲ့ပါသည်။ လုပ်ငန်းများ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်လာရာ ခရီးတွင်လာလေ တော့တော်ရေးမြေမှာ ပိုမိုကောင်းမွန်လာလေဖြစ်သည်။ အချို့နေရာများတွင် ရွက်အုပ်များပြည့်သိပ်ကာ နေပျောက် မထိုးသည့်နေရာများကိုလည်း တွေ့ရှိရလေသည်။ တော့နက် လေ တော့ဆင်များပေါ်လာလေဖြစ်၍ ဆင်ခြေရာသစ် နှင့်လတ်ဆတ်သော ကျွန်ကြီးကျွန်ငယ်များတွေက ရှုတစိုက် သွားလာရသည်။ အုပ်စုလိုက်ဆင်ကို မကြောက်ရသော်လည်း သင်းကွဲဆင်များကိုမှ သတိကြီးစွာ ထားနေရာလေသည်။ ရုပ်နှံခံပါ တော့ဆင်အုပ်နှင့်တို့ရာ လူမြှင့်သည့်နှင့် အော်ဟန် ထွက်ပြီးကြလေသည်။ အကြောင်းမှာ အလောင်းတော်ကသာပန်နှင့်မှတ်ဆောင်ရွက်သော ဆင်မှုးများကို မြှုပ်နည်းလုပ်လျှင် ကြောက်စွဲ့နှင့်ကြောင်း လုပ်မြှင့်လျှင် ကြောက်စွဲ့နှင့်ကြောင်း လုပ်မြှင့်လျှင့် အကြောင်းမှာ အသီးအ သားများပုံတော်နေသည်။ တစ်ကောင်မှာ အမို့ များပေါ်သည်အထိ အသားများသွေးမြောဖြေပြီး တစ်ကောင် မှာ အသားများပုံတော်နေသည်ကလွှဲ၍ အကောင်ပုံးမပျက် ရှိနေလေသည်။ ပုံစံမပျက်သည့်ဆင်မှာ ဆင်ထိုးဖြစ်ပြီး အစွယ်လိုသူများမှ ပစ်ခတ်သတ်ဖြတ်ခြောင်း ဖြစ်လေသည်။ သို့သော် အစွယ်ကိုပစ်ခတ်သူများ မရရှိကြောင်းဒက်ရာ ရထားသည့်ဆင်သည် သွားမီသွားရာ လျော့က်သွားပြီး သေ ခါနီးတွင် ဂန့်ဝါ-အလောင်းတော်ကသာပဘုရား ခြေလျင် လမ်းကေးတွင် လကျသေဆုံးခဲ့ကြောင်း မျက်မြင်တွေရှိခဲ့ပါ သည်။ ပထမဆုံးအစွယ်ကို ရရှိခဲ့သူများမှာ ဘုရားနပ်မြေ အတွင်း သစ်ခွဲနှင့် သန်ခွဲနှင့် သန်ခွဲပါးပင်ရှာသူများမှ တွေရှိခဲ့ပြီးလမ်း ကေးဖြစ်နေ၍ အစွယ်ပေါ်နေသည့်နေရာမှ စိုးရိုင်တကြီး ဖြတ်ယူသွားခြင်းဖြစ်ပြီး ကျွန်စစ်သည့်အပိုင်းက ပိုကြီးမှာ သည်ဟုသိရေးလေသည်။ ပထမအဖွဲ့သည် လမ်းကေးတွင် ဆင်

သေ၏ အစွမ်းဖို့ယူပြတ်ခရာင်းကြောင့် ငါးတိအား အလောင်း
တော်ကသုပ္ပသ သစ်တော်လှုပြရေးများတွေနှင့် ဖို့၍ ကမန်း
ကတန်းပြတ်သွားခြင်းဖြစ်ပြီး နောက်တစ်ဖွဲ့မှာ ကျမ်းကျင်သူ
များဖြစ်၍ ကျန်စိုးသည့်အပိုင်းအားလုံး ရရှိသွားသည်ဟု သိ
ရပါသည်။ ဆင်ပစ်မျိုးအဖွဲ့မှာ ဘာမှမရလိုက်ဘဲ အကုသိုလ်
သာသွေ့ ရလိုက်မည်မှာ မလွှာကန်ဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်တော်တိအဖွဲ့မှာ ပါလာသည့် ဆင်သမားများ
ထဲမှ ဝက်ကျော်သား ကိုင်းလွင်မှာ သီးစားပင်အောက်တွင်
ဉာဏ်ထောင်ခြင်း အလွန်ပင်ကျမ်းကျင်လုပ်ပါသည်။ ငြင်းအ
နေဖြင့် ဆင်များအစားရန်အတွက် တောတွင်ဉာဏ်ကော်မူး
စဉ် သီးစားပင်များကိုရှာဖွေပြီး ဉာဏ်ထောင်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။
သူတွင် ဉာဏ်(၄-၅)ဖုံပါလာပြီး ကြက်၊ ရှစ်တိသွားလာရာ
လမ်းတွင် သီးစားပင်မှ အသီးများကို ဉာဏ်အနီးတွင် ချထား
ခြင်းဖြင့် အစာမျက်ငံးငံးပြင့် ဝင်ရောက်လာသော ကြက်နှင့်
ရှစ်တိမှာ ကိုင်းလွင်၏ ဉာဏ်ကွင်းတွင် သက်ဆင်းခဲ့ကြရပါ
သည်။ တစ်နှစ်လျှင် (၂)ကောင် (၃)ကောင် အမြဲလိပ်ပါသည်။
ခိုက္ခာအတွက် အတော်အဆင်ပြောပါသည်။

ကျွန်တော်တို့အဖွဲ့ ဝန်ဂေါ်မြို့နယ် နယ်စပ်အနီးသို့
ရောက်သောအခါ ရိက္ခာပြတ်လုမတတ ဖြစ်ကြရပါသည်။ အချိန်မှာလည်း တစ်လဆန်ပင်ကြောခဲ့ပြီဖြစ်ပါသည်။ ဆန် ဆီ
ငြေတဲ့ ကြောက်သွန်၊ ငါးခြားကို ကုလားပခြား အကည်းငယ်စီ
ကျွန်ရှိနေသေးသော်လည်း သူမပါလျှင်မဖြစ်သည့် ဘားကို
ကျွန်တော်တို့အဖွဲ့ လျော့တွက်ခဲ့ခဲ့၍ ဘားပြတ်လပ်သွားတော့
၏။ သား ငါးတို့ပြင့် စားရသော်လည်း ဘားမပါက ဘယ်လို့
မှပင် အရဟာမဖြစ်ပေါ်တော့ပေး သို့ဖြစ်၍ ဘားနှင့်လိုအပ်
သည့်ရိက္ခာများ ဝယ်ယူရန် တပည်ကျော် ကိုစိန်ချွေ (မလည်း
သင်း)နှင့် ဆင်းစီး ကိုငွေးလွင်တို့ကို ရိက္ခာဝယ်ရန် ကျွန်း
လျှော့သို့ လွတ်ရပါတော့သည်။ ငုံးတို့အဖွဲ့လည်း အမြန်ဆုံး
သွားရောက်ရာ နှစ်ညအိပ်(၁)ရက်နှင့် ပြန်ရောက်လာပါ
သည်။ အရေးကြီး ဆန်၊ ဆီ ဘားနှင့် ရိက္ခာမျိုးစုံ၊ ဆပ်ပြာ
ဆေးလိပ်ကွမ်းကအပါလာပါသည်။ အမြန်တွင် ကိုစိန်ချွေမှ
ယောဇာသကို ရောက်ခဲ့ရမှုကို ဂုဏ်ယူပြောပြုပါသေးသည်။
ကျေးဇာဥက္ခာ နှင့် အဖွဲ့မှု လိုလေသေးမဟုတ် ကုလိပ်ပေးကြောင်း
ရွာသွားသားများမှလည်း ငင်မှတစရာကောင်းကြောင်း သဘော
ပြောတဲ့ ယောမြေဆိတာကို သူလက်ခံပြီဖြစ်ကြောင်း သူတို့
ဆင်အား တစ်ရွာလုံး အစာလာကျွေးကြကြောင်း ပြောပြန်
ပါသည်။ သူအတွက် ဝယ်ယူလာသည့် ယောပုံစီးနှင့် သူအနီး
အတွက် ဝယ်ယူလာသည့် ယောထမီးတို့ကို ထုတ်ကြေား
နေပါသေးသည်။ ပြီးလျှင် ယောလွယ်အိတ်လေးများလည်း
ပါလာသေးသည်။ ကျွန်တော်အတွက်မူ ယောတာက် တစ်
ထည်ပါလာသည်။ ကျွန်တော်အတွက်မူ ကျေးဇာဥတင်ကြောင်းပြောပြီး
ကိုယ်က ယောသားဖြစ်နေ၍ မလိုအပ်ကြောင်း မိမိတို့ပြီးသို့
အမှတ်တရယူသွားရန် ပြန်ပေးလိုက်ပါသည်။

အလောင်းတော်ကသုပ နယ်မြေအတွင်းရှိ ရော်း
သန်ချောင်းကြီး / ချောင်းကယ်များအတွင်း တရားမဝင် ငါးဆေး

ခြောင်းကို လူတစ်စုက ဆောင်ရွက်ကြရာ ငါးများ(သေးလတ်၊
ကြီး) အားလုံး ချောင်းလုံးပြည့် သေဆုံးနေကြခြင်းကိုလည်း
စိတ်မကောင်းစွာ တွေ့ရှိရလေသည်။ တဲ့ပါများမှ လောဘ^၁
ကြီးစွာဖြင့် “အင်ဒရီ” ကဲသို့သော ပြင်းအားများသည် ထိုး
သတ်ဆေးများ သုံးစွဲခဲ့ဟန်တဲ့သည်။ ငါးများမှာ မယူနိုင်၊
မသယ်နိုင်အောင် များပြားစွာသေဆုံးကြပြီး ဂျွန်တော်တွေ
ရောက်ရှိချိန်တွင် ပုံပိုင်နေကြပြီး အနဲ့အသက်များပင် ထွက်
ရှိနေလေသည်။

ତାର୍ଦ୍ଦିଃକୋଟିଲ୍ୟର୍ଦ୍ଦିନକୁମାରଙ୍ଗମଃଖାଃ କ୍ରୀତଃତାଃହୋଦିଶୁରି
ଲାଭା ଲ୍ୟର୍ଦ୍ଦିନକୁମାରଙ୍ଗମଃଖାଃ କ୍ରୀତଃତାଃହୋଦିଶୁରି
ଅଲୋଦିନକୁମାରଙ୍ଗମଃଖାଃ କ୍ରୀତଃତାଃହୋଦିଶୁରି
ଲ୍ୟର୍ଦ୍ଦିନକୁମାରଙ୍ଗମଃଖାଃ କ୍ରୀତଃତାଃହୋଦିଶୁରି
କ୍ରୀତଃତାଃହୋଦିଶୁରି
ଲ୍ୟର୍ଦ୍ଦିନକୁମାରଙ୍ଗମଃଖାଃ କ୍ରୀତଃତାଃହୋଦିଶୁରି
ଅଲୋଦିନକୁମାରଙ୍ଗମଃଖାଃ କ୍ରୀତଃତାଃହୋଦିଶୁରି
ଲ୍ୟର୍ଦ୍ଦିନକୁମାରଙ୍ଗମଃଖାଃ କ୍ରୀତଃତାଃହୋଦିଶୁରି
କ୍ରୀତଃତାଃହୋଦିଶୁରି
ଲ୍ୟର୍ଦ୍ଦିନକୁମାରଙ୍ଗମଃଖାଃ କ୍ରୀତଃତାଃହୋଦିଶୁରି
ଅଲୋଦିନକୁମାରଙ୍ଗମଃଖାଃ କ୍ରୀତଃତାଃହୋଦିଶୁରି
ଲ୍ୟର୍ଦ୍ଦିନକୁମାରଙ୍ଗମଃଖାଃ କ୍ରୀତଃତାଃହୋଦିଶୁରି
କ୍ରୀତଃତାଃହୋଦିଶୁରି

ဘုရားမြော်ရှိ ဆရာတော်မှ ကျွန်တော်တို့ဝန်ထမ်း
အဖွဲ့နှင့် ဆင်အပ်ကြီးအား ဘုန်းတော်ကြီး ကျောင်းတွင်
တည်းခိုစေ၍ အလုပ်သမားအဖွဲ့နှင့် ဆင်အဖွဲ့အား ရေပုံတွင်
နေရာချယားပေးပါသည်။ တစ်ကြိမ်တစ်ခါမှ မရောက်ဖူး၍ ရှုပ်
အလောင်းတော်ကသေးပါ ရဟန္တအရင်သူမြတ်ကြီး၏ ရှုပ်
မွားတော်ကြီးအား ကြေည်ညို့ဖြင့် ဖူးမဝေအောင် ရှိခဲ့ရပါ
သည်။ ရှုပ်မွားတော်မှာ ဂုံးရုံကျောင်းဆောင်အတွင်း
မြောက်အာရင်သို့ပေါ်တည်၍ လေလျောင်းနေပါသည်။ အောက်
ဘက်လိုက်ရှုအတွင်းရှိ ကိုယ်တော်အစစ်၏ခြေအစုံကို ရှုပ်
မွားတော် ဦးခေါင်းထား၍ တည်ထားသည်ဟု ပြောကြပါ
သည်။ ကုန်းမြင့်တောင်ပေါ်တွင်တည်ရှိပြီး ရှုပ်ခန္ဓာအစစ်
မှာ ချောင်းအောက်ဘက်သို့ ဆင်သွားသည့် ကျောက်လိုက်
ရှုအတွင်း တည်ရှိကြောင်း သိရှိရပါသည်။ ကျောက်လိုက်ရှု
အတွင်း ကျောက်တံ့ခါးကြီးတည်ရှိနေပြီး အစ်အဖြစ်တော်
ထားသော တံ့ခါးကြီးပြစ်ပါသည်။ ရွှေးယခင်က ကျောက်
တံ့ခါးကြီးပွင့်နေကြောင်း၊ အထဲတွင် အမြတ်စွဲနှင့်ထား
သည့် ကျောက်ဖယောင်းတိုင်ကြီးများရှုကြောင်း၊ နာဝရတ်
ကိုးသွယ်ရတနာများလည်း စုံလင်စွာရှိနေကြောင်း၊ ရဟန်း
နှင့် ကိုရင်လေး ဘုရားဖူးလာရောက်ရာ ရဟန်းမှာ လိုချင်
လောဘရှိ၍ ကျောက်တံ့ခါးကြီးများ တစ်ခုပါဝါယ်၊ ပိတ်သွား
ကြောင်း၊ ကိုရင်လေးမှာ လိုချင်လောဘမရှိ၍ ရှုအတွင်းမှ
ထွက်ခွာလာနိုင်ကြောင်း၊ ယနေ့ထိ တွေ့နေရသည့် ရှင်သွေးထွေ
ပေါက်မှာသက်သေဖြစ်ကြောင်း ကြားသိခဲ့ရပါသည်။ ကျောက်
လိုက်ရှုအား ကျောက်မိုးကြီးက ရှိကြီးအပြစ်တည်ရှိနေပါ
သည်။ ကျောက်မိုးကြီးအား မေ့ကြည့်လိုက်လျှင် ပန်းဆိုင်
ပန်းခက်များဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားကာ ငါးတိုင့် တစ်ဆက်တည်း
လင်းနှိမ်များစွာတို့လည်း တွေ့ရလေသည်။ တောင်ပေါ်မှ ရှု
အတွင်းသို့ ဆင်လာစဉ် ရှေ့သော ညီညွှာ လင်းနှိမ်ချောနှိမ်း
ဖြစ်လေသည်။ ကျောက်မိုးပေါ်မှ ရေစက်များလည်း ပုလ်
သီးများသဖွယ် တပေါက်ပေါက်ကျော်ကြော်။ ရှုအတွင်းကြော်
မြင့်စွာနေပါက ရေများစိခဲ့သည်ထိ ဖြစ်လာရပါသည်။ ရှု

အတွင်းတွင် လူတစ်ရာကော်ခန့်ထိ နေထိုင်၍ ရသာ လိုက် ဂျှော့ဖြစ်ပါသည်။ စရေက်သည့်နေ့တွင် ရုပ်ပွားတော်နှင့် ကျောက်လိုက်ရှုအတွင်းရှိ ရုပ်ခန္ဓာအစ်တိအား မှန်းဆ ဖူးမျှော်ပြီး ညုပိုင်းရောက်မှ အလောင်းတော် ကသာပရာအင် အား အသက်ကြီးပြီး ရှေ့မြှေ့နောက်မှု မကြားကဏ္ဍရောက်ဖူးသူ ဆင်အုပ်ကြီး ဦးအောင်သော်အား မေးမြန်းစုစုမဲ့ရပါသည်။ ဦးအောင်သော်မှုလည်း သူသိထားသည်ကို အလုံးစုပြောပြ ပါသည်။ ရှင်မဟာကသာပ ရဟန္တာမြတ်ကြီးသည် မရင့်မဟမ လူဘဝဘုန်းကြီးကျောင်းသားဘဝက ကြိုက်တူရွေးကလေး အားသတ်မှတ်ပြီး အရာတော်တွေ့ရှိမည်ထိုး၍ မသေမရှင်ဖြစ် နေစဉ် ကျောက်တုံး(၃)တုံးပြု့ ဖိထားခဲ့ရှု ယခုအလောင်း တော်ကသာပန်ယ်မြေတွင် တောင်သုံးလုံး၏အလယ်တွင် အတိတိဘဝက တင်ကျွန်းခဲ့သည့် ဝင်ကြွေးအား ပြန်ဆပ်ရ ခြင်းဖြစ်ကြောင်း ရှင်းပြုပါသည်။ ရဟန္တာမြတ်ကြီး ရှင်မဟာ ကသာပ ကြွေလာရာလမ်းတွင်လည်း သဝိတ်ဆေးချောင်း သက်နှုန်းလုန်းနေရာတိအား အမှတ်အသာမျှုးပြု့ ထားရစ် ခဲ့သည်ကို ပြင်တွေ့နိုင်ကြောင်း ရှင်းပြုပါသည်။ ရဟန္တာ အရှင် သူမြတ်ကြီး၏ တပည့်သာဝကဖြစ်ခဲ့သူ အလေတသတ်မင်း သည် မိဘပြစ်မှုး၍ ပုံပင်သောကများပြု့ ရပ်တည်ရာမရ ဖြစ်နေသောအခါ နောင်တကြီးစွာရပြီး ဆရာရင်းဖြစ်သော ရဟန္တာမြတ်ကြီးထံလိုက်လာရာ ပရိုန္တာန်ပြုပြီး ရှင်ကလှပ် ကိုသာ တွေ့ရှိသွားပုံများကိုလည်း သိရှိရပါသည်။ ဘုရားရင် ပြင်အနီးတွင် မှတ်မှတ်ရရအာနေပြု့ ဘုရားဖူးများ သောက်သုံး ရှုနှုန်းတွင် သုတေသနရေ့တွင်အား အကေတသတ်မင်းမှ အပိုင်းနှင့် တုံးဖော်ထားရှိခဲ့မှုကိုလည်း တွေ့ရှိရပါသည်။ သစ္စာရေ တွင်းသည် ရပ်ပွားတော်မြတ်ကြီးအနီးတွင်တည်ရှိပြီး ရေတွင်း မှာ အာန်ပေအနည်းငယ်ပြင့်ရေတွက်နေခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဘုရားပွဲတော်ရက်များတွင် မည်မျှခုခံယူသုံးစွဲကောမူ ရေ မခန်းခြားကြသွားကြောင်းလည်း ကြောသုံးရပါသည်။ သစ္စာ ရေတွင်းနှင့် အောက်သက်ရှိ ဘုရားချောင်းမှာ အနိုင်အပြင်း အတော်ကွာဝေးလျပါသည်။ ဆင်အုပ်ကြီးမှ ဆက်လက်၍ ပြောပြရ ရဟန္တာရှုပွားတော်မြတ်ကြီးတည်ရှိရာ အရှေ့ဘက် ကြောတွင် “အရိမေတ္တယ” ဘုရားပွင့်သွင်းကျောင်းတော် ဆောက်ရာတွင်အသုံးပြုရန် အကေတသတ်မင်းကြီးမှ အပိုင်းနှင့် ခဲ့သည့် ကွွန်းပင်ကြီးရှိခဲ့ကြောင်း၊ ယုမ္မရှိတော့ရောင်း၊ သို့ရာ တွင် ကွွန်းငုတ်နေရာရှိသေးကြောင်း၊ ကွွန်းငုတ်ကြီး တို့များ သည်မှာ ထမင်း(၁)ရှိရှိသာ စာလုံးရေကြောင်းပြောပြ၍ နောက် တစ်နေ့သွားကြည့်ရာ ငုတ်နေရာကြီးသည် အမှန်တကယ် ကြီးမှားနေကြောင်း မျက်မြင်တွေ့ရှိခဲ့ရပါသည်။ ယခုဆုံးသွင်း ငုတ်နေရာ ရှိ/မရှိ ပသေခာ့နိုင်တော့ပါ။ ကွွန်းပင်ကြီးနှင့် ပတ်သက်၍ ဆင်အုပ်ကြီးမှ ဆက်လက်ပြောပြရ သမိုင်းဝင် ကွွန်းပင်ကြီးအား သစ်ခုတ်ယူရန်စိစ်ကြရာ ဂါပကလုံးကြီးများ တားသည့်ကြေားမှ သင်းသတ်ခဲ့ကြောင်း၊ အပင်ကြီးအား ခုတ်လှစ်စဉ် အခက်အခဲများစွာ ကြုံခဲ့ကြောင်း၊ သင်းသတ်ရန် အပိုင်းပေးသူလည်း ရောဂါမည်မည်ရေမရှိဘဲနှင့် အသက်တိ

ခဲ့ကြောင်း၊ ဆင်ဖြစ်ဆွဲရန် တာဝန်ယော့ခဲ့သူ သစ်ထုတ်နေဝန်
ယမ်း၊ အလုပ်ပြုတ်ခဲ့ကြောင်း၊ အပေါင်ကြီးအား ဆွဲထုတ်သည့်
ဆင်ကြီးမှုလည်း တဖြည်းဖြည်း ပိန်ချီးသွားပြီး အသက်ဆုံး
မျှော့ခဲ့ကြောင်း ကြားထိခဲ့ရပါသည်။ ကျွန်တော်၏တင်ပြုမှုသည်
ခိုင်လုံသည်ဟု မဆိုလိပါ။

ထို့ပြင် ရဟန္တကိုယ်တော်အစ်တည်ရှုရာ ဘုရား
ချောင်းကလေးမှာ အထက်ဘက်တွင် ပုံမှန်အနေအထားဖြင့်
စီးဆင်းလာပြီ၊ ဂုဏ်းအနီးတွင် ရေများပြောကြုံးအတွင်းမှ စီး
ဆင်းသွားကြခြင်းဖြစ်ပါသည်။ မြတ်သွေ့ခေတ် သစ်ထုတ်စဉ်
က ဘုရားချောင်းမှ မျေားချေလာသောသစ်များ ရှုကြီး၏
အထက်ဘက်တွင် အောက်ဘက်သို့ မျောပါမသွားသဲ အစု
လိုက်အပုံလိုက်တည်ရှုနေရာ မျက်နှာဖြေအရာရှိမှ ခိုင်းခွဲ၍
သစ်များထဲတိယုရန် ကြံးစည်းကြောင်း၊ သို့သော် ဘုရား
လွှေကြီးများ၏ တောင်းပန်မှုဖြင့် သစ်များအား ဆိုင်ရာပိုင်ရာ
များမှ ကူညီဆောင်ရွက်ပေးရန် ငြက်ပော့၊ အုန်းပွဲများ တင်
ပြောက်၍ တောင်းဆိုရာ မီးရောင့်အတွက် လွယ်ကူစွာ သစ်များ
သူအလိုလို ထွက်သွားကြောင်း ကြေားသို့ရပါသည်။ ဆင်အုပ်
ကြီး ပြောပြုသည် ရာဝောင်လား၊ အဖြစ်မှန်လား ဆိုသည်ကို
ဖြင့် အတိအကျ မသိရှိရပါ။ သို့ရာတွင် ဘူမိနက်သန်
သာသနာနှင့်ယောက်အစ်အမှန်ဆိုသည်ကိုမှ လက်ခံရမည်
ဖြစ်ပါသည်။

ဘုရားပရဂိုဏ်တွင်လည်း ဘုရားပွဲနီး၍ ချေးသည်
အချို့လည်း ရောက်ရှိနေကြ၍ ရိတ္ထားအတွက် ပူပောစရာ
မလိုတော့ပါပေါ့ ဘုရားအနီးဝန်းကျင်တွင်လုပ်ငန်းများ ပြီးစီး
သောအာခါ မရင်း၊ ခင်သာအလုပ်သမားအဖွဲ့နှင့်ဆင်အပ်ကြေး
ဆင်သမားအဖွဲ့တို့အား လွန်စွာကျေးဇူးအထူးတင်ရှိကြောင်း
ပြောဖြီ ဘုရားမှာပ် နှစ်ဆက်လမ်းခွဲခြေပါသည်။ ကျွန်ုတော်
တို့အဖွဲ့မှာ ငှာနကားမှာယူ၍ ယင်းမာပင်လမ်းမှပြန်၍ ကပြု
ပေါင်းဝရှာများတွင် အခြေခြား၍ စာရင်းကောက်လုပ်ငန်း
များ ဆောင်ရွက်ကာ တစ်နှစ်တာပြီးဆုံးခဲ့ရပါလေသည်။

၁၉၈၆- ၈၂ ခုနှစ်တွင် စာရင်းကောက်လုပ်ငန်းအား မကျေးတိုင်းဒေသကြီးနှင့် ခင်းပြည်နယ်အတွင်း အောင် ရွက်ကြရပါသည်။ မကျေးတိုင်းတွင် ဆေးမြို့နယ် တောင် ဘက်ပိုင်၊ မဟင်ကြီးပိုင်များတွင် စာရင်းကောက်လုပ်ရပါသည်။ ဆေးမြို့နယ်တောင်ပိုင်းတွင် “ချမ်းပု” ဟုခေါ်သော တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများလည်း နေထိုင်ကြပါသည်။ ချမ်းပြည်နယ်မှာ ကန်ပက်လက်မြို့နယ် တောင်ပိုင်းတွင် စာရင်းကောက်လုပ်မည်ဖြစ်ပါသည်။ စာရင်းကောက်လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်၍ တောင်ပေါ်သစ်မျိုးများ ခွဲခြားတတ် စေရန် ပေါ်(၄၀၀၀)ကျော်သော ကန်ပက်လက်မြို့တွင် သရုပ်ပြန် သစ်မျိုးခွဲခြားနေဖား ဆရာကြီး ဦးသာလှ မှုပင် အပင် ပန်းခံ သင်ကြားပေးအံပါသည်။ ကန်ပက်လက် အနောက်ဘက် တစ်ကြောရှိ ထင်းရှာတောက်းများမှာ အလွန်လုပ်ပါသည်။ ဝက် ပင်စည်မြောင့်တန်းပြီးလုံးပတ် ကြီးထွားကြပါသည်။ ဝက် သစ်အပင် သစ်အယ်ပင်နှင့် သဖော် ကတ္တတ်ပင်များကိုလည်း

များစွာ တွေ့ရှိရပါသည်။ ထင်းရွှေတော်ကြီးများအား တိုက
ခံတဲ့လာသည့် လေများအား ရှုံးက်ရခြင်းကို ကျွန်တော်အား
လွှန်စွဲသော်လည်း သစ်များနှင့်ခြားရေး သင်ကြားခြင်းနှင့်
အတူ ခေါ်နှစ်(ခ) ဝိဘိရိယတောင်ကိုလည်း တက်ခဲ့ကြပါ
သည်။ တောင်တက်လမ်းတွင် ထင်းရွှေပင်များနှင့်အတူ
တောင်လညပန်း နီနီရဲရများ သစ်အထုပင်များ ချမှတ်ရိပါန်း
များကိုလည်း များစွာတွေ့ရှိရပါသည်။ တောင်ပေါ်တက်ရင်း
တက်ရင်းပြင် ပေ(၂၀၀၀)ကော်ခွဲ ရောက်လာသည်တွင်
ကျွန်တော်သည် အသက်ရှုံးကြပ်လာပါသည်။ ကျွန်တော်
လိုပင် အသက်ရှုံးကြပ်၍ ဆက်လက်မတက်နိုင်သူများ ပေါ်
လာရာ ဆက်မတက်တော့ဘဲ ငြင်နေရာမှပင် နောက်ကြောင်း
ပြန်လှည့်ခဲ့မိပါသည်။ သစ်တော်သမားပြိုပြီး နွဲသတ္တိကို လျော့
ကာ နောက်ကြောင်းပြန်လှည့်မှုအား ယနေ့ထိ နောင်တရမ^၁
ဆုံးဖြစ်နေ့မိပါသည်။ မိမိအစီအစဉ်ပြင် ပြန်တက်မည်ဟု
ထိုစဉ်က ပြုးဝါးခဲ့သော်လည်း ယနေ့ထိမြို့မလှည့်နိုင်
တော့ပါ။ သို့သော် ယုံအခါတွင် ကားပြိုအလှယ်တကဲ တက်
လို့ရပြီဟုသိရ၍ တက်ဖြစ်အောင်တက်ဖို့ စိတ်ဆုံးဖြတ်ထား
မိပါသည်။

သရုပ်ပြလုပ်ငန်းများ ပြီးမြောက်သောအခါ တွန်
ကော်တို့အဖွဲ့ တာဝန်ကျေရာ ကန်ပက်လက်မြှုနှစ်ယ်၊ ကျင်ဒွေး
တိုက်နယ်သို့ ဦးတည်သွားလာရပါသည်။ လေယာဉ်များ
ကျင်ဒွေးလမ်းသည် ထိစိုက် အင်မတန်ဆိုဝါပါသည်။ ကား
သွားလာ ရန်ခက်ခဲသလို လွည်းဖြန့်လည်းခက်ခဲ၍ လူထမ်း
ပြင်သွားလာရပါသည်။ ဆောမြှုနှစ်ယ်၊ နတ်ကောင်းကျင်းကျေး
ရွာမှ ကျင်ဒွေးရွာသို့ တစ်ရက်ခန့် ပြင်းပြင်းသွားရပြီး မိုးချုပ်
ခါနီးတွင် ကျင်ဒွေးသို့ ရောက်ရှုပါသည်။ ကျင်ဒွေးရွာသည်
မြေနှစ်ပိုင်း မူန်းချောင်းသေးတွင်တည်ရှိပြီး ထိစိုက် အိမ်
ခြေ (၂၂၀)ကျော်ခန့်ရှုကာ အနီးပတ်ဝန်းကျင်တွင် အကြံး
ဆုံးရွာကြီးဖြစ်ပါသည်။ အထက်တန်းကျောင်း၊ တိုက်နယ်
ဆေးရွာ ခဲစာန်းတို့ရှုပါသည်။ ကျင်ဒွေးရွာတွင် စခန်းချုပ်
လက်လျှပ်စီသမျှ နမူန်ဘက်များအား စာရင်းကောက်
လုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ရပါသည်။ ကျင်ဒွေးရွာ
ပတ်ဝန်းကျင်တစ်ပိုင်းရှိုက်ပြီးဆုံးသောအခါ ကျင်ဒွေးအနောက်
ဘက်ချုပ်းတော်တန်းကြီးများပေါ်သို့ ခြေလျင်ခဲ့ပြီး သွား
လာခဲ့ရ ပြန်ပါသည်။ ကျင်ဒွေးရွာအနောက်ဘက်ဒေသသို့
သွားရာလမ်းသည် ကားလမ်းလှည်းလမ်း လုံးဝမရှိတော့ပေါ့
အတက်အဆင်းကြီးမားသည့် ခြေလျင်လမ်း ကျဉ်းကျဉ်းကြပ်
ကြပ်ကို ကျောပိုးအိတ်ကိုယ်စီပိုးကာ အားမာန်အပြည့်ဖြင့်
ဆင်းလိုက်တက်လိုက် သွားလာခဲ့ရပါသည်။ ရွာဝင်အလိုက်
ရွာအမည်များကို မမှတ်မိတော့ပါ။ ချင်းနာမည်များဖြစ်နေ
သည်က တစ်ကြောင်း၊ နှစ်ကားလကြောရည်သည်က တစ်
ကြောင်းတို့ကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။ မှတ်မှတ်ရရ ရွာကြီး(၂)
ရွာဖြစ်သည့် အလယ်တန်းကျောင်းရှိသည် မှချိန်းတိန်းရွာ
နှင့် ဆင်ဘာင်ရွာကြီး (၂)ရွာကိုသာ မှတ်မိပါတော့သည်။

REDD-Plus Information – 24 –

Measurement, Reporting and Verification (MRV) for REDD+

By

U Sein Thet, Project Coordinator, ITTO-REDD+ Project.

The reducing emissions from deforestation and forest degradation and carbon stock enhancement (REDD+) is now recognizing as a critical component of national and international strategies for mitigating global climate change. That is of central importance in efforts to combat climate change especially in developing countries. All developing countries that are participating in the REDD+ will have to establish a national forest monitoring system (NFMS) in order to asses forestry related greenhouse gas emissions. The system should support the Measurement, Reporting and Verification (MRV) requirement according to the United Nations Framework Convention on Climate Change (UNFCCC). A national forest inventory (NFI) is one potential key component of such an MRV system. National-level forest biomass estimation is necessary and it might be an important attribute. Regarding to this point, an example of above ground biomass estimation over a large area using forest inventory data and satellite imagery is also expressed as basic information of biomass/ carbon for MRV system. According to the referred materials and documents, REDD+ encourages developing countries to contribute to climate-change mitigation in the forestry sector through five activities: reducing emissions from deforestation and forest degradation; conservation of forest carbon stocks; sustainable management of forests; and the enhancement of forest carbon stocks. At first, the role of forests in climate change mitigation has long been the subject of discussion and negotiation at the global level and REDD+ was officially introduced into the UNFCCC agenda at the end of 2005. The most relevant REDD+ milestones especially related with MRV are as follows:

- 13th conference of the parties (COP 13-Bali 2007) adopted the Bali Action Plain within which REDD+ was recognized as a potential element of an expected new agreement.
- COP 15 (Copenhagen, 2009) adopted decision on methodological guidance for the implementation of REDD+, with particular reference to monitoring and reporting.
- COP 16 (Cancun, 2010) adopted a decision that defined REDD+ and agreed on a phased approach to it. Developed countries were urged to provide financial and technical support to assist developing countries to engage key stakeholders (including communities and indigenous peoples) to prepare national strategies, polices and measures to implement REDD+ and to develop national forest reference emission levels, national forest monitoring systems and a system for providing information on how REDD+ social and environmental safeguards are being addressed and respected.
- COP 17 (Durban, 2011) discussed technical methodologies and modalities for REDD+ related to forest reference emission levels, forest reference levels and monitoring, reporting and verification (MRV). It also continued the development of guidance on social and environmental safeguards. A decision was also adopted on financing for the full implementation of results-based REDD+ actions. COP 15 (2009 Copenhagen) adopted decision on methodological guidance for the implementation of REDD+ and, monitoring systems that:
 - (i) Use a combination of remote sensing and ground-based forest carbon inventory approaches for estimating forest-related greenhouse gas emissions, forest carbon stocks and forest area changes,
 - (ii) Provide estimates that are transparent, consistent, and accurate, and
 - (iii) Are transparent and their results are available and suitable for review as agreed by the COP.

The two functions under National forest monitoring systems are a monitoring function and MRV function. Monitoring Function is to monitor progress of REDD+ activities and MRV function is to contribute to the measuring & reporting on REDD+ mitigation performance (emissions & removals in CO₂-equivalents) to the

UNFCCC; which then undergoes verification. The three phased implementation of National Forest Monitoring Systems are preparation, demonstration and national implementation. The purpose of MRV for REDD+ are:

- To assess anthropogenic greenhouse gas emissions by sources and removals by sinks related to forest land
- To enable measurement of the carbon stock change outcomes of REDD+ activities, following the most recent methodological guidance of the Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC) for developing countries
- To enable the reporting of GHG mitigation performance (in CO₂-equivalents) of REDD+ activities to the UNFCCC. It only has to be fully operational in Phase 3 of REDD+.

Decision 4/CP. 15 establishes the REDD+ MRV requirement by requesting Parties (paragraph 1(d) to:

"... establish, according to national circumstances and capabilities, robust and transparent national forest monitoring systems and, if appropriate, sub-national systems as part of national monitoring systems that:

- 1) *Use a combination of remote sensing and ground-based forest carbon inventory approaches for estimating ... anthropogenic forest-related greenhouse gas emissions by sources and removals by sinks, forest carbon stocks and forest area changes;*
- 2) *Provide estimates that are transparent, consistent, as far as possible accurate, and that reduce uncertainties, taking into account national capabilities and capacities;*
- 3) *Are transparent and their results are available and suitable for review as agreed by the Conference of the Parties".*

Decision 4/CP.15 also specifies that countries must follow the most recent methodological recommendations issued by the IPCC, serving as a basis for estimating the sources of anthropogenic GHG emissions, and their removal by sinks, and for measuring carbon stocks and changes in forest area. In this way, emissions estimates will be based on common (IPCC) methodological approaches. This methodological guidance indicates that national forest monitoring systems should be used to : 1) estimate emissions and removals from the forest sector (measurement); 2) report this mitigation performance of REDD+ activities to the UNFCCC (reporting); and 3) allow verification of the results by the UNFCCC Secretariat (verification) (subject to further guidance from the COP) – i.e. to fulfill the MRV function for REDD+ activities.

UNFCCC guidance on the technical element for REDD+ is built upon in Decision 1/CP.16, where developing countries aiming to participate in REDD+ are requested to develop (paragraph 71(c)):

- *"A robust and transparent national forest monitoring system for the monitoring and reporting of the [REDD+] activities ... , with, if appropriate, subnational monitoring and reporting as an interim measure, in accordance with national circumstances, and with the provisions contained in decision 4/CP.15".*

Decisions 4/CP.15 and 1/CP.16 together establish that countries should develop a national forest monitoring system to serve the dual functions of monitoring and MRV.

Similar clarity has also been brought in MRV making it mandatory that the MRV of forest related emissions and removals, forest carbon stocks and forest area changes, should be consistent with methodological guidance issued in COP 15. Countries are encouraged to improve the data and methodologies over time while maintaining consistency with the established FREL/FRL. This would enable adoption of new technologies for MRV as they develop and come within reach while ensuring comparability with the earlier measurements. Submission of Biennial Update Report (BUR) is now mandatory as also the International Consultation and Analysis (ICA) of BUR for increasing transparency of mitigation action. The process would be facilitative, non-punitive, respectful of national sovereignty, and not impose excessive financial costs. The implementation of the technical components of the national forest monitoring system will be implemented through the three-

phased approach. This allows time to build the necessary capacity, learning lessons and improving the systems, as necessary:

- *Phase 1:* Capacity building on, and design of, technical elements (e.g. Satellite Land Monitoring System, remote sensing, forest inventory); establishment of institutional arrangements; activity planning; design of demonstration (pilot) activities.
- *Phase 2:* Implementation and monitoring of (and learning from) demonstration activities, and further capacity building on technical elements.
- *Phase 3:* Satellite Land Monitoring System is upgraded to monitor national performance of REDD+ policies and measures; full MRV in place for assessing GHG emissions and removals in the forestry sector and to report mitigation performance to the UNFCCC Secretariat.

Two types of data; spatial data and non-spatial data (Tables of Data) are developed by forest inventory and remote sensing and GIS application in forestry sector of Myanmar. Such the data are critical to support information for sustainable forest management. Around 1985, Myanmar set up national forest survey and inventory by three main phases; the production of forest cover and land use maps of the whole country using satellite imageries, the production of detailed forest type and land use maps of the project area using aerial photography and the ground survey in the forests of the project area. The main objectives of ground survey are to establish permanent sample plots to monitor the condition of the forest and its growth by successive measurements, to determine the amount, location and quality of timber at pre-investment level, to assess the silvicultural condition of the forest, especially its regeneration and to classify the forest terrain according to its operability. The design, supervision and computation of the inventory was done under the support of UNDP/FAO National Forest Survey and Inventory Project BUR/79/011 at Forest Department, Myanmar. Unfortunately, NFI could not be finished for the whole country and the works were stopped after finishing this project around 1993. Currently, district level forest inventory (one shot inventory) is conducting by Forest Department with the objectives: to develop stand and stock table based on the inventory data, to calculate annual allowable cut and to know the changes of land use and forest status. Forest Department is one of the foremost organizations in using RS & GIS section, Planning and Statistics Division was started since 1980 and Satellite Remote Sensing was introduced by FAO/UNEP Project. PC based Arc/Info GIS was established 1993 by National Forest Management and Inventory Project (MYA/85/003). The major activities of RS and GIS section are forest cover assessment by various scales and various satellite imageries, preparation of GIS database, preparation of various maps for management, biomass assessment, forest Fire assessment. There are also international cooperation for technical and training programme with international organizations, including JICA, FAO, ITTO, International Center for Integrated Mountain Development (ICIMOD), Korea Forest Services and Asia Air Survey Japan.

To support the methodology development for MRV, above ground biomass (AGB) of the two reserved forests (10,268 ha) namely, Lone Yan and Sabyin Reserved Forests in Yedashe Township was estimated using Landsat image acquired in February 2009 Normalized different vegetation index (NDVI) was applied to obtain the sample plots representing the different biomass condition. Based on the NDVI, the area is categorized into five areas different vegetation density. Using ArcGIS, sample plots representing different vegetation density were extracted for ground trusting. A total of 220 nested sample plots for trees $\geq 10\text{cm DBH}$ (40m x 40m for trees with DBH $\geq 20\text{cm}$ and 20m x 20m for trees with DBH between 10cm and 19cm) were selected, and field measurement was conducted in 2012 April, DBH were measured as the parameter for calculating AGB of sample plot. AGB of each sample plot was estimated from DBH using the Brown's equation (1987) for tropical forests. The AGB sample plots were divided in to training and validation data, for estimation and validation processes, respectively. Multiple linear regression was applied in ArcGIS to estimate the above ground biomass through the relationship between spectral reflectance of pixel (30 m x

30 m) of image and measured AGB of sample plot (40 m x 40 m). The results revealed that mean AGB of the two reserved forests was 140.89 tons/ha. The AGB of the two reserved forests is well within the range of AGB for tropical forests (34-500 tons/ha), but much lower than the average AGB of tropical forests (250 tons/ ha). The main reason of the low AGB in the study site might be correlated with the low tree density and size of the study area; 111 stems/ha and basal area is 12.9 m²/ ha for trees with DBH > 10cm, whereas the tree density recorded in tropical forests is 245-859 stems/ha for trees with DBH > 10cm DBH.

Myanmar is one of the forest rich countries in the tropical region. Its forest has contributed to the provision of abundant and indirect benefit to local, regional and global communities especially in reducing Green House Gas (GHG) emissions and enhancing forest carbon stocks and environmental services. In Myanmar, the emissions to be accounted for REDD mechanism would probably come from both deforestation and degradation due to various causes. As concept and methodologies of REDD-plus are new to Myanmar, capacity building and awareness raising for all level of stakeholders are currently important and urgently needed. It has been almost two decades of cooperation between Myanmar and ITTO since Myanmar and ITTO since Myanmar became ITTO member country in 1993. Myanmar became a partner country of UN-REDD Programme in November 2011 which reflects Myanmar's initiatives and efforts for REDD+ readiness activities. The project "Capacity building for developing REDD+ Activities in the context of Sustainable Forest Management" RED-PD 038/11 Rev.3 (F) is based on national priority and recommendations identified by the international organization such as ITTO and UN – REDD Programme that capacity building is needed at all level in order to fully implement REDD-Plus. The Government of the Republic of Union of Myanmar, Cabinet approved the project with the meeting 38/2012 on 25-10-2012 and was signed by Executive Agency (FD) and ITTO on 8-11-2012. A crucial aim of the project is to build capacity among stakeholders and communities on the important of SFM and climate change mitigation. This could be implemented through awareness programmes such as organizing workshops and meetings for policy makers, forest officers, field staff, local communities and relevant stakeholders. Information on the project's finding could be disseminated as well for better understanding of deforestation and forest degradation in the country through outreach activities (i.e. – publications, seminars, workshops). The Forest Department of Ministry of Environmental Conservation and Forestry has formed a REDD+ Core Unit in the Ministry, having the task of coordinating and guiding REDD-plus related actions and collaborating national and international agencies. This Core Unit will assist the Ministry of Environmental Conservation and Forestry and its appropriate agencies in developing and implementing appropriate policies measures and action plans relating to REDD+ implementation in the country.

Planning and Statistics Division of the Forest Department will be the responsible for the overall administration while the role of Forest Research Institute is to strengthen the technical aspects of the project. Regarding capacity building aspect, Training and Research Development Division of the Forest Department will be responsible to implement the proposed activities. Extension Division of the Forest Department will be responsible for REDD+ and other related activities. GIS and RS section of the Planning Division of the Forest Department will be responsible to conduct MRV. REDD-plus core unit will be responsible for implementing the project activities under the supervision of Planning and Statistics Division of the Forest Department to fulfill the set objectives. As an implementation of ITTO funded project, forest inventory was conducted in March 2013 in 19 reserved forests of Taungoo District. Main objective is to obtain field data for estimating above ground biomass using satellite imageries. To analyze vegetative characteristics, Important Value Index (IVI) was calculated. IVI allows estimation of importance for a particular species, not based solely upon density. Species with the highest IVI was considered as the dominant of the community. Tree species richness is relatively high in Yoma PPF (102 spp.) and West Swa RF (110 spp.), comparable to richness of rainforest. Basal area (1.05 to 62 m²/ha; mean is 10.94 m²/ha) and density (27-286 stems/ha;

mean is 165 stems/ha) for trees with DBH threshold, e" 10cm are relatively lower than other records for tropical forests using same DBH threshold. Some reserves showed typical reversed 'J' shape curves, indicating growing and healthy population structures. Lack of small and large trees of some reserves can be ascribed to higher stress on small trees and also removal of regenerating individuals before they achieve tree status. Lower small tree density and higher number of large diameter trees in some reserves, and like to be faced with forest succession, and further investigation on dominating species and long-term monitoring are required. The study found that reserved forests in Taungoo District are highly degraded. Protection and silvicultural treatments are required. On the other hand, such degraded conditions offer great opportunity for REDD+ program.

REDD-plus is a major opportunity for tropical forest conservation. Myanmar has recognized that REDD-plus is an innovative concept that can complement ongoing forest policies. Myanmar is also aware of REDD-plus as a mechanism to create an incentive for developing countries to protect, better manage and wisely use their forest resources, contributing to the global fight against climate change. REDD-plus strategies aim to make forests more valuable standing than they would be cut down, by creating a financial value for the carbon stored in trees. Once this carbon is assessed and quantified, the final phase of REDD involves developed countries paying developing countries carbon offsets for their standing forests. REDD-plus is a cutting-edge forestry initiative that aims at tipping the economic balance in favour of sustainable management of forests so that their formidable economic, environmental and social goods and services benefit countries, communities, biodiversity and forest users while also contributing to important reductions in greenhouse gas emissions. Implementation of REDD-Plus requires high level precision and accuracy on measurement of carbon stock. In addition, there must be reliable Monitoring, Reporting and Verification system for carbon stock. Thus it is necessary to prepare the standard operational guidelines for MRV and baseline data of carbon stock especially in line with IPCC Guidelines. Demonstration plot for REDD-plus has to be established to practice the activities for readiness of REDD-plus full project implementation. Software and hardware necessary for RS/GIS will be installed for MRV for the proper combination of ground data to have realistic figure of carbon stock as well as to monitor forest cover changes. Then, reference scenario will be set based on forest cover changes.

References :- * Proceeding of the Initial National Workshop. ITTO-REDD+ Project, January 2013.
 * REDD+ in Myanmar, by U Sein Thet, Working Paper of ITTO-REDD+ Project.

စီလစ်ပိုင်နိုင်ငံမြေကိုယ်တွင် တိုင်ဖူန်း "ဂိုဏ်" တိုက်ခတ်၊ ထူ ၁၄ ဦး သေဆုံး (၂၅ မြောက်လျှစ်)

စီလစ်ပိုင်နိုင်ငံမြေကိုယ်တွင် တိုင်ဖူန်း "ဂိုဏ်" တိုက်ခတ်မှုကြောင့် လူ ၁၄ ဦးသေဆုံးပြီး ၃၃၀၀၀ ခန့် အီးမဲ့တိုင်မဲ့ ဖြစ်ခဲ့ပြီး၊ တိုင်ဖူန်းမှန်တိုင်း တိုက်ခတ်မှုကြောင့် လူ ၁၁ ဦးကျော် ထိခိုက် ဒဏ်ရာ များ ရရှိခဲ့ပြီး လူသုံးပြီးပျောက်ဆုံးလျက် ရှိကြောင်း စီလစ်ပိုင်နိုင်ငံ သဘာဝတေး အန္တရာယ် စီမံခန့်ခွဲရေး အေဂျင်စီက အြုံတ် ၂၂ ရက်တွင် ပြောကြားသည်။

အိပ်နိုင်ငံ၏ အဗီးခုံးရေးနှင့်ပြည်သူ့ Oraumieh ရွှေ၏ အုံးမြှောက်တော်များ
အန္တရာယ်နှင့် ရောက်ဆက်တွဲစိန်ခေါ်ပူး

ଓ'রফিন্দিন চৰি বামুত Mr. Hassan Rouhani ক্ৰেচুলুৰ পথে পতন
জন্মিল আৰ্থিক ভাৱে আৰু আৰ্থিক আবেদনে তাৰে গুৰুত্ব আৰ্থিক অৰ্থাৎ আকারী কৰ্তৃপক্ষ
প্ৰিয় হ'লে ও'রফিন্দিন চৰি Oraumieh রেক্ষণ কৰিব কোনো ফোন কৰিব নহ'য়। এইসেই
পৰি রেক্ষণ কৰিব নহ'য় যদি কোনো কোনো ঘৰ্য্যা আৰু আৰ্থিক অভিযন্তা কৰিব নহ'য়।

ကမ္မာပေါ်တွင် အကြီးဆုံးရေကန်အိုင်များအနက်တစ်ခုဖြစ်သော Oraumieh ရေကန်သည် လွန်ခဲ့သော ဆယ်စုနှစ်အတွင်း (၈၀) ရာခိုင်နှုန်းကျပ် (၁,၀၀၀ စတုရန်းကိုလိမ့်တာအထိ) လျော့နည်းတိုင်ကောလာခြင်းမှာ ဘမိကအားဖြင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု၊ အနီးပတ်ဝန်းကျင်ရှိ လယ်ယာမြေများသို့ ရေသွင်းပို့လွှတ်မှု များပြားလာခြင်းနှင့် မြစ်ခေါ်ခြင်းများအားပိတ်၍ ဆည်တည်ဆောက်ခြင်းတို့ကြောင့်ဖြစ်ကြောင်း ပညာရှင်များက သုံးသပ်ဖော်ပြထားပါသည်။ နက်ရှိင်းသော ရေအောက်တွင်တည်ခဲ့သော ဆားကျောက်ဆောင်များသည် ယခုအခါ သက္ကဆာရ အလယ်တွင် တည်ခြိနေပါသည်။

Oraumieh ရေကန်သည် လွန်ခဲ့သောနှစ်များအတွင်း ကမ္ဘာလုပ်ည့် ခန့်သည်များ၏ စိတ်ဝင်စားခြင်း၊ ခဲ့ရသောနေရာတစ်ခုဖြစ်ပြီး၊ ကြီးကြားငှက်များ၊ ငှက်ကြီး၊ ဝန်ပိုက်နှင့် ပင်လယ်စင်ရောင်များ ဆောင်းသိဝင်ရောက်လေ့ရှိသည့်နေရာ လည်းဖြစ်ပါသည်။ Oraumieh ရေကန်အေး ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ခြင်း လုပ်ငန်းများ၊ မဆောင်ရွက်ပါက နှစ်နှစ်အတွင်း ပျောက်ကွယ်သွားနိုင်ကြောင်း ကျမ်းကျင်ပေါ်သွား ရှင်များက သတိပေးပြောကြားလာကြပါသည်။

လွန်ခဲ့သောနှစ်များအတွင်း နေစဉ် ကမ္ဘာလူညွှန် ခရီးသည်အများအပြား ရေကန်သို့ လာရောက်လည်ပတ်ခဲ့ပြီ၊ ကမ္ဘာလူညွှန် ခရီးသည်များအား ရေကန် အတွင်း လေ့လာလည်ပတ်ရန် လျှပြင် ပို့ဆောင်ပေးရပြောင်း ရေကန်တိမ်ကောသွား သဖြင့် အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းများ မရှိတော့ပြောင်း ဒေသခံများအနေဖြင့် အလုပ်လုပ်ကိုင်ရန် အခြားဒေသသို့ ထွက်ခွာသွားရပြောင်း၊ ကမ္ဘာလူညွှန် ခရီးသည်များလည်း လာရောက်လည်ပတ်မှုမရှိတော့ပြောင်း ဒေသခံတစ်ဦး ဖြစ်သူ Mr. Mozafar Cheraghi က ပြောကြားခဲ့ပါသည်။

ပညာရှင်များ ပါဝင်သော အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့
ဖွဲ့၏လုပ်း၍ အလျင်အမြန်အကောင်
အထည် ဖော်ဆောင်ရွက်ရန် ထိုးပြတ်
ခြုံကြပါသည်။

လျှပ်လူရှုခြင်းခဲ့ခဲ့ရသည့်
ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ပြဿနာများအား
ပြောင်းဆောင်ရွက်ရန် သမ္မတ Rouhani
သည် အလေးထား ဆောင်ရွက်လျက်
ရှိပါသည်။ ပြန်လည်ကုစားရေးအဖွဲ့
(rescue team) အား ဦးစီးဆောင်ရွက်
ရန် သမ္မတ Rouhani က တာဝန် ပေး
အပ်ထားသော ကျမ်းကျင်ပညာရှင် Isa
Kalantari သည် ၂၀၁၄ ခုနှစ်၊
ဖေဖော်ဝါရီလအတွင်း Oraumieh
တွင် ကျင်းပခဲ့သည့် အပြည်ပြည်ဆိုင်
ရာ ညီလာခံ့၌ “သမ္မတကြီးက ကတိ
ကဝတ်အတိုင် ရေကုန်ပြန်လည် ကောင်
မွန်စေရန်ဆောင်ရွက်နေကြောင်း”ပြော
ကြားခဲ့ပါသည်။ အဆိုပါ ညီလာခံ့သို့
အီရန်နိုင်ငံအား ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် စီးပွား
ရေးအန္တရာယ်များမှ ကယ်တင်ရန် အ
တွက် ဖြေရှင်းနိုင်မည့် နည်းလမ်းများ
ဖွေးနွေးအဖြေရှာနိုင်ရန် အီရန်နိုင်ငံ
နှင့် ကမ္မားတစ်စုမ်းလုံးရှိ ကျမ်းကျင်
ပညာရှင်များ တက်ရောက်ခဲ့ပါသည်။

ရေကန်တိမ်ကောလာရခြင်း
မှာ ရာသီးတွေပြောင်းလဲခြင်း အကြောင်း
အရာတစ်ခုတည်းကြောင့် မဟုတ်ဘဲ
လူတွေရဲ့ ဆောင်ရွက်မှုလွှဲခြင်း မှားခြင်း
ကြောင့် ဖြစ်ကြောင်း၊ လက်ရှိအခိုင်တွင်
ရေကန်ထိန်းသိမ်းရေးလုပ်ငန်းများကို
ဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်ကြောင်း နှင့်
အဆိုပါရေကန် ခန်းပြောက်သွားပါက
လူမြှုပ်ရေ (၅)သန်းခန့်သည် ဒေသမှ စွန့်
ခွာသွားနိုင်ကြောင်း Mr. Kalantari က

ပြောကြားခဲ့ပါသည်။ Mr. Kalantari နှင့်အဖွဲ့သည် ၂၀၁၄ ခုနှစ်၊ မေလ၏ ရေကန်ပြန်လည် ကုစားရေး စီမံချက် အား အပြီးသတ်မှတ်ခွဲသွားမည်ဖြစ်ပါ သည်။ ငါးဒေသသွေး မိုးတိုင်အတူများ ဖန်တီး၍ မိုးရှာသွန်းမှုပြစ်ပေါ်ပေါ်၍ (cloud seeding) နည်းအားဖြောင့် မိုးရေး ချိန်ပမာဏ တိုးစေရန် ဆောင်ရွက် ခြင်း၊ ပိုက်လိုင်းများ တည်ဆောက်၍ ရောွှင်းခြင်းအပါအဝင် ရေကန်အား ပြန်လည်ကောင်းမွန်စေရန် အသိပြု လွှာအတောင် (၂၀) ကို ရေးဆွဲထားပါ သည်။ ကျမ်းကျင်ပညာရှင်များက စိုက်ပိုးရေးကဏ္ဍ၏ အသုံးပြန်သော စိုက်ပိုးရေးမှုမှာကို လျှော့ချိုင်ရန် အတွက် စိုက်ပိုးရေး အားလုံး စက်မှု လုပ်ငန်းများ ဖြုံဖြုံးလာစေရန် ဆောင် ရွက်သွားရန် အဆိုပြုထားပါသည်။

အထိုက်နှေများသည် ပြည်သူ လူထု၏ အသိအမြင် တိုးမြှင့်လာစေ ရန်နှင့်ထိရောက်မှုမရှိသော နည်းလမ်း များအားလုံးသမားများမှ ဆက်လက် အသုံးပြုဆောင်ရွက်ခြင်းမြှုပြုစေရန် အသိပညာပေးတိုက်တွန်းထားပြီး ရေ အလဟယကုန်ခန်းခြင်းမှ သက်သာ စေသည့် နည်းစနစ်ဖြစ်သော အစက်ချ ရေသွှင်းစိုက်ပိုးခြင်းစနစ် (drip irrigation system) များအား တွန်းအား ပေးဆောင်ရွက်ရန် စီမံကိန်းတစ်ခုအား စတင်အကောင်အထည်ဖော်ဆောင် ရွက်လှုပ်ရှိပါသည်။ ရေလိုအပ်မှ နည်းပါသည့် သီးနှံများအား စိုက်ပိုး ရန် တောင်သူလယ်သမားများအား တိုက်တွန်းအကြံပြုပါသည်။ (ဥပမာ ဂျိနှင့်သီဟိုင်ပိုးနှုတ်ဝင် pistachio အပင်များသည် ကြံပင်ထက် ရေသွှုံးစွဲ နည်းပါပါသည်)

Oraumieh ရေကန်အနီး Govarchinghaleh ရွာတွင် Nader Hazrati နှင့် ငါး၏သားဖြစ်သူ Ali တို့သည် စပုစ်ပင်နှင့် ဗားပင်များ စိုက်ပိုးကြပါသည်။ လွန်ခဲ့သည့် ဆယ်နှစ်က ရေကန်ပတ်ဝန်ကျင်တွင် စိမ်းလန်း

စိုပြည်မှုရှိကြောင်း၊ ယခုအခါမီးရှာသွန်းမှု နည်းပါလာသွားရေကန် ပတ်ဝန်ကျင် ခြောက်သွေ့ခြင်း၊ ကန်ရေမှတ်ကျဆင်းခြင်းနှင့်အတူ ရေတွင်းများတွင် ရေလျှော့ နည်းလာကြောင်း၊ ရေပို့စိုးရရှိရန် ရေတွင်းများကို နက်နက်တူပါက ရေများအား ဓာတ်ပေါက်လာပြီး စိုက်ပိုးရေးအတွက် အသုံးပြု၍ မရတော့ကြောင်း၊ စိုက်ပိုးထားသည့် ပုဂ္ဂစ်ပုဂ္ဂန်မှုများလည်း ကျဆင်းလာကြောင်း နှင့် လေထာတွင်း ဆားငွေ့ဓာတ်ပေါက်အား ပါဝင်မှုများပြားလာမှုပြောင့် ဗားပင်အချို့ သေဆုံးခဲ့ရကြောင်း ဥယျာဉ်ခြုံပိုင်ရှင် Ali က ပြောကြားခဲ့ပါသည်။

သီးနှံများအပေါ် သက်ရောက်မှုများပြစ်ပေါ်လာခြင်းသည် ရွာသူရွာသား များအား ငါးတို့၏ အတိုပြုမှ စွန်ခွာသွားစေသည့် အကြောင်းရင်းတစ်ခုဖြစ် ပါသည်။ Govarchinghaleh ရွာတွင် လွန်ခဲ့သောဆယ်စုံနှစ်အတွင်း လူဦးရေ (၁၀၀၀) ခန့်နေထိုင်ခဲ့ကြပါသည်။ ယခုအခါတွင်မှ ငါးရွာတွင် လူဦးရေ(၃၀၀) သာ နေထိုင်ကြပါတော့သည်။ ယခင်က စာသင်ကျောင်းသုံး ကျောင်းရှိခဲ့သော်လည်း ယခုအခါ ကျောင်းသား (၁၂) ယောက် သင်ကြားနေသည့် ကျောင်းတစ်ကျောင်းသာ ကျွန်းရှုပါတော့သည်။ ကုန်တင်ကားများပြင် ခန်းခြောက်တော့မည့် ရေကန်အောက် ခြောက်မှု ပြတ်သန်းသွားလာ၍ ဆားများသယ်ယူပို့ဆောင်နေမှုများအား မကြာဖို့ ကာလအတွင်း တွေ့ခြင်လာကြရတော့မည်ဖြစ်ပါသည်။

ညီလာခံစိုင်ဆောင်ရွက်သွားရန် တဲ့တဲ့သို့လာတစ်ဦးပြစ်သူ Ali Asghar Siah Qudsi က ဆည်များတည်ဆောက်ခြင်း၊ ခွင့်ပြုချက်ဖြင့်တူးဖော်ထားသော ရေတွင်း(၂၄,၀၀၀)ကော်နှင့် ခွင့်ပြုချက်ဖြင့်တူးဖော်ထားသော ရေတွင်း (၃၀,၀၀၀) ကော်တို့သည် Oraumieh ရေကန် ရေခံန်းခြောက်၍ တိမ်ကောသွားစေသည့် အမိကအကြောင်းအရင်းတစ်ဦးတစ်ဦးပြစ်ခြင်းကြောင်း၊ ရေစွဲပျော်မှု များပြားလာခြင်းနှင့် ကြံကဲ့သို့ ရောတ်အမြောက်အမြေားလိုအပ်သော သီးနှံများစိုက်ပိုးခြင်းတို့ကြောင့် ရေကန်အခြေအနေပို့ဆိုပိုးရွားစေသော်လည်း ထောက်ပြပြောဆိုခဲ့ပါသည်။

အေရန်နိုင်ငံ၏ အခြားအသေများရှိ ရေကန်များတွင် Oraumieh မြို့၌ ရေတွင်းရေကန်များကဲ့သို့ အခြေအနေမဆိုရွားသော်လည်း အလားတူပြုသောများ ကြံတွေ့နောက်ပါသည်။ အေရန်နိုင်ငံ၏ မြို့တော်ပြစ်သော Tehran မြို့တွင် နေထိုင်သူများသည်ပင် စနောက်နောက်ရောက်မှုများ၏ ရေပြတ်လပ်မှုကို ကြံတွေ့နောက်ပြီး သက်ဆိုင်ရာတာဝန်ရှုသွားသည်။ မြို့တော်အတွင်း ရေထောက်ပဲပေးနိုင်ရန် အစီအစဉ်များ ရေးဆွဲဆောင်ရွက်လှုပ်ရှိပါသည်။ ရေကိုစနစ်တကျစီမံသုံးစွဲမှုမရှိပါက လာမည့်ဆယ်စုံနှစ်အတွင်း နိုင်ငံတစ်ဦး ပြပြတ်လပ်မှု (national disaster) ကြံတွေ့လာနိုင်သည်ကို တာဝန်ရှုသွားများက မိုးရိမ်လှုပ်ရှုပါသည်။

(Source : News.com.au)

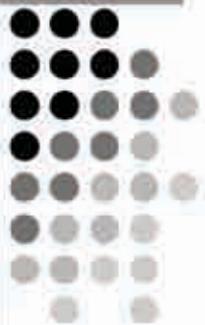

ပြန်လုပ်လုပ်ငန်းကဏ္ဍ

၂၀၁၅-၂၀၁၆ ဘဏ္ဍာနစ် ဒိုက်လုပ်လ ကျိုးသစ်လုံးအတန်အတာအလိုက်
ပျမ်းမှုချောက်နှင့် ဝင်ငွေအခြေအနေ

(တင်ဒါ)

(အဆင့်ကြော်ခြေ)

စဉ်	အတန်အတာ	၂၀၁၅ ရုံးလုပ်လ		၂၀၁၆ ရုံးလုပ်လ		
		တန်ခိုင်	ပျမ်းမှု တစ်တန်ခိုင်	တန်ခိုင်	ပျမ်းမှု တစ်တန်ခိုင်	တိုးတက်နှုန်း တိုးတက်နှုန်း
၁	သစ်ပါးလွှာပတ်သက်နှင့် (First Quality)	-	-	-	-	-
၂	သစ်ပါးလွှာပတ်သက်နှင့် (Second Quality)	-	-	-	-	-
၃	သစ်ပါးလွှာပတ်သက်ယတေသန (Third Quality)	-	-	-	-	-
၄	သစ်ပါးလွှာပတ်သက်နှင့် (Fourth Quality)	-	-	-	-	-
၅	စက်းအတော်အသာ(၁) (Sawing Grade-1)	၁၀	၇၆၀၈	၇	၇၆၆၀	(+) ၃၃၂
၆	စက်းအတော်အသာ(၂) (Sawing Grade-2)	၁၉	၄၁၂၀	၂၃	၄၉၀၉	(+) ၁၇၈၁
၇	စက်းအတော်အသာ(၄) (Sawing Grade-4)	၁၇၁	၃၄၅၀	၁၀၀	၃၉၂၀	(+) ၁၁၇၁
၈	စက်းအတော်အသာ(၅) (Sawing Grade-5)	၁၇၉	၂၇၄၀	၆၄	၂၂၅၃	(-) ၁၇၁၅
၉	စက်းအတော်အသာ(၆) (Sawing Grade-6)	၂၃	၂၃၃၀	၂၇	၂၂၇၁	(-) ၄၀၉
၁၀	စက်းအတော်အသာ(၇) (Sawing Grade-7)	၂၈	၁၅၆၀	၂၄	၁၉၃၁	(+) ၂၃၇၁
	စုစုပေါင်း အရာရှိ ရှုံးလုပ်လ	၄၅၁		၂၂၀		
	စုစုပေါင်း ဝင်ငွေ အားလုံး		၂၃၃၅		၂၂၇၀	

၂၀၁၅-၂၀၁၆ ဘဏ္ဍာနစ် ကျိုးသစ်လုံးအတန်အတာအလိုက် ပျမ်းမှုပစ်ကန်ချောက်နှင့် ဝင်ငွေအခြေအနေ

(တင်ဒါ)

(အဆင့်ကြော်ခြေ)

စဉ်	အတန်အတာ	၂၀၁၅-၂၀၁၆ ရုံးလုပ်လ												ပုံစံ-ရုံးလုပ်လ အတော်(၁) ၁၀ ပျမ်းမှုပစ်ကန်နှုန်း အတော်(၄) ၁၀	ပုံစံ-ရုံးလုပ်လ အတော်(၁) ၁၀ ပျမ်းမှုပစ်ကန်နှုန်း အတော်(၄) ၁၀	
		၂၀၁၅-၁၆	၂၀၁၅-၁၇	၂၀၁၅-၁၈	၂၀၁၅-၁၉	၂၀၁၅-၁၀	၂၀၁၅-၁၁	၂၀၁၅-၁၃	၂၀၁၅-၁၄	၂၀၁၅-၁၅	၂၀၁၅-၁၆	၂၀၁၅-၁၇	၂၀၁၅-၁၈	၂၀၁၅-၁၉		
၁	သစ်ပါးလွှာပတ်သက်နှင့် (First Quality)			၄၇၀၃		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
၂	သစ်ပါးလွှာပတ်သက်နှင့် (Second Quality)	၅၈၃၂	၂၅၀၀	၂၉၅၇	၂၅၀၈	၂၇၇၃	၂၇၀၂	-	-	-	-	-	-	-	-	-
၃	သစ်ပါးလွှာပတ်သက်နှင့် (Third Quality)	၇၇၃၀	၂၃၃၀	၂၀၅၂	၂၁၀၈	၂၀၀၃	၂၀၀၃	၂၀၀၃	-	-	၂၇၅၇	-	-	-	-	-
၄	သစ်ပါးလွှာပတ်သက်နှင့် (Fourth Quality)	၅၈၂၉	၂၅၂၇	၂၀၅၀	၂၁၅၅	၂၀၉၃	၂၀၉၃	၂၀၉၃	၂၀၉၃	၂၀၉၃	၂၀၉၃	၂၀၉၃	၂၀၉၃	၂၀၉၃	၂၀၉၃	၂၀၉၃
၅	စက်းအတော်အသာ(၁) (Sawing Grade-1)	၂၅၇၂	၂၅၆၆	၂၅၆၅	၂၅၆၅	၂၅၆၅	၂၅၆၅	၂၅၆၅	၂၅၆၅	၂၅၆၅	၂၅၆၅	၂၅၆၅	၂၅၆၅	၂၅၆၅	၂၅၆၅	၂၅၆၅
၆	စက်းအတော်အသာ(၂) (Sawing Grade-2)	၂၂၄၀	၂၀၀၀	၁၉၇၄	၂၀၀၈	၂၀၀၈	၂၀၀၈	၂၀၀၈	၂၀၀၈	၂၀၀၈	၂၀၀၈	၂၀၀၈	၂၀၀၈	၂၀၀၈	၂၀၀၈	၂၀၀၈
၇	စက်းအတော်အသာ(၄) (Sawing Grade-4)	၂၁၀၄	၁၇၄၅	၁၇၄၅	၁၇၄၅	၁၇၄၅	၁၇၄၅	၁၇၄၅	၁၇၄၅	၁၇၄၅	၁၇၄၅	၁၇၄၅	၁၇၄၅	၁၇၄၅	၁၇၄၅	၁၇၄၅
၈	စက်းအတော်အသာ(၅) (Sawing Grade-5)														၂၅၇၃	၂၅၆၀
၉	စက်းအတော်အသာ(၆) (Sawing Grade-6)														၂၅၇၃	၂၅၆၀
၁၀	စက်းအတော်အသာ(၇) (Sawing Grade-7)														၂၅၇၃	၂၅၆၀

မှတ်ချက် - ၂၀၁၅-၂၀၁၆ရုံးလုပ်လ (၂၀၁၅ရုံးလ ရုံးလုပ်လ) စုစုပေါင်း ရှုံးလုပ်လ - (၅၀၀ . ၄၂၄) တန်
၂၀၁၅-၂၀၁၆ရုံးလုပ်လ (၂၀၁၅ရုံးလ ရုံးလုပ်လ) စုစုပေါင်း ဝင်ငွေ - (၁ . ၂၇၈) ကန်ဒေါ်လာသန်း

କୃତ୍ୟାନ୍ତରେ

မျိုးတွင်းပျောက်ကွယ်သွားရအောင် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရောက်နေသော မြန်မာနိုင်ငံပြေားဝါယာ

ကျေးများကို လမ်းတော်ရှိရာအပ်များ ရွက်ခြော့တော်များ၊ ထင်းရွှေ့တော်များ၊ အမြဲ့ဝိုင်းတော်များတွင် ကျက်စားမူများရှိကာ သားကောင်များနှင့် ရေရှိရာအခြေအနေပါးမှုတည်၍ ဖြစ်ခေါ်နော်နော်၊ ကမ်းခြေအေသမျိုးကို အထူးကြော်နှစ် သက်ကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ ယခုအချိန်တွင် ငြင်းနေရာများသို့ပင် ကျေးဝါများမှာတွေ့ရန်ခက်ခဲသွားပြီဖြစ်ပါသည်။ ကျေးဝါများသည် အထူးသဖြင့် မိတ်လိုက်ချိန်မှုသာ အထူး/အမ တွဲဖက်နေထိုင်တတ်သောအချိန်တွင် သစ်ပင်တက်ခြင်းများ မရှိ သော်လည်း ရော်မြိုင်ခြင်းကို အထူးနှစ်သက်သဘောကျေပေါသည်။

ယခုချိန်တွင် မြန်မာနိုင်ငံသို့ ဂျပန်နိုင်ငံ Sriracha Tiger Zoo မှ တိရစ္ဆာန်လဲလှယ်ခြင်း အစီအစဉ်ဖြင့် (၂၀၀၁) ခုနှစ်တွင် ကျော်ဝါအထိုးလေးနှင့် အမတို့သည် အသက်(၈)လနှင့် (၃)လအချိန်တွင်ရောက်ရှိလာပြီး ငြင်းတို့၏အမည်များကို ဂျမ်းနှင့် နှိမ်းနှင့် ပုံးပေါ်ပေးထားကာ ငြင်းကျားဝါလေးများသည် ယခုအခါသားသမီးများပါ မွေးဖွားခဲ့ပြီးဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် ကျားဝါများကို အကြောင်းကြောင်းသားဖောက်ခဲ့သော်လည်း သားတော်မှုနည်းပါးကာ သေဆုံးမှုများပြားခဲ့ပြီး ယခုအချိန် ကျားဝါလေး (အထိုး)(နိုင်း)အား တိရစ္ဆာန်ယူဌာန(နေပြည်တော်)တွင် အောင်မြင်စွာ မွေးဖွားနိုင်ခဲ့ပြီးဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံရှိ တိရဲ့နှစ်ညယျာဉ်(နေပြည်တော်)သို့ ရောက်ရှိလာသော ဂျမ်းနှင့်နိုင်တို့သည် သားကောင်ပါက ဖွံ့ဖြိုးနေသော်လည်း သားတင်ခြင်း နည်းပါးခြင်းမှာ အိုဝ္မားပေးလုပ်ဆောင်ချက် အားနည်းခြင်း Deformity ဖြစ်ခြင်းမှ မွေးဖွံ့ဖြိုးအရေတွက်များပြားကာအသက်များတိုးရင့်လာခြင်းတို့ကြောင့် သားဖွံ့ဖြိုးမှုနည်းပါးခြင်းဖြစ်ကြောင်းလတွေ့နှုပါသည်။ ထိုကြောင့်ယခုအချိန်တွင် မြန်မာနိုင်ငံ၌ ကျားဝါလေးများ နည်းပါးမသွားအောင် အထူးကျော်စွာများပြုလုပ် နေခြင်းကြောင့် ကျားဝါလေးအထူး(ရိုနှီး)ကို အောင်မြင်စွာများနှင့်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

တိရစ္ဆာန်ဥယျာဉ်(နေပြည်တော်)၏ ဘာဟရီဥယျာဉ်(နေပြည်တော်)၏ ကျေးမှုးကို အထူးကရှုတစိုက်စောင့်ရောက်လျက်ရှိပြီး အချေထောက်ပြီး ကျေးဝါ(၁)ကောင်အတွက် (၁)နေ့လျှင် အမဲသား(၄)ပိဿာအနိုင်အမဲနဲ့(၀.၅)ပိဿာခွဲကျေးမှုးကို ဖြေစွဲစောင့်ရောက်လျက်ရှိပါသည်။ ထိုအပြင် ကျေးမှုးပို့နှင့်မတဲ့သွားစေရန်အတွက်လည်း မျိုးနှိမ်အများကို စစ်ဆေးကာ သားစပ်မှုများ သေချာပြုလုပ်စစ်ဆေး၍ လုပ်ကိုင်စောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ ထိုအတွက်ကျေးမှုးကို တိရစ္ဆာန် ဥယျာဉ်၏ နေထိုင်မှုအား သဘာဝင်နေထိုင်ကုက်တဲ့မပြစ်စေရန် Inchingment များတဲ့ ဖန်တီးပေးကာ စောင့်ရောက်လျက် ရှိပါသည်။

ကျန်းမာရေစောင့်ရွှေကိုမျှများအနေဖြင့်လည်း ပုံမှန်သံချေပေးခြင်းများ ကာကွယ်ဆေးထိုးပေးခြင်းများ အဲန့်စွဲတောင့်ရွှေကိုကျယ်မသွားအောင် စောင့်ရွှေကိုမျှများကို အစဉ်တစိုက်တိရွှေ့နာရာဝန်များမှ ကြပ်မတ်ကာ ဂရ္ဂတစိုက်ပြုစွာစောင့်ရွှေကိုလျက်ရှိပါသည်။ ထိုအပြင် နိုင်ငံတကာမှုအတတ်ပညာရှင် အသိပညာရှင်များ၏ အကြောင်းချက်များကိုလည်းရယူကာ ဂရ္ဂတစိုက်ဖြင့် ကျားဝါများကိုမြန်မာနိုင်ငံမှ မျိုးတံ့ဌေးပျောက်ကွယ်မသွားရအောင် စောင့်ရွှေကိုလျက်ရှိပေါ်သွား ပဟာသတရအောင်တ်ဆက်လိုက်ရပါတောသည်။

နှစ်ခုပြိုင်းတော်မဲ့တော်များသည် (၂၇-၂၁၁) ရက်နေ့
 (၂၇-၂၁၁)ရက်နေ့တိတော် သပိတ်ကျော်ပြုနယ်အတွက် ဤပြုပြုနေ့တိတော်
 သဘာဝပစ္စဝန်ကျော်အတော်များ ပည့်ဖော်ပြုခြင်း တော်မဲ့တော်ထိန်းသိမ်း
 ရောအတော်များ ဥပဒေ နည်းလေဆိပ်နှင့် သင်တော်ပစ္စဝန်ကျော် အကြံပြုများ
 အတော်များ ရောသာတော်ရော်ပုံအတော်များ၊ Power Point ပုံအတော်
 ရော်များ၊ ပြောပြီးသော်လည်းကောင်း၊

ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသီမီးရေးနှင့်သယ်ယူရန်

**မျိုးတုန်းပျောက်ကွယ်မသွားရအောင် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှုရက်နေဘာ
ဖြန်ဟန်ငံးမှကျားဝါများ**

၃၈။ တိရှိနှင့်သယျဉ်(နေပြည်တော်)

ယခုအသေ မြန်မာနိုင်ငှာတွင်ရှိ ကျေးဇူးပြု ကျမ်းပျောက်ဆွဲမှုဒေဇဵယ် စိန်သီးနှံတော်လျှောက်မှုပျော် ပြုပုံသဏ္ဌာန်က ဖွံ့ဖြိုးပျော်ရှိပေးပေး၍၊ ကျေးဇူးပြု သည် အိုက္ခာပြု၏ ပြောင်းလော်သူများလုပ် အားလုံးကြောင်းအုပ်စုဝန်ဆောင်၏ အိုပြုဆုံးသွေ့ပြုပျော်ပြုပေးပေးသည်။ ဂိုလ်ထုည် အပါဏ်ပိုင် အနေဖြင့် အနေဖြင့်အပေါင်များပါရှိက ရွှေ့လက်များသည် နေဂျာနှင့်ခြေထားရှိပြုပြု ပုံမှန်အပြုံးပြုပြု၏(၃)ပောင်းရှာ ဂိုလ်နှင့်အပြုံးအရွှေ့စွာ (၈-၂၂)ပေ(သီးဟုတ်) (၁၀.၂)ပေသို့အတိုကြော်သည်။ ဂိုလ်အပေါင်သို့ (၂၂၀)ပုံမှန် (၂၇၀)ပေင်ထိရှိသော အကောင်ကြေားသုပ္ပန်းကို ကျေးဇူးဆုံးအကောင်သွေ့ပြုပေးပေး၍